

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

150 (2) / 2023

ON AIR BULGARIA

Who's Afraid of AI?

КОЙ СЕ СТРАХУВА ОТ AI?

The Phantom Letters

НЕРАЗГАДАЕМИТЕ РЪКОПИСИ

7 Exotic Holidays

ЕКЗОТИЧНИ ВАКАНЦИИ

BULGARIA, THE NEW CRYPTO CAPITAL

Simone Mazzuca, CEO and Founder at Wallex
Симоне Маззука, основател и CEO на Wallex

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

IMAGINE

**A PROUD PARENT:
NOW AND IN
THE FUTURE**

No. 1

FOR CAREER SUCCESS

American University in Bulgaria

www.aubg.edu

ВАШАТА ПОЧИВКА ЗАПОЧВА ОЩЕ НА ЛЕТИЩЕТО

През най-натоварените месеци от годината увеличеният пътничкопоток създава предпоставки за забавяне на процедурите по check-in и проверка на сигурността на всички европейски летища. Навременното пристигане за предстоящ полет остава надеждна мярка срещу множество главоболия, които могат да помрачат началото на всяко лятно приключение. „България Еър“ цени спокойствието и комфорта на своите пътници. Затова националният превозвач съветва пристигането на летището да се осъществява минимум 3 часа преди излитане до някоя от международните дестинации, до които лети авиокомпанията. В помощ за едно бързо и безпроблемно отвеждане за полет, „България Еър“

предоставя безплатен online check-in за почти всички свои дестинации. Така всеки може да спести време, като сам издаде бордната си карта лесно и удобно.

В допълнение към тази услуга, Летище София предоставя на използвалите online-check in пътници специални drop-off гишета, където да оставят своя допълнителен чекиран багаж.

По този начин националният превозвач отговаря на увеличената натовареност на летищата, до които оперира по международните си полети, като следи за нуждите на своите пътници и безпроблемното им пътуване към тяхното лятно приключение.

Актуална информация - на www.air.bg.

YOUR HOLIDAY STARTS AT THE AIRPORT

During the busiest months of the year, the increased passenger flow creates conditions for delays in check-in procedures and security checks at all European airports. Arriving on time for an upcoming flight remains a foolproof measure against the many headaches that can mar the start of any summer adventure. Bulgaria Air values the peace and comfort of its passengers. Therefore, the national carrier advises to arrive at the airport at least 3 hours before departure to any of the international destinations to which the airline flies.

To help you get on your flight quickly and smoothly, Bulgaria Air provides free online check-in for almost all of its destinations. So everyone can save time by issuing their own boarding pass easily and conveniently. In addition to this service, Sofia Airport provides passengers using online check-in with special drop-off counters where they can leave their additional checked baggage.

In this way, the national carrier responds to the increased traffic at the airports it operates to on its international flights, keeping an eye on the needs of its passengers and their smooth journey to their summer adventure.

For more information - www.air.bg.

ПОЛЕТИ КЪМ ЛЯТОТО

Екзотични дестинации

- Ако зимата и студът просто не са за теб, можеш да полетиш там, където лятото никога не си отива.
- Пътувай с България Еър до Малдивите, Сейшелите, о-в Мавриций, Куба, Занзибар, Канкун или Пунта Кана.
- Поеми по своя път към лятото с удобни полети и трансферни връзки през Франкфурт, Лондон и Париж.

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

Резервирай своя полет сега на www.air.bg
или в мобилното приложение

www.air.bg

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

22 | България може да е новата крипто столица на Европа

Симоне Маззука, CEO и основател на Wallex, пред Bulgaria ON AIR

26 | Bulgaria Might Be the New Crypto Capital of Europ

- 10 | Числа и лица
Facts & Figures
- 12 | Илюзия ли е вече еврото?
- 18 | The Euro Illusion
- 32 | Златните яйца на автомобилния бизнес
- 34 | The Golden Eggs of Car Business
- 38 | Кои се страхува от изкуствения интелект?
- 41 | Who's Afraid of Artificial Intelligence?

**43 | ANALYSIS
POLITICS**

46 | Casus Belli

От Райхстага преди 90 години до Ирак преди 20: за събитията, които обръщат Историята

48 | Casus Belli

- 44 | Къде живеят българите по света
Where Do Bulgarians Live?
- 50 | Проклятието на Турчина
- 54 | The Curse of the Turkish
- 56 | Цвятен свят
A Colourful World

**63 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

66 | Ръкописът, който никой не може да прочете

От единствения провал на Иречек до дъсчиците ронго-ронго, тези древни текстове продължават да ни озадачават

70 | The Manuscript That No One Could Read

- 64 | Кафето ни прави по-глупави
Coffee Makes Us Dumber
- 74 | Ферари. Енцо Ферари
- 76 | Ferrari. Enzo Ferrari
- 78 | Великоленната сегморка
- 82 | The Magnificent Seven

**85 | TRAVEL
LIFESTYLE**

95 | Седемте пътя към рая

От Канкун до Мавриций: дестинациите, които ще ви спасят от зимата по наистина незабравим начин

95 | The Seven Paths to Heaven

- 86 | Афиш
Poster
- 89 | Време за пуканки
- 92 | Popcorn Time
- 110 | Оръжия против зимата
- 111 | Weapons against winter
- 112 | Географска карта на супата
- 116 | The World Map of Soup

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

TRANSLATORS
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев
Ясен Бориславов

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemarliev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev
Yassen Borislavov

ДИЗАЙН
BRAND NEW
ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

DESIGN
BRAND NEW
PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

CEO
Victoria Mitkova

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECBGB33
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл. 7а, ал. 1 от Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп. ДВ бр. 94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он ер" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО ПЕТРОВ е сред талантливите млади български фотографи, създател на студио Focus Shift. Специализира модна и портретна фотография. Освен това се интересува от кино и от Вселената, която ни заобикаля. Вярва, че за добрите снимки е необходима комбинация от талант, оригинално мислене и качествена техника, като последната е най-маловажна.

IVAYLO PETROV is one of the most gifted young Bulgarian photographers and creator of Focus Shift Studio. He specializes in fashion and portrait photography. Furthermore, he has interests in movies and in the Universe that surrounds us. He believes that one needs a combination of talent, original ideas, and quality equipment to make good pictures – with the last condition being of the least importance.

BMW iX1

ПЪРВОТО НАПЪЛНО
ЕЛЕКТРИЧЕСКО BMW iX1.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна

9023, Варна
бул. Вл.Варненчик 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен

5800, Плевен
кв. Дружба 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив

4003, Пловдив
бул. Карловско шосе
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София

1407, София
бул. Черни връх 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

BMW iX1 xDrive30: Разход на енергия, комбиниран WLTP в кВтч/100 км: 18,1–16,8; Електрически пробег, WLTP в км: 417–440

ПРЕЗ ФРАНКФУРТ КЪМ МНОГО ЕКЗОТИЧНИ ДЕСТИНАЦИИ

VIA FRANKFURT TO MANY EXOTIC DESTINATIONS

Франкфурт, финансовата столица на Европа, е и подходяща отправна точка за множество екзотични дестинации. Националният превозвач „България Еър“ предлага удобни трансферни връзки до някои от най-популярните убежища от зимата: безкрайните плажове на Доминиканската република; ослепителните коралови атоли на Малдивите; непокътнатата природа на Сейшелските острови; неповторимата атмосфера на стара Хава на Куба; удивителната комбинация от култури на Мавриций; модерните хотели и гревните градове на маите в Канкун, Мексико; неустоимото ухание на подправки по улиците на Каменния град в Занзибар. За удобство на пътниците, „България Еър“ е осигурила максимално удобно разписание на полетите с тръгване в края на работната седмица (петък) и връщане след 10 дни в неделя.

Националният превозвач предлага на пътниците си и възможността за заявяване на допълнителен багаж и избор на място в самолета онлайн.

Повече информация за всички допълнителни услуги относно всички предлагани допълнителни услуги - на www.air.bg/uslugi

Frankfurt, the financial capital of Europe, is also a convenient starting point for many exotic destinations. The national carrier "Bulgaria Air" offers convenient transfer connections to some of the most popular winter havens: the endless beaches of the Dominican Republic; the dazzling coral atolls of the Maldives; the unspoiled nature of the Seychelles; the unique atmosphere of old Havana in Cuba; the amazing mix of cultures of Mauritius; the modern hotels and ancient Mayan cities of Cancun, Mexico; the irresistible scent of spices in the streets of Zanzibar's Stone Town.

For the convenience of passengers, "Bulgaria Air" has provided the most convenient flight schedule with departure at the end of the working week (Friday) and a return after 10 days on Sunday.

The national carrier also offers its passengers the opportunity to request additional baggage and choose a seat on the plane online.

More information about all additional services offered - at www.air.bg/uslugi

ПОЧИВКА НА „КЪМПИНГ ГРАДИНА“ С ДО 20% ОТСТЪПКА

HOLIDAY AT "CAMPING GARDEN" WITH UP TO 20% DISCOUNT

Любимият на поколения българи „Къмпинг Градина“ вече стартира ранното записване за почивка, и то с 20% отстъпка от цената при резервация през февруари. Отстъпки за ранно записване ще има и през март и април, съответно с 15 и 10%. Легендарният къмпинг днес предлага модерни морски къщички с всички удобства, включително и възможност за изнесен офис. В дизайнерски обзаведените кухни може да разгърнете кулинарния си потенциал. Алтернативата са шест първокласни ресторанта, посветени на черноморската, италианската, гръцката и традиционната българска кухня. Плажен волейбол, фитнес на открито и сърф са само част от предлаганите от курорта активности. Официалното откриване на новия сезон е през май. За повече информация - campinggradina.com.

"Camping Gradina", beloved by generations of Bulgarians, has already started early registration for holidays, with a 20% discount on the price when booking in February. Discounts for early registration will also be available in March and April, at 15 and 10%, respectively. The legendary campsite today offers modern seaside cottages with all the amenities, including the possibility of a remote office. You can unleash your culinary potential in designer-furnished kitchens. The alternative is six first-class restaurants dedicated to Black Sea, Italian, Greek and traditional Bulgarian cuisine. Beach volleyball, outdoor fitness and surfing are just some of the activities offered by the resort. The official opening of the new season is in May. For more information - campinggradina.com.

BOOK NOW YOUR SUMMER *holiday and get 15% discount*

Unforgettable
moments

Pleasure for
your senses

Irreplaceable
experiences

GRAND HOTEL & SPA

PRIMORETZ

SINCE 1959

DESTINATION
BURGAS

SEA GARDEN

+359 56 8 12345

WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

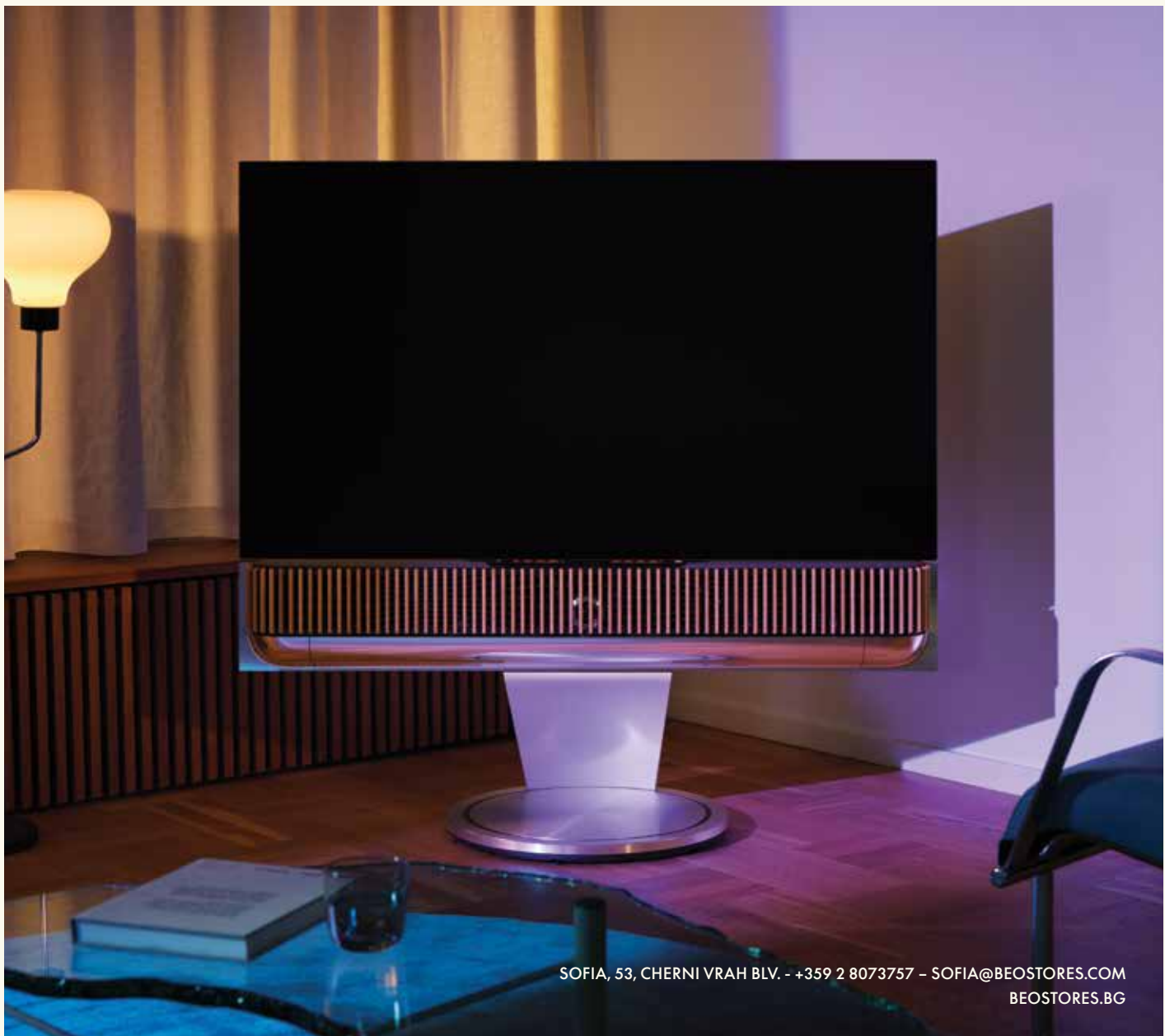
info@hotelprimoretz.bg

BANG & OLUFSEN

Beosound Theatre

A SOUNDBAR
WITH VISION

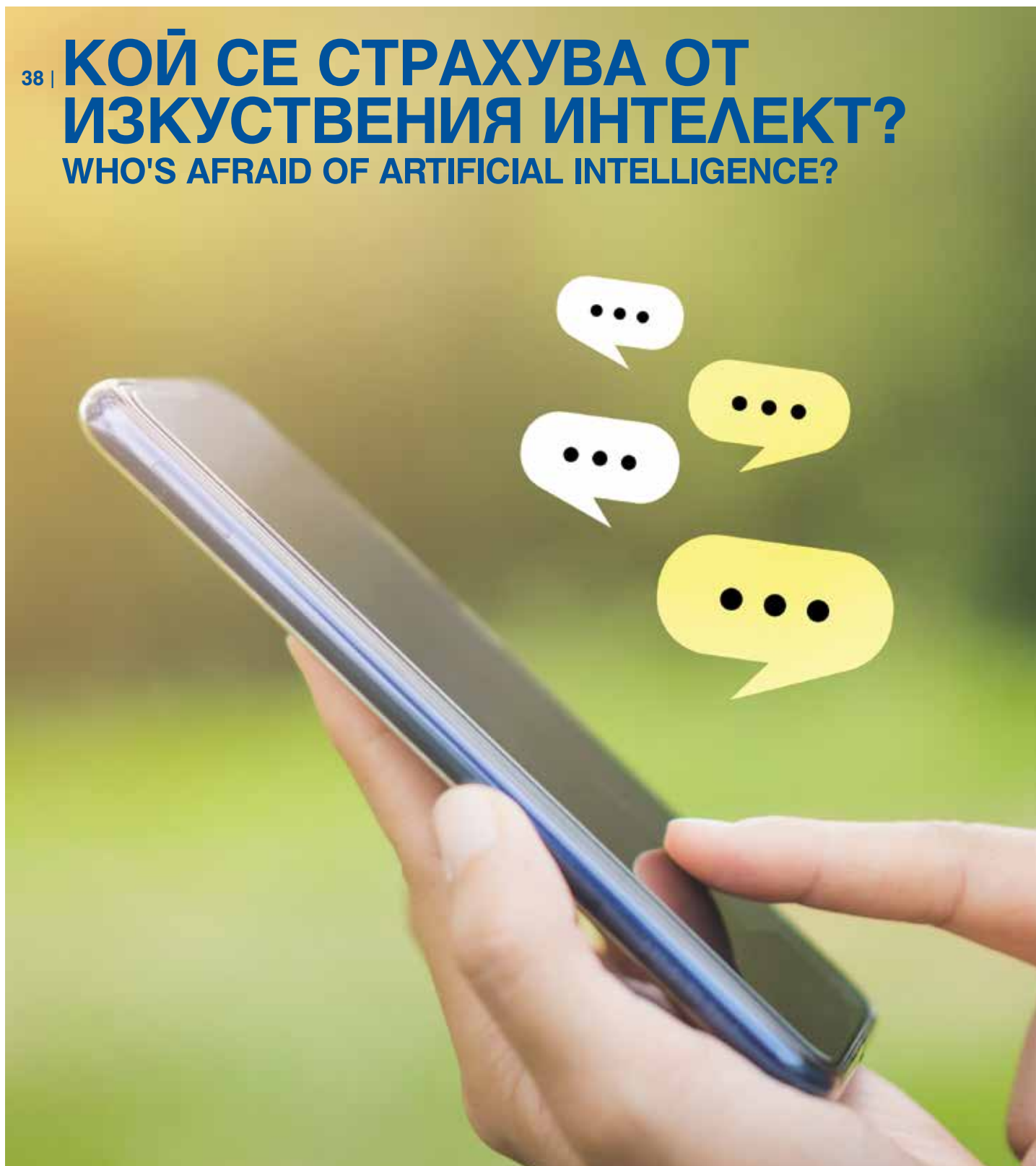

SOFIA, 53, CHERNI VRAH BLV. - +359 2 8073757 - SOFA@BEOSTORES.COM
BEOSTORES.BG

38 |

КОЙ СЕ СТРАХУВА ОТ ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ?

WHO'S AFRAID OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE?

22 |

ИНТЕРВЮ: СИМОНЕ МАЗЗУКА
INTERVIEW: SIMONE MAZZUCA

12 |

ИЛЮЗИЯ ЛИ Е ВЕЧЕ ЕВРОТО?
THE EURO ILLUSION

ЧИСЛА И ЛИЦА

FIGURES & FACES

75 000 0000

лева са приходите от нощувки на туристическия сектор в България през декември 2022. Това е рекорден показател, постигнат при това въпреки липсата на сняг в зимните курорти. За сравнение преди година, при действащи ски курорти, приходите бяха с 4 млн. лева по-ниски. Основната причина за ръста е осезаемо по-високата средна цена на нощувка.

EN

BGN 75 million is the revenue from overnight stays of the tourist sector in Bulgaria in December 2022. This is a record indicator, achieved despite the lack of snow in the winter resorts. In comparison a year ago, at active ski resorts, revenues were BGN 4 million lower. The main reason for the growth is the significantly higher average price per night. ■

1130

евро е загубило всяко британско домакинство заради излизането на страната от Европейския съюз, обяви Джонатан Хаскел от Bank of England. По изчисления на централната банка, Brexit в момента коства на страната около 1.3% от brutния ѝ продукт, или общо около 29 млрд. лири.

EN

Every British household has lost EUR 1,130 because of the country's exit from the European Union, Jonathan Haskell of the Bank of England has announced. According to the central bank's calculations, Brexit is currently costing the country about 1.3% of its gross product, or a total of about 29 billion pounds. ■

1.4%

ръст за българската икономика през 2023 година прогнозира Европейската комисия в зимната си прогноза, публикувана през февруари. За 2024 икономистите на ЕК очакват растеж от 2.5% у нас. За всички държави в Европейския съюз се очаква нарастване на БВП през тази година, с изключение на Швеция. Но само в три от тях растежът ще е над 2% (Румъния, Малта и Ейре), и единствено ирландската икономика ще нарасне в реален мащаб, изпреварвайки инфлацията.

EN

growth for the Bulgarian economy in 2023 predicts the European Commission in its winter forecast, published in February. For 2024, EC economists expect a growth of 2.5% in our country. All countries in the European Union are expected to increase their GDP this year, with the exception of Sweden. But in only three of them, growth will exceed 2% (Romania, Malta and Ireland), and only the Irish economy will grow on a real scale, outpacing inflation. ■

3 900 000 000

евро е похарчила България за подпомагане на гражданите и бизнеса срещу поскъпването на енергията от септември 2021 до февруари 2023, показват изчисления на института Breugel. Това прави по 567 евро на глава от населението (въпреки че съществена част от средствата всъщност са отишли за големите предприятия). Отпуснатите помощи са равни на 5.7% от БВП - един от най-високите показатели в ЕС. Само в Словакия, Германия и Малта правителствата са похарчили повече като дял от brutния продукт. На другия полюс са Финландия (0.6% от БВП) и Кипър (0.9%).

EN

euros has been spent by Bulgaria to support citizens and businesses against rising energy prices from September 2021 to February 2023, according to calculations by the Breugel Institute. This makes 567 euros per capita (although a significant part of the funds actually went to large enterprises). Granted aid is equal to 5.7% of GDP - one of the highest indicators in the EU. Only in Slovakia, Germany and Malta did governments spend more as a share of the gross product. At the other extreme are Finland (0.6% of GDP) and Cyprus (0.9%). ■

ИЗЦЯЛО НОВИЯТ
CX-60 PLUG-IN HYBRID с 327 кс
ПРЕЦИЗНО ИЗРАБОТЕН В ЯПОНИЯ.

mazda.bg

DRIVE TOGETHER

ИЛЮЗИЯ ЛИ Е ВЕЧЕ ЕВРОТО?

Заветната дата 1 януари 2024 изглежда все по-неизпълнима за България. Кое то вероятно е за добро

Текст ПЕТЪР ЙОВЧЕВ / Фотография ISTOCK

Устремът на част от т. нар. български елит към еврозоната все повече напомня онзи паметен цитат, приписван на Луис Карол: "Колкото повече бързам, толкова повече изоставам". Трескавото бързане за въвеждане на еврото, започнато от последното правителство на Бойко Борисов, сега изглежда затънало в блатото на българската политическа криза, икономическата ситуация и далеч не благоприятното обществено мнение в страната. Ефектът от това е, че обявената цел за влизане в еврозоната от 1 януари 2024 изглежда все по-илюзорна.

КАКВО НИ ТРЯБВА ЗА ЕВРОЗОНАТА?

От морална гледна точка - одобрението на обществото (проучване на Alpha Research от края на 2022 показва, че едва около 33% от българите подкрепят - цялостно или частично - въвеждането на единната валута). Но нека оставим този въпрос за по-късно и се фокусираме върху практичните изисквания. Те са разделени на две основни групи: икономически (популярните Маастрихтски критерии) и юридически.

Маастрихтските критерии са четири:

- Ценова стабилност (измервана чрез инфлацията, ние трябва да е с повече от 1.5% над трите членки с най-ниска инфлация);

- Стабилни и устойчиви публични финанси (измервани чрез бюджетния дефицит и правителствения дълг);

- Стабилност на конвергенцията (дългосрочният номинален лихвен процент не трябва да е с повече от 2% над този на трите най-добре представящи се членки по този показател);

- Стабилност на валутния курс (това изисква поне 2 години участие във валутния механизъм ERM II без сериозно обезценяване на местната валута спрямо еврото);

България е сред отличниците в Европа, що се отнася до правителствения дълг, и вероятно ще се справи с показателя за дефицита, чиито лимит бе надхвърлила миналия май. Страната покрива уверено критерия за дългосрочните лихвени проценти, с втория най-добър показател след Швеция. Колкото до четвъртия критерий, за България членството в ERM II всъщност бе напълно безсмислена формалност, тъй като валутният борг обвързва директно лева с еврото.

По критерия за стабилност на цените обаче България не покрива критерия, и то с много. Дори и услужливият трик на Еврокомисията да изключи от сметката Малта и Португалия, страните с най-ниска инфлация в еврозоната, като "нетипични" примери, не помага. Благодарение ►

МААСТРИХТСКИТЕ КРИТЕРИИ

	България	Чехия	Унгария	Полша	Румъния	Швеция	Референтна стойност
Инфлация (%)	5.9	6.2	6.8	7.0	6.4	3.7	4.9
Бюджетен дефицит (%)	-3.7	-4.3	-6.0	-4.0	-7.5	-0.5	-3.0
Държавен дълг (% от БВП)	25.3	42.8	76.4	50.8	50.9	33.8	60.0
Дългосрочен лихвен процент (%)	0.5	2.5	4.1	3.0	4.7	0.4	2.6

Данни от Доклада за конвергенцията от май 2022

► на него референтната горна граница за инфлацията става 4.9%. Но към май 2022, датата на приемане на последния конвергентен доклад, инфлацията в България е 5.9%. А при следващия доклад тя ще е още по-висока.

ДОКЛАДИТЕ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯТА са периодични проверки на готовността на страните извън еврозоната да се присъединят от нея. Еврокомисията ги изготвя на всеки две години, обикновено през май. Последният е от май 2022, тоест следващият редовен доклад трябва да се очаква през пролетта на 2024. Но всяка страна, която иска да влезе в еврозоната, може да поиска изготвянето на извънреден доклад. България все още не го е сторила, въпреки неумолимо приближаващия срок 1 януари 2024. Проблемът е очевиден: доклад, поискан сега, ще отчете рекордната инфлация от последните 12 месеца и критерият от Маастрихт ще бъде надхвърлен значително. Евентуалното му отлагане ще даде време да се усети ефектът от започналото забавяне на инфлацията. От друга страна обаче, отсрочването на доклада би означавало благоприятните фискални критерии

от края на 2022 да бъдат изпуснати. Изобщо трудно решение. Службеният финансов министър Росица Велкова намекна, че при един неизпълнен критерий е възможно да бъде направен компромис за влизането в еврото. Решимостта на ЕК да се придържа към правилата действително не е точно пословична. Но според запознати с процесите шансът България да не покрие само един критерий са нищожни.

ПРИЧИНАТА Е В ДРУГАТА ПОЛОВИНА от заключенията на доклада за конвергенцията - онези, които се отнасят до правната подготовка за членство в еврозоната. Миналогодишният доклад констатира лаконично, че "Българското законодателство не съответства на всички изисквания за независимост на централната банка, за забрана за парично финансиране и за правна интеграция в Евросистемата". Оттогава е свършена някаква работа, разбира се. През декември парламентът прие някои промени в Закона за Българската народна банка. Но след това депутатите бяха разпуснати и президентът Радев свика извънредни парламентарни избори на 2 април - пети за последните

две години. Ако се вярва на социолозите, няма голяма вероятност и те да намерят изход от патовата политическа ситуация.

МЕЖДУВРЕМЕННО ВЛИЗАНЕТО В ЕВРОЗОНАТА ще изисква огромно по обем законотворчество. Хърватия, която прие еврото от 1 януари 2023, за целта трябваше да промени цели 87 закона. Няма причини да очакваме в България да са по-малко. Като начало ще е нужен изцяло нов закон за БНБ. Сегашната структура на централната банка, с три големи управления (Емисионно, Банково и Банков надзор), бе родена след голямата криза през 1996-1997, за да гарантира сигурността на българската банкова система за в бъдеще. Но тя не може да оцелее в еврозоната. Много правила трябва да бъдат променени - за отпускането на кредити на пример, или за изкупуването на ДЦК от вторичния пазар. Друга сигурна последица от влизането в еврозоната ще е края на валутния борг. Освен това България все още има да изпълнява ангажиментите, които пое с влизането в ERM II, в областта на държавните предприятия, застраховането, ►

ВРАЗВИТИЕ

Новините от пазарите
у нас и по света
Всеки делник | 12:00 | 18:00

Bloomberg
TV Bulgaria
bloombergtv.bg
f t

► мерките против прането на пари. Трябва да се променят основно Търговският закон и Кодексът за застраховането. А в ситуация на политическа несигурност като днешната работата по тези проекти върви с темпо, по-мудно дори от обичайното за българските институции. Същото важи и за практическата подготовка за приемането на еврото. Подмяната на валутата е свързана с огромна работа на много различни нива в икономиката. Съвсем малка част от тази работа е свършена до момента. Дори България да получи компромисно решение за инфлацията и да бъде допусната до еврозоната, налице е сериозен риск да се окаже технически неподготвена за нея. Тази вероятност явно не е тайна за хората, които движат проекта "Евро", защото по информация на Bulgaria ON AIR вече са правени сондажи в Брюксел и Франкфурт дали еврото не може да се приеме от друга дата, а не от 1 януари 2024. На теория няма юридическа пречка за това. Но няма и съществуващ прецедент. Въвеждането на нова валута от средата на годината, да речем, не е пречка от политическа гледна точка. Но това би създавало огромни усложнения за бизнеса в страна, в която фискалната година приключва на 31 декември.

ЗАЩО ТОГАВА ТРЕСКАВОТО БЪРЗАНЕ продължава? Защо натискът България да влезе в еврозоната продължава? Между другото, съществува протокол за евентуално излизане от Европейския съюз, както показва опитът на Великобритания. Но няма такъв протокол за излизане от еврозоната. Пътят към нея е еднопосочен. Затова и, след Хърватия, никой друг не бърза по него. Дания се отказва от еврото с референдум. Швеция нарочно не изпълнява критериите. Чехия обяви, че не е сигурна дали изобщо някога ще кандидатства за еврозоната. "Изборът на еврото при толкова висока инфлация е малко като наливане на масло в огъня, и това е предупреждение за всички, които искат да принудят поляците да се присъединят към еврозоната", заяви през януари полският премиер Матеуш Моравецки. Дори Румъния, която бе започнала предпазливи стъпки към еврозоната, спря процеса и обяви, че ще разгледа отново въпроса най-рано през 2026.

За Хърватия имаше известни аргументи в полза на влизането в еврозоната: страната има огромен правителствен дълг; харчеше милиарди, за да поддържа стабилна куната; разчита основ-

Има протокол за евентуално излизане от Европейския съюз, както показва опитът на Великобритания. Но няма такъв протокол за излизане от еврозоната. Пътят към нея е еднопосочен. Затова и, след Хърватия, никой друг не бърза по него. Дания се отказва от еврото с референдум. Швеция нарочно не изпълнява критериите. Чехия обяви, че не е сигурна дали изобщо някога ще кандидатства

но на туризма, и то на туристи от еврозоната; и накрая, евроизацията на икономиката ѝ (процентът депозити и кредити в евро) бе двойно по-висок от този у нас. Нито един от тези аргументи не е валиден за България. Всъщност, още от първия внезапен устрем към еврото, започнат от тогавашния финансов министър Владислав Горанов през 2016, кампанията в полза на единната валута се затруднява да обясни мотивацията си. Повечето активисти за еврото прибегват до мъгляви метафори и хиперболи (макар красноречието да не е най-типичното качество на финансиста и министерски чиновници). И накрая опират до най-отчаяния ход, за който предупреждавах още тогава: опит да се представи еврото като геополитически и цивилизационен избор.

"БЪЛГАРИЯ ИМА САМО ПОЛЗИ ОТ ТОВА да стане част от вътрешния кръг на интеграция на съюза - именно "Шенген" и еврозоната. Всяка стъпка в тази посока има не само икономически, а и ге-

ополитически измерения, и част от опозицията на еврозоната и на еврото може да се търси и в тази посока", заяви Владислав Горанов в интервю за радио "Фокус" в началото на февруари. Само седмица по-късно Горанов, неофициалният лидер на кампанията за еврото, бе оповестен сред санкционирания от Съединените щати по прословутия Закон "Магнитски" за "участие в корупционна схема, в резултат на която български длъжностни лица са получили десетки милиони евро в замяна на благоприятно законодателство, облагодетелстващо кръгове в хазартния бизнес".

СЪВСЕМ ОЧЕВИДЕН ФАКТ Е, ЧЕ ЕВРОТО НЕ Е "цивилизационен избор" - колкото и да се мъчат да ни го представят като такова, и който и да води кампанията срещу него. Еврото не променя с нищо геополитическата ориентация на страната - тя отдавна е избрана с членството в ЕС и НАТО. Упоритият отказ от еврото не прави Дания или Швеция по-малко демократични, или по-малко западни страни. Нито пък категоричното нежелание на Полша или Чехия да приемат еврото се обяснява с активно руско влияние. Еврото е само икономически избор. И то избор, който България няма убедителни причини да прави. Еврозоната днес е клуб на свръхдлъжници. Правителственият дълг на страните от еврозоната към октомври 2022 е 93% от БВП. За някои от големите икономики е още по-висок - 106% за Белгия, 113% за Франция, близо 116% за Испания, над 147% за Италия. На този фон публичният дълг на България е едва 23.1% от БВП. Може би тъкмо в този съблазнителен показател се крие и обяснението за устрема на българските политици и финансиста към еврозоната. Ето какво още каза Горанов в програмното си интервю от 2 февруари: "Погледнете лихвените равнища, на които се финансира Хърватия в момента, и ги сравнете с лихвените равнища, с които се финансира България, и ще откриете една значителна разлика, независимо от това, че Хърватия е с много по-висок дълг от България, с не по-добри фискални показатели, и ще откриете, че дори само заради самото членство в еврозоната вече отношението на международните пазари към хърватската икономика е различно". При ниските нива на българския дълг цената на финансирането не е съществен проблем. Но не и ако планът е да вземаме много нов дълг - и да го усвояваме. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:

**ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ
ФЕВРУАРИ 1994 Г.**

**КЪМ 31.12.2022 Г. – С НАД 398 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1.7 МИЛИАРДА ЛВ. УПРАВЛЯВАНИ
НЕТНИ АКТИВИ В ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).**

**ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

THE ILLUSION OF EURO

The magic date of January 1, 2024 seems ever less possible for Bulgaria. Which is probably for the best

By PETER YOVCHEV / Photography ISTOCK

The drive of part of the so-called Bulgarian elite towards the Eurozone is increasingly reminiscent of that memorable quote attributed to Lewis Carroll: "The hurrier I go, the behinder I get". The feverish rush to introduce the euro, started by the last government of Boyko Borisov, now seems mired in the quagmire of the Bulgarian political crisis, the economic situation and the far from favorable public opinion in the country. This all means that the announced goal of joining the eurozone on 1 January 2024 looks increasingly illusory.

WHAT DO WE NEED FOR THE EUROZONE?

From a moral point of view - the approval of society (a study by Alpha Research from the end of 2022 showed that only about 33% of Bulgarians support - fully or partially - the introduction of the single currency). But let's leave this question for later and focus on the practical requirements. They are divided into two main groups: economic (the popular Maastricht criteria) and legal.

The Maastricht criteria are four:

- Price stability (measured by inflation, it should not be more than 1.5% above the three member states with the lowest inflation);
  - Stable and sustainable public finances (measured by the budget deficit and government debt);
  - Convergence stability (the long-term nominal interest rate should not be more than 2% above that of the three best-performing members according to this indicator);
  - Stability of the exchange rate (this requires at least 2 years of participation in the ERM II exchange mechanism without a serious depreciation of the local currency against the euro);
- Bulgaria is among the top performers in Europe when it comes to government debt and is likely to manage the deficit limit, which it exceeded last May. The country confidently meets the criterion for long-term interest rates, with the second best performance after Sweden. As for the fourth criterion, for Bulgaria, membership in ERM II was actually a completely meaningless formality, since the currency board directly ties the leva to the euro.

On the matter of price stability, however, Bulgaria does not meet the requirements, and by a lot. Even the European Commission's helpful trick of excluding Malta and Portugal, the countries with the lowest inflation in the Eurozone, as "nontypical" examples, does not help. Thanks to it, the reference upper limit for inflation becomes 4.9%. But as of May 2022, the date of adoption of the last convergence report, inflation in Bulgaria is 5.9%. And in the next report it will likely be even higher.

CONVERGENCE REPORTS are periodic checks on the readiness of non-Eurozone countries to join it. The European Commission prepares them every two years, usually in May. The last one is from May 2022, that is, the next regular report should be expected in the spring of 2024. But any country that wants to enter the euro area can request the preparation of an extraordinary report. Bulgaria has not yet done so, despite the inexorably approaching deadline of January 1, 2024. The problem is obvious: a report requested now would account for the record inflation of

the last 12 months and the Maastricht criterion would be even more significantly exceeded. Its possible postponement will give time to feel the effect of the inflation slowdown that has already started. On the other hand, however, postponing the report would mean that the favorable fiscal benchmarks from the end of 2022 would be dropped. This is a tough decision. The acting finance minister, Rositsa Velkova, hinted that if one criterion is not fulfilled, it is possible to make a compromise for joining the euro. It is true that the EC's determination to follow the rules is not exactly proverbial. But according to those familiar with the processes, the chances of Bulgaria not meeting just one criterion are negligible.

THE REASON HIDES IN THE OTHER HALF of the conclusions of the Convergence Report - those that refer to the legal preparation for membership. Last year's report stated succinctly that "Bulgarian legislation does not meet all the requirements for the independence of the central bank, for the prohibition of monetary

Meanwhile, entry into the Eurozone will require an enormous amount of legislation. Croatia, which adopted the euro on January 1, 2023, had to change as many as 87 laws for this purpose. There is no reason to expect them to be less in Bulgaria

financing and for legal integration in the Euro-system". Some work has been done since then, of course. In December, the parliament adopted a few changes to the Law on the Bulgarian National Bank. But then the deputies were dissolved and President Radev called an extraordinary parliamentary election on April 2 - the fifth in the last two years. If sociologists are to be believed, there is no great probability that the election will find a way out of the deadlocked political situation.

Meanwhile, entry into the Eurozone will require an enormous amount of legislation. Croatia, which adopted the euro on January 1, 2023, had to change as many as 87 laws for this purpose. There is no reason to expect them to be less in Bulgaria. To begin with, a completely new law for the BNB will be needed. The current structure of the central bank, with three major departments (Issue, Banking and Banking Supervision), was born after the great crisis in 1996-1997 to guarantee the security of the Bulgarian banking system for the future. But it cannot survive in the Eurozone. Many rules ►

► must be changed - for the granting of loans, for example, or for the purchase of government securities from the secondary market. Another sure consequence of joining the Eurozone will be the end of the currency board.

In addition, Bulgaria still has to fulfill the commitments it took upon entering ERM II, in the field of state-owned enterprises, insurance, anti-money laundering measures. The Commercial Law and the Insurance Code must be fundamentally changed. And in a situation of political uncertainty such as today, the work on these projects proceeds at a pace even slower than usual for Bulgarian institutions.

The same applies to the practical preparation for the adoption of the euro. Changing the currency involves a huge amount of work at many different levels in the economy. Very little of this work has been done so far. Even if Bulgaria receives a compromise solution on inflation and is admitted to the Eurozone, there is a serious risk that it will be technically unprepared for it. This possibility is clearly not a secret for the people who drive the "Euro project", because according to Bulgaria ON AIR sources, checks have already been made in Brussels and Frankfurt whether the euro could be introduced from another date, not from January 1, 2024. In theory, there is no legal obstacle to this. But there is no existing precedent either. The introduction of a new currency from the middle of the year, say, is not an problem from a political point of view. But that would create huge complications for business in a country where the fiscal year ends on December 31.

WHY THEN THE RUSH CONTINUES? Why does the pressure for Bulgaria to enter the Eurozone remain? By the way, there is a protocol for a possible exit from the European Union, as the experience of Great Britain has shown. But there is no such protocol for exiting the eurozone. The road to it is one-way. That is why, after Croatia, no one else is in a haste to go there. Denmark gave up the euro in a referendum. Sweden deliberately does not meet the criteria. The Czech Republic has announced that it is not sure whether it will ever apply to join the eurozone. "Choosing the euro with such high inflation is a bit like adding fuel to the fire, and it's a warning to all those who want to force Poles to join the eurozone," Polish Prime Minister Mateusz Morawiecki said in January. Even Romania, which had started cautious steps toward the eurozone, halted the process and announced it would revisit the issue in 2026 at the earliest. For Croatia, there were certain arguments in favor of joining the Eurozone: the country has a huge government debt; it was spending billions to keep the kuna stable; it relies mainly on tourism, and with majority of tourists from the Eurozone, unlike Bulgaria; and finally, the euroization of its economy (the percentage of deposits and loans in euros) was twice as high

as that of our country. None of these arguments is valid for Bulgaria. Indeed, ever since the first sudden rush to the euro launched by the then finance minister Vladislav Goranov in 2016, the campaign in favor of the single currency has struggled to explain its motivation. Most euro campaigners resort to hazy metaphors and hyperbole (although eloquence is not the most typical quality of financiers and ministerial officials). And finally, they lean towards the most desperate move, of which I warned back then: an attempt to present the euro as a geopolitical and civilizational choice.

"BULGARIA ONLY BENEFITS from becoming part of the internal circle of integration of the union - namely "Schengen" and the Eurozone. Every step in this direction has not only economic, but also geopolitical dimensions, and part of the opposition to the eurozone and the euro can be sought in this direction as well," said Vladislav Goranov in an interview with radio "Focus" at the beginning of February. Only a week later, Goranov, the unofficial leader of the euro campaign, was named among those sanctioned by the United States under the notorious Magnitsky Act for "participation in a corruption scheme in which Bulgarian officials received tens of millions of euros in exchange for favorable legislation, benefiting circles in the gambling business".

It is quite an obvious fact that the euro is not a "civilizational choice" - no matter how hard they try to present it to us as such, and no matter who leads the campaign against it. The euro

does not change the country's geopolitical orientation in any way - it has long been chosen with EU and NATO membership. The stubborn rejection of the euro does not make Denmark or Sweden less democratic or less Western countries. Nor can the categorical reluctance of Poland or the Czech Republic to adopt the euro be explained by active Russian influence. The euro is simply an economic choice. And a choice that Bulgaria has no compelling reasons to make. The Eurozone today is a club of super-debtors. Government debt of Eurozone countries as of October 2022 is 93% of their combined GDP. For some of the major economies it is even higher - 106% for Belgium, 113% for France, close to 116% for Spain, over 147% for Italy. Against this background, Bulgaria's public debt is only 23.1% of GDP. Perhaps precisely in this seductive indicator lies the explanation for the drive of Bulgarian politicians and financiers towards the Eurozone. Here's what Goranov added in his February 2 interview: "Look at the interest rates at which Croatia is financed right now and compare them to the interest rates at which Bulgaria is financed, and you will find a significant difference, regardless that Croatia has a much higher debt than Bulgaria, with no better fiscal indicators. You will find that only because of the membership in the Eurozone, the attitude of the international markets towards the Croatian economy is different". With the low levels of Bulgarian debt, the cost of financing is not a significant problem, however. Unless the plan is to take on a lot of new debt - and spend it the way only Bulgarian politicians can. ■

НАВСЯКЪДЕ С ТЕБ

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

БЪЛГАРИЯ МОЖЕ ДА Е НОВАТА КРИПТО СТОЛИЦА НА ЕВРОПА

Симоне Маззука, CEO и основател на Wallex, прег Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Г-н Маззука, Wallex е група от различни финансови институции – цяла екосистема, която изглежда задоволява всички нужди на съвременния инвеститор: търговия, плащания, банкиране, токенизация, мерки за съответствие и срещу пране на пари... Това на практика не е ли банката на бъдещето? Вие самият казвате, че днес сте партньори с традиционните банки, а не конкуренти, но колко дълго ще продължи това?

За нас това ще продължи вечно, защото представлява визия как банковата индустрия ще еволюира в бъдеще – с дълбоки корени в миналото, в традициите. Защото за нас най-важното при автоматизацията на каквато и да е система и при централизацията – а не при децентрализацията – на услугите, е човешките ресурси винаги да са на първо място.

Ние виждаме бъдещето на банките като по-специфични, специализирани финансови институции. За да бъдат по-конкурентни и за да имат по-добри маржове, банките стават все по-дигитални. Преди 20 години ние всички бяхме принудени да ходим до банката, и всеки имаше семеен банкер в продължение на десетилетия. Днес обаче тези навици изчезват. През оставащата част от десетилетието банката ще се превърне просто в дигитално пространство благодарение на автоматизацията. Трябва да централизираме всички банкови услуги на едно място, да ги категоризираме и да дадем на банката шанс да оптимизира бюджета си, без

да намалява работната си сила. Ще имаме голяма експанзия от гледна точка на услуги, но също и откъм пазарно покритие. Ето пример: преди една банка в България можеше да обслужва само своя регион, вътрешния пазар. Днес, чрез европейската общност, може да разпространи услугите си и да обслужва клиенти дигитално цяла Европа. А в бъдеще, този обхват ще стане още по-голям.

Мислите ли, че физическото присъствие на банките ще изчезне, да кажем, до 10 години?

Не. Без значение колко дигитални ставаме, все още ще имам нужда от физическо присъствие. Енергията, ентусиазмът и разбирането, което споделяме по този начин, са незаменими.

Но със сигурност природата на физическия офис ще се премени. Той ще е фокусиран върху помощ за клиента и решаване на проблеми. Стандартните услуги обаче ще станат изцяло дигитални.

Как виждате ролята на блокчейн технологията в еволюцията на банкирането?

За нас блокчейн е просто технология, която е част от развитието на трансакцията в посока по-прозрачна система. В крайна сметка блокчейн е една счетоводна книга, където всяка трансакция е видима. Това е много здравословно по няколко причини. Първо, всеки може да види колко здрава е една институция. Второ, помага в борбата срещу измамите. Днес разследването на измами трябва да премине през много стъпки и отнема много ▶

► Време. Чрез блокчейн тези стъпки могат да се идентифицират много по-бързо. Трето, блокчейн има много предимства от гледна точка на прозрачност на трансакцията и противодействие на прането на пари – ако се регулира правилно, блокчейн е най-прозрачната система. Противно на общоприетото схващане...

Именно. Широката публика, която не следи криптовалутите толкова отблизо, го свързва основно с възможностите, които предоставят за анонимни, непроследими преводи. Но ще оцелее ли в бъдеще качеството на тази услуга? Идва ли краят на децентрализираните криптовалути?

Блокчейн е сигурна и прозрачна технология. Днес тя е приложима повече от всякога като инструмент за проследяване на трансакциите. По-бърза е и няма граници, защото в рамките на 20 минути едно плащане може да достигне всекиго навсякъде по света. Просто трябва да бъде признато. Днес все още цари голямо объркване. Бих казал, че това е проблем на терминологията. Кripto, блокчейн, токени, stablecoin... Мнозина са объркани от всички тези термини. А някои се възползват от липсата на разписани регулации. От друга страна, има още една битка откъд регулациите заради гигантската банкова система, която също иска да навлезе в това дигитално пространство. В резултат на това наблюдаваме постоянно натрупване на нови закони, един по един. Клиентите са объркани, защото не са експерти по борбата срещу прането на пари, разбира се. Прилага се една логика, което за мен е напълно лишена от смисъл. Ако получавам заплата от 5000 евро, да кажем, трябва да мога да отида до банката и да я изтегля. В България това все още частично възможно, макар и след много бюрокрация. Но в много държави от еврозоната вече не може да изтеглим повече от 2000 евро. В това няма логика.

От самия старт на нашия бизнес ние си даваме много въпроси. Как ще изглежда банката през следващите 20 години? Как ще подхожда към клиента? Кои услуги ще бъдат трансформирани? Какво ще се промени в макроикономиката, в паричната политика, в заетостта? Днес в градовете почти на всеки квадратен километър има банков клон, със средно 10 служители. Ние не искаме да елиминираме тази заетост. Волатилността на Биткойн доказва, че традиционната финансова система има до себе си едно чудовище на облак, което може да скочи и да разруши икономиката. Затова трябва да се погрижим за последствията от тази еволюция върху паричната политика. Ние сме много фокусирани върху този аспект, и затова създадохме първия евро Stablecoin.

Говорите за Eurst, първия евро stablecoin. Как се откроява той от останалите? И защо го стартирахте от Съединените щати?

Първо, САЩ имат много лесен подход към логиката за stablecoin. Нашата философия беше следната: дигитална валута – обезпечение – застраховка на обезпечението. Ние прекарахме първата година просто в изпробване на обезпечението. И имаме голям късмет, защото през първите осем месеца на годината доларът поскъпна спрямо еврото. Така ние показахме, че stablecoin не е само дигитален, но и финансов инструмент, който може да балансира икономиките по време на кризи. Избрахме САЩ заради този вид подход, лесно намерихме начин да разработим своя собствена концепция, и намерихме доставчик на ескроу сметка със застраховка на финансирането. При това този доставчик е лидер в индустрията. Европа все още няма такива регулации и професионалисти в тази сфера.

Централните банки също работят върху свои собствени дигитални валути като

дигиталното евро например. Какво ще стане със съществуващите дигитални валути, когато гигантите влязат в играта?

Има огромен интерес от страна на централните банки и през последните шест месеца те работят много усилено да дефинират някои регулации. Но задачата им е много трудна: как да разрушат старата парична система и да изградят нов фундамент. Ще отнеме много време, колкото и оптимистично настроени да са централните банки. Те вече започват тестове, разбира се, но приложението в голяма мащаб ще бъде много трудно.

Не го виждате в близкото бъдеще?

Мисля, че ще отнеме повече поради една причина: всяка централна банка работи сама за себе си. Преди една година моето предложение беше МВФ или Световната банка да изграят ролята на регистър, на диригент на оркестъра. Всяка страна трябва да може да кандидатства за дигитална валута, да има преглед и одит на държавата и да се определи стойността. И след като

всяка централна банка има валутата, тя да я предоставя на местните търговски банки. Това е единственият начин: банката от бъдещето все още ще е регистрирана в централната банка, ще има своя сметка там – това ще е обезпечението – и ще може да издава stablecoin, който да е обект на индиректен контрол от централната банка.

Това е голямото решение, което може да се случи с Wallex, например, щом получим лиценз. Защото имаме инфраструктурата, стандартите и технологията. Имаме нужда само от банков лиценз и регулатор. Работим много усилено по това. В бъдеще ще имате своето банково приложение, без значение в коя банка, ще имате своя IBAN и портфейл в една и съща валута. С него може да обменяте и да влизате в блокчейн пространството.

С тази стратегия не само ще създадем по-богата икономика, но и ще дадем на банките шанс да си върнат силите и тежестта. В противен случай, еволюцията ще ги измести. Вече виждаме колко бърза е тази еволюция: от физическата карта, през дигиталната карта до ApplePay. В миналото, банките

най-големия финтех хъб в Европа в момента, и след Брекзит може също да се окаже крипто столицата на Европа.

Днес има два основни сценария в Европа. Единият е пътят, който избраха Литва и Естония например, където криптовалутите трябва само да се регистрират в полицията с цел противодействие на прането на пари. В други държави, като Испания например, се изисква регистрация в централната банка.

В България има много добра основа за регулация. За да станете професионален доставчик и борса за криптовалuti, кандидатството минава през търговския регистър и веднага може да видите кой е регистриран и кой – не. Това е свързано с друга важна тема – данъците. Защото, ако притежавате криптоактив, той има друга стойност за реалната икономика. НАП е втората замесена страна, и това е много добре. България има много успешни проекти, които бележат началото на крипто еволюцията.

Как гледате на България като пазар за вашите услуги?

"Този дигитален свят, към който се приближаваме, предполага, че по-малко млади хора ще напускат България, за да работят в чужбина. А това би било голям стимул за икономиката"

можеха да контролират тези стъпки. Но днес те вече са неконтролируеми.

Разкажете ни малко повече за своя последен проект Wallex Lab. Към кого е насочен той?

Насочен е към институции, към фин-тех компаниите и към дигиталния криптосвят. Според нашата визия много услуги ще станат децентрализирани. Днес традиционните банки не са готови да приемат блокчейн. Основната идея на Wallex Lab е да осигури този вид услуга чрез технология, чрез мерки за съответствие, чрез мониторинг на блокчейн трансакциите, които банката може да изнесе навън... Работим върху това през последните две години и най-накрая постигнахме целта си: превърнахме Wallex Lab във фин-тех инкубатор, доставчик на блокчейн, доставчик на пълен набор услуги от ново поколение.

Каква е ролята на България във вашия бизнес?

България за нас е основното място, оперативната централа. Смятам, че България е

Стартирахме своя първоначален проект тук, защото смятаме че това е добър пазар. Хората са мотивирани да участват в тази нова реалност. Видяхме това чрез анализи на онлайн търговията например. България е от местата, където хората правят по-голямата част от покупките си онлайн. Има и още един много важен аспект: дигиталните иновации. Този дигитален свят, към който се приближаваме, предполага, че по-малко млади хора ще напускат България, за да работят в чужбина. А това би било голям стимул за местната икономика.

С Wallex Exchange вие предлагате незабавни и неограничени плащания в различни валути и трансгранично. Един от основните аргументи за приемането на еврото в България е да се елиминират разходите при превалутирането. Те фактор ли са изобщо във все по-дигиталната финансова система?

На този етап няма да са толкова релевантни, колкото бяха за Италия през 2000-2001. С Wallex Exchange ние просто искаме да по-

могнем на новото дигитално поколение да натрупа благосъстояние чрез предимствата на големите борси. Ние вече се доближаваме до една наистина глобална икономика. Съвсем скоро чрез определени инструменти ще увеличим значително възможностите за обмен, при това без връзка с икономиката на местната валута. Това би било голяма промяна. Защото днес, ако търгувате с валути, имате едва около 80% от резултата, който бихте имали с крипто. Дори и по време на т.нар. крипто зима.

Ерата на ниски лихви и количествени улеснения приключи. Как очаквате икономиката да се развива през идните години – в Европа и глобално?

Доближаваме се до момента, в който ще има само една икономика, защото дигиталното свързва всеки без всякакви граници...

Дори когато политиките днес изграждат бариери и опитват да ограничат глобализацията?

Те се опитват, но това е голяма буря и те не могат да я спрат. В бъдеще виждам само един свят, само една борса, само една икономика. Въпросът е как ще използваме тази дигитална еволюция. Може да означава по-голям обмен и по-бързи трансакции. По време на пандемията научихме, че можем да работим дистанционно – не просто да не ходим в офиса, а да работим в различни части на света. Това означава по-голяма конкуренция, а ние може да сме много по-конкурентоспособни. Аз например мога да произвеждам в България и да предлагам услугите си в САЩ, в съвсем други мащаби. Има много ползи, които дигиталните борси могат да донесат. Продължаваме да чуваме за Web3, за метавселената... Надявам се само тази еволюция да не направи едно – да убие човешката душа. Едно бъдеще, в което всеки е с очила за виртуална реалност, не изглежда много вдъхновяващо. Но ако успеем да насочим дигиталната еволюцията в правилната посока, имаме отличен шанс да достигнем до този обединен свят, и да разрешим много от проблемите в глобален мащаб.

Това е отличен финал на нашето интервю, но за съжаление имам още един въпрос. Някои твърдят, че кешът е свобода и че нарастващите дигитални плащания отнемат тази свобода. Какво мислите вие? Парите в брой ще оцелеят ли в някаква форма?

Не. Мисля, че кешът ще умре. Не като концепция, а просто като метод. Ние вече виждаме, че това се случва чрез картовите разплащанията. След 10 години парите в брой няма да ги има. ■

BULGARIA MIGHT BE THE NEW CRYPTO CAPITAL OF EUROPE

Simone Mazzuca, CEO and Founder at Wallex, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

Mr Mazzuca, Wallex is a group of different financial institutions - a whole ecosystem that seems to cover all the needs of the modern investor: trading, anti-money laundering, payments, banking, tokenization, and compliance... Isn't this practically the bank of the future? You say that today you are partners with traditional banks, not their competitors, but how long will this last?

For us, it will last forever. Because it's a vision of how the banking industry will evolve in the future - with roots deep into the past, into tradition. One thing that is very important for us in the automatization of any kind of system and in centralization - and not decentralization - of services, is that human resources come always in the first place.

We see the future of banks as more tailored, more specialized financial institutions. In order to be more competitive and have better margins, the bank is becoming ever more digital. 20 years ago, we were all forced to go to the bank, everyone has had a family

banker for decades. But today those habits are disappearing. What will happen next in the 2020s is the bank will become just a digital space thanks to automatization. We need to centralize all the services the bank offers in one place, categorize them, and give the bank a chance to optimize its budget without reducing its workforce. We'll have a big expansion in terms of services, but also in terms of market reach. Here's an example: previously, a bank in Bulgaria was only capable of servicing its region, its internal market. Today, through the European community, it can passport its services and serve digitally clients all around Europe. And in the future, its reach will become even wider.

Do you think the banks' physical presence will disappear in, say, ten years?

No. I think that no matter how digital we become, we'll still need a physical presence. The energy, enthusiasm, and understanding that we share through physical contact is irreplaceable.

But for sure the nature of this physical presence will change. It will be focused on assisting the client, and on problem-solving. But for ordinary services, we will go entirely digital.

How do you see the role of blockchain technology in this evolution of banking?

For us, the blockchain is just a technology that is part of the evolution of transactions to a more transparent system. In the end, blockchain is a ledger, and every transaction is visible. That is very healthy for several reasons. First, everyone today can see what the health status of every institution is. Second, it helps fight fraud. Today, the investigation of fraud needs to go through many steps that take a lot of time. Through blockchain, you can identify those steps much quicker. Third, blockchain has many advantages in terms of transaction transparency and anti-money laundering - if it's properly regulated, the blockchain is the most transparent system. Contrary to popular belief... ►

► **Exactly. The general public, who does not follow cryptocurrencies all that closely, associate them mostly with the opportunity they offer for anonymous, untraceable payments. But will this quality of theirs survive in the future? Is the age of decentralized cryptocurrencies coming to an end?**

Blockchain is a secure and transparent technology. And it's applicable today more than ever as an instrument of transaction monitoring. It is quicker, and it's borderless because in 20 minutes you can reach with a payment anyone anywhere in the world. It just needs to be recognized. Today, there is still a lot of confusion. A problem of vocabulary, I would say. Crypto, blockchain, tokens, stablecoin... A lot of people are still confused by those. And some take advantage on the regulatory side because there's nothing word-shaped still. On the other hand, there is another fight behind the regulations thanks to the elephantine bank system that is trying to run into this digital space as well. What we see as a result is a constant accumulation of new laws - one by one. The clients are confused because they are no experts in anti-money laundering, of course. There is a logic that sounds like complete nonsense to me: If I receive a salary of, say, EUR 5,000, I need to be able to go to the bank and withdraw it. Today in Bulgaria, it is still partially possible, albeit after a lot of paperwork. But in many countries in the eurozone, you can withdraw no more than EUR 2,000. There's no logic in that.

Since the very start of our business, we've been asking ourselves questions. What a bank will look like in the next 20 years? How will it approach the customer? Which services will be transformed? What will change in terms of the macroeconomy, monetary policy, and employment? Today almost in every square kilometre in every city there's a bank branch, with ten people inside on average. We don't want to kill off this employment. What has been proven by Bitcoin volatility is that the traditional financial system has a monster aside in a cloud that can jump inside and destroy the economy. That is why we need to take care of the impact of this evolution on monetary policy. We are very focused on that aspect and that is why we issued a Euro stable coin...

Yes, you created Eurst, the first Euro stablecoin. How does it stand out from the rest? And why was it launched from the US?

The first reason was that the United States have a very easy approach to the logic behind the stablecoin. Our logic was: digital currency - collateral - insurance on the collateral. We spend the first year merely as a test for the collateral. We have been very lucky because in the first eight months of the

year, the dollar jumped against the Euro, and we showed that the stablecoin is not only a digital instrument but a financial instrument - one that can balance the economies in times of specific crises.

We have selected the US for this kind of approach. There, we easily found a way to develop our own concept, and also found an escrow provider that can give us one sub-account with insurance for the funds. This provider is the industry leader. Europe still lacks regulations and professionals in this area.

Central banks are also working on their own digital currencies, such as the digital Euro for example. What will happen to the existing digital currencies when the behemoths enter the game?

There is a big interest from the central banks and in the last six months, they have been working very hard to define some regula-

tions. But this is no easy task for them: how to break the old monetary system and build up a new foundation. It will take a lot of time, as much as they are optimistic. They are starting tests, of course, but adopting this on a large scale will be very hard.

You don't see this happening in the near future?

I think it will take longer, and for one reason only: every central bank is working by itself. My proposal one year ago was for the International Monetary Fund or the World Bank to be the register, the master of the orchestra. Every country should have to apply for digital currency, there would be a review and an audit of the country, and they should establish the value. And after every central bank has the currency, it can provide it to the local banks. This is the only way: the bank of the future will still be registered in the central bank and will have a segregated account

there - the collateral, and will be able to issue stablecoin that is supervised indirectly by the central bank.

This is the big solution that can happen with Wallex, for example, once we have the license. Because we have the infrastructure, the standards, and the technology. We only need the banking license and the regulator. We are working very hard on this. In future, you will have your banking app, that could be whenever the bank is, you'll have your IBAN and your wallet in the same currency. You can swap and you can jump into the blockchain space.

With this strategy not only we'll create a wealthier economy, but we are going to give the banks a chance to bring back their potential powers - to have a balance sheet with funds. Otherwise, the evolution will overlap them. We see already how fast this evolution is: from the physical card to the digital card to ApplePay. In the past, the banks were able to control the previous steps. But this is not controllable anymore.

Tell us a little more about your latest Wallex Lab project. Who is this offer for?

It is targeted at institutions, for fintech and crypto digital. In our vision, many of the services will become decentralized. Today, traditional banks are not ready to implement blockchain. Wallex Lab's main idea is to provide that kind of service through technology, through compliance, through transaction monitoring of the blockchain that the bank can outsource... We've been working on this for the last two years and have finally reached our goal: to turn Wallex Lab into a fintech incubator, a blockchain provider, a full-service provider for the new era.

What is the role of Bulgaria in your business?

Bulgaria for us is the main place, the operational headquarters. Bulgaria, I think, is the biggest fintech hub in Europe at the moment, and after Brexit might turn out to be the crypto capital of Europe as well.

Nowadays, we have two basic scenarios in Europe. One is the path chosen by Lithuania or Estonia, for example, where crypto only needs to be registered with the police for anti-money laundering purposes. In other countries such as Spain, registration with the central bank is required.

In Bulgaria, there is very good ground for regulation. The application to become a professional virtual currency and exchange provider goes through the commercial register and you can see immediately who is registered or not. That is related to another important topic: taxes. Because if you hold a crypto asset, you have a different value to the real economy of your asset. The National Revenue Agency is

"We'll have a big expansion in terms of services, but also in terms of market reach. Here's an example: previously, a bank in Bulgaria was only capable of servicing its region, its internal market. Today, through the European community, it can passport its services and serve digitally clients all around Europe. And in the future, its reach will become even wider"

the other party involved, and this is very good and important. Bulgaria has a lot of important projects marking the ground of the crypto's evolution.

What is your take on Bulgaria as a market for your services?

We opened our original project here because we think it is a very good market. There is a lot of motivation in people to approach the new reality. We saw this through analysis of e-commerce, for example, of online shopping. Bulgaria is one of the places where most people do a big portion of their shopping online.

There's also another very important aspect: this digital Innovation, this digital world that we are closing on, means fewer young people will be leaving Bulgaria to work outside the country. And this will be a huge boost for the local economy.

With Wallex Exchange you offer instant and unlimited foreign exchange and cross-border payments. One of the main arguments

for the adoption of the Euro in Bulgaria is to eliminate the costs of currency exchange. But are they even a factor in an increasingly digital financial system?

In this stage, it won't be as relevant as it was for Italy in 2000-2001. With Wallex Exchange we just want to help the new digital generation build wealth using the advantages of a large-scale exchange. We are approaching a very global economy and soon through some instruments we will be able to leverage our power of acquisition fast, and without any link to the economy of our native currency. This would be a huge change. Because today, if you do Forex, you have 80% of the result that you can have with crypto. Even during the 'crypto winter'.

The era of low-interest rates and quantitative easing is over. How do you expect the economy to develop in the coming years - in Europe and globally?

We are approaching the point where there will be only one economy because the digital connects everyone without barriers...

Even with politicians now building barriers and trying to limit globalization?

They do, but this is a huge storm and they cannot stop it. What I see in the future is only one world, only one exchange, and only one economy. The question is how we are going to use this digital evolution. It could mean bigger exchanges and faster transactions. What we learned during Covid-19 is that we can work remotely - not in terms of not going to the office anymore, but in terms of working in different parts of the world. That means the competition is bigger, and we can be far more competitive. I, for example, can produce in Bulgaria and offer my services in the US, on a completely different scale. There are a lot of benefits that digital exchange can bring in general. We continue hearing about Web3, about Metaverse... I just hope this evolution won't do one thing: kill the human soul. A future in which everyone is sitting with VR glasses on, doesn't look very inspiring. But if we can channel digital evolution in a good way, we have an excellent chance to get to this one, unified world, and solve most of the problems on a global scale.

This is an excellent ending to our interview, but unfortunately, I have another question. Some people argue that cash is freedom, and that the increasing digital payments take away that freedom. What do you think? Will the cash survive in some form?

No. I think the cash is going to die. Not as a concept but merely as a method.

We already started seeing this with the card payments. In 10 years' time, it will be gone. ■

АПТЕКА puls.bg

ПО-ЗДРАВИ ВСЕКИ ДЕН

Доставки в
цялата страна

Всеки месец атрактивни
промоционални предложения

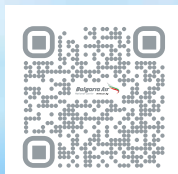

Последвай
apteka.puls.bg

ПЛАНИРАЙ ПОЛЕТ НАПРЕД

По-ниски цени, същите удобства

Закупи билет до 21 дни преди полет
и пътувай на по-ниски цени с България Еър.

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

Резервирай своя полет сега на www.air.bg
или в мобилното приложение

www.air.bg

ЗЛАТНИТЕ ЯЙЦА НА АВТОМОБИЛНИЯ БИЗНЕС

Когато става дума за чиста печалба от продаден автомобил, Tesla няма равни

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография АРХИВ

Никой в автомобилната индустрия не може да стъпи на малкия пръст на Tesla, когато става дума за реална надценка на продаваните коли, показват данни на Reuters за третото тримесечие на 2022 година. Американският производител на електромобили извлича най-голяма чиста печалба от всеки пласиран автомобил. Тя е близо четири и половина пъти по-висока от тази на следващия в класацията - General Motors. И обратно - някои от най-амбициозните китайски конкуренти на Илон Мъск продават колите си с колосална нетна загуба, само и само да спечелят пазарен дял.

ВСЯКА ПРОДАДЕНА КОЛА ОТ TESLA през периода юли-септември 2022 е донесла на компанията средно по 9574 долара чиста печалба. Анализаторите отгават това както на понижените производствени

разходи, така и на драстично завишените в последните две години цени. За сравнение в последната четвърт на 2020 година Tesla е печелела едва по 1495 долара на автомобил - над шест пъти по-малко. Тогава компанията на Мъск дори не е била в Top 3 по този показател. Огромните надценки от есента на 2022 обясняват и защо Мъск може да си позволи драстично да понижи цените в началото на новата година. Данните на Reuters не обхващат всички глобални производители, а само някои основни играчи плюс китайските им конкуренти.

Nio - загуба от 19 141 долара

Китайският конкурент на Tesla губи близо 20,000 долара от всеки продаден автомобил - доста сериозно увеличение спрямо края на 2020, когато компанията е била "само" на минус 12 966 долара от автомобил. Проблемът на Nio и останалите

китайски стартъпи са огромните им разходи за създаване на търговски мрежи и увеличаване на капацитета. Иначе, ако се гледа само брутната печалба, Nio изкарва по 8036 долара от продадена кола.

Xpeng - загуба от 11 735 долара

Още един китайски производител на електромобили, който сега стъпва и на европейския пазар с активната подкрепа на правителството в Пекин. И при него разходите за експанзия са огромни и водят до солидна нетна загуба от всеки продаден автомобил.

Ford - загуба от 272 долара

Гигантът от Дийрборн тръгна по стъпките на конкурента си GM, безмилостно оръзвайки от гамата си всичко, което не му носи двуцифрена печалба (като например Fiesta). Засега дава ефект, защото

средната загуба на продаден автомобил е спаднала от 2252 долара в края на 2020 година до 762 долара през есента на 2022.

Hyundai - печалба от 927 долара

Допреди няколко години корейският гигант бе пословичен с големите отстъпки, предлагани от дилърите му, и с неумението да извлича по-голяма печалба от растящите си продажби. Но това вече се променя. Нетната печалба на Hyundai от продадена кола се е увеличила от 840 долара през 2020 до 927 долара към септември 2022.

Volkswagen - печалба от 973 долара

Германският гигант печелеше по 3022 долара на продадена кола през 2020 година и всъщност бе рекордьор по този показател. Но през миналата година кризата с доставките на компоненти го удари тежко и понижи производството до най-ниски-

те нива от три десетилетия. Печалбата от продаден автомобил също спадна около три пъти.

Toyota - печалба от 1197 долара

Благодарение на много ефективното си производство, Toyota от десетилетия бе еталон за висок марж на печалбата. Но кризата повиши производствените разходи и сега нетната печалба от продадена кола е едва 1197 долара, при 2823 долара в края на 2020 година.

BYD - печалба от 1550 долара

Китайският производител, в който инвеститор е Уорън Бъфет, наскоро бе посочен от Илон Мъск като най-опасния конкурент на Tesla. Но като печалба от продаден автомобил BYD все още изостава значително, най-вече заради евтините си модели за вътрешния пазар.

GM - печалба от 2150 долара

Американският гигант всъщност подобрява доста резултата си от края на 2020 година (1344 долара на кола). Под ръководството на Мери Бера, GM разчисти структурата си от всички модели и марки, които не гарантираха висока печалба, и ефектът от това вече си личи. Анализатори обаче предупреждават, че това орязване и изтегляне от региони като Европа прави гиганта по-уязвим при икономическа криза.

Tesla - печалба от 9574 долара

Вече от доста години ценообразуването в автомобилния свят не е на принципа "разходите плюс 15-20% надценка". Сега от клиента се искат толкова пари, колкото той е склонен и способен да плати, без всякаква връзка със себестойността на продукта. В това отношение Tesla е сред отличниците. ■

THE GOLDEN EGGS OF THE CAR BUSINESS

When it comes to pure profit per car sold, Tesla has no equal

By KALIN NIKOLOV / Photography TESLA

No one in the auto industry can step on Tesla's little toe when it comes to real markup on cars sold, Reuters data for the third quarter of 2022 show. The American electric car maker makes the most net profit for a car sold. It is nearly four and a half times higher than that of the next in the ranking - General Motors. Conversely, some of Elon Musk's most ambitious Chinese competitors are selling their cars at a colossal net loss just to gain market share.

EACH CAR SOLD BY TESLA during the July-September 2022 period brought the company an average of \$9,574 in net profit. Analysts attribute this to both lower production costs and prices that have risen dramatically in the last two years. For comparison, in the last quarter of 2020, Tesla earned only \$1,495 per car - six times less. At that time, Musk's company was not even in the Top 3 according to this indicator. The huge markups from the fall of 2022 also

explain why Musk could afford to drastically lower prices at the beginning of the new year. The Reuters data does not cover all global manufacturers, but only some major players plus their Chinese competitors.

Nio - \$19,141 loss

Tesla's Chinese rival is losing nearly \$20,000 on every car sold - a pretty big increase from the end of 2020 when the company was "only" at a loss of \$12,966 per car. The problem for Nio and the rest of the Chinese startups is their huge costs to establish commercial networks and increase capacity. Otherwise, if you look at gross profit alone, Nio makes \$8,036 per car sold.

Xpeng - \$11,735 loss

Another Chinese manufacturer of electric cars, that is now entering the European market with the active support of the government in Beijing. And with it, the expansion costs are huge and result in a solid net

loss on every car sold.

Ford - \$272 loss

The Dearborn giant has followed in the footsteps of its rival GM, ruthlessly cutting anything that doesn't bring it a double-digit profit from its lineup (such as the Fiesta). So far, it's working, because the average loss per car sold has dropped from \$2,252 at the end of 2020 to \$762 in the fall of 2022.

Hyundai - \$927 profit

Until a few years ago, the Korean giant was notorious for the deep discounts offered by its dealers and the inability to extract more profit from its growing sales. But that is already changing. Hyundai's net profit per car sold increased from \$840 in 2020 to \$927 as of September 2022.

Volkswagen - \$973 profit

The German giant earned \$3,022 per car sold in 2020 and was actually a record holder for this indicator. But last year, a component supply crisis hit it hard, sending output down to the lowest levels in three decades. Profit from a car sold also fell by about three times.

Toyota - \$1,197 profit

Thanks to its highly efficient production, Toyota has been a benchmark for high profit margins for decades. But the crisis has pushed up production costs, and now net profit per car sold is just \$1,197, down from \$2,823 at the end of 2020.

BYD - \$1,550 profit

The Chinese manufacturer, in which Warren Buffett is an investor, was recently named by Elon Musk as Tesla's most dangerous competitor. But in terms of profit per car sold, BYD still lags far behind, mostly because of its low-cost domestic market models.

GM - \$2,150 profit

The American giant actually improved quite a bit on its result from the end of 2020 (\$1,344 per car). Under Mary Barra, GM purged its structure of all models and brands that did not guarantee a high profit, and the effect is already showing. However, analysts warn that this trimming and withdrawal from regions such as Europe makes the giant more vulnerable in an economic crisis.

Tesla - \$9,574 profit

For many years now, pricing in the automotive world has not been based on the "cost plus 15-20% markup" principle. Now the customer is asked for as much money as he is willing and able to pay, without any relation to the cost of the product. In this regard, Tesla is among the best. ■

Китайската Nio губи по почти 20,000 долара от всеки продаден автомобил
China's Nio loses almost \$20,000 on every car sold

С ПОГЛЕД
към твоето бъдеще!

Пенсионно осигуряване
Животозастраховане
Общо и здравно застраховане

BMW ИНВЕСТИРА МИЛИОНИ В БЪЛГАРСКИ СТАРТЪП

Амpeco, създател на софтуер за управление на зарядни станции, привлече 16 млн. долара капитал

Българска компания, произвеждаща софтуерни платформи за управление на зарядни станции, привлече многомилionна инвестиция от германския гигант BMW Group. Създадената в София Амpeco привлече 13 млн. щатски долара в своята инвестиционна серия А, с водеща роля на BMW i Ventures, поделението за рисков капитал на баварците. Останалите участници са българският LaunchHub Ventures и регистрираният в Берлин фонд Cavalry Ventures. С това общият размер на привлечените средства от компанията надхвърлят 16 млн. долара.

Амpeco предлага уникално решение за управление на зарядни станции, което позволява на клиентите не само да оперират станции в голям мащаб, но и да избират и смесват доставчиците на хардуер. Това води до значителна оптимизация на разходите. Компанията вече има над 120 клиенти на 45 различни пазара. С нейния софтуер се управляват над 62,000 зарядни станции.

"Съществува невероятна възможност за доставчиците на зарядни услуги да изградят печеливш бизнес, като използват иновативни технологии", коментира главният изпълнителен директор на Амpeco Орлин Радев след инвестиционната серия А. "Достъпът до зарядна инфраструктура за електромобили става по-критичен от всякога", добави Барис Гюзел, управляващ партньор в BMW i Ventures. "Решението на Амpeco позволява на клиентите да създават и развиват своите мрежи наистина бързо".

Идеята за Амpeco се ражда през 2018 година, когато Орлин Радев и Мартин Спасов пътуват до Германия да закупят BMW i3 и да тестват от първо лице какви са предизвикателствата на електрическата мобилност. След безбройните перипетии по обратния път двамата решават да създадат универсално решение. Само пет години след скромното начало, компанията вече има 80 служители и бързо се разширява. ■

BMW INVESTS MILLIONS IN A BULGARIAN STARTUP

Ampeco, a maker of charging station management software, has raised USD 16 million

A Bulgarian company producing software platforms for managing charging stations has attracted a multi-million dollar investment from the German giant BMW Group. Sofia-based Ampeco has raised USD 13 million in its Series A investment round, led by BMW i-Ventures, the venture capital arm of the German carmaker. The remaining participants were the Bulgarian LaunchHub Ventures and the Berlin-registered Cavalry Ventures fund. With this, the total amount of funds raised by the company exceeds 16 million dollars.

Ampeco offers a unique charging station management solution that allows customers to not only operate stations at scale but also to pick and mix hardware suppliers. This results in significant cost optimization. The company now has over 120 customers in 45 different markets. Over 62,000 charging stations are managed with its software.

"There is an incredible opportunity for charging service providers to build a profitable business using innovative technologies," commented Ampeco CEO Orlin Radev after the Series A investment. "Access to EV charging infrastructure is becoming more critical than ever," added Baris Gusel, managing partner at BMW i-Ventures. "Ampeco's solution allows customers to build and develop their networks really quickly."

The idea for Ampeco was born in 2018, when Orlin Radev and Martin Spasov travelled to Germany to buy a BMW i3 and test first-hand the challenges of electric mobility. After countless vicissitudes on the way back, the two decided to create a universal solution. Just five years after humble beginnings, the company now has 80 employees and is expanding rapidly. ■

Best Western Premier
Sofia Airport Hotel

hotelpremiersofia.com

Hotel Expo Sofia

hotelexposofia.com

The Stay Boutique Hotel
Central Square

thestayhotelplovdiv.com

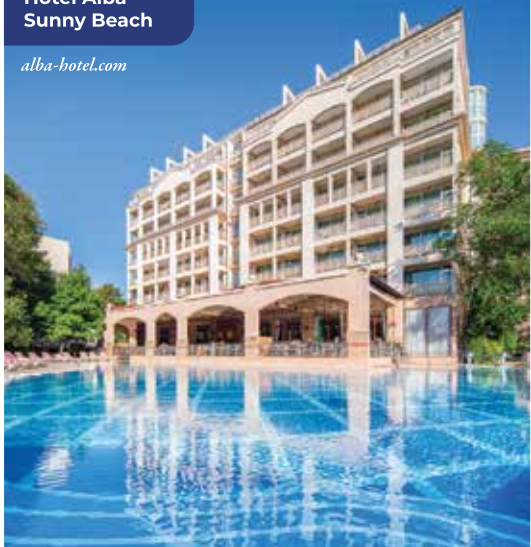
Desirable

LOCATION

From city business trip to seaside holiday.

Hotel Alba
Sunny Beach

alba-hotel.com

Blu Bay
Hotel Sozopol

blu-bay.com

КОЙ СЕ СТРАХУВА ОТ ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

Само два месеца след появата на сензацията ChatGPT, мнозина пророкуват края на десетки професии - от учители до програмисти. Това е силно преувеличено - но основания за тревога наистина има

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотогарафия ISTOCK

В началото бе една лаборатория с идеална цел, създадена да гарантира, че човечеството няма да бъде унищожено от изплъзнал се от контрола му изкуствен интелект. Седем години по-късно тя вече е комерсиално ориентирана компания, чиито проекти за ИИ успешно крадат работни места - и според мнозина тепърва ще го правят в несравнимо по-голям мащаб. Това е кратката еволюция на OpenAI - начинание, създадено с активната финансова подкрепа на хора като Илон Мъск и Питър Тийл.

OPENAI Е СЪЗДАТЕЛЯТ НА АКТУАЛНАТА ТЕХНОЛОГИЧНА СЕНЗАЦИЯ ChatGPT - по същество интелигентен асистент за търсене в интернет. Представява интерфейс, чрез който потребителите могат да задават въпроси или да поставят задачи на родния си език, а системата им отговаря в рамките на секунди. Още за първите пет дни след дебюта си, ChatGPT събра над милион потребители. В момента интересът към него е такъв, че през повечето време сайтът ви известява, че работи с

пълния си капацитет и трябва да опитате по-късно. Алтернативно можете да платите 20 долара месечен абонамент и да имате достъп през цялото време.

Основната роля на този чатбот е да имитира човек при общуването с потребителите: способен е да ви препоръча ресторант, да ви даде идея за подарък или просто да ви разкаже някой виц. Но всъщност е способен на много повече. Може да ви напише компютърна програма, ако обясните точно какво искате, или да открие грешките във вашата. Може да съчинява художествен текст - примерно съчинението по българска литература, което детето ви е получило за домашно, или пък реч за пред общото събрание на компанията ви. Може да композира музика и да съчинява поезия. Накратко, да върши неща, с които стотици милиони хора по света в момента си изкарват хляба. Базиран е на лингвистичния модел GPT-3, разработен от OpenAI, който съдържа 175 милиарда параметри.

Няколко гуми за самата OpenAI, която след ►

► сериозното медийно внимание през ге-кември бе оценена от пазарите на близо 30 милиарда долара. Компанията бе основана през 2017 като лаборатория с идеална цел, основана от Сам Олтман, Грег Брокман и Иля Суцкевер, и с внушителните инвестиции на хора като Илон Мъск и Питър Тиъл, вложили общо 1 милиард долара. Основната цел на лабораторията, изразявана многократно от самия Мъск, бе да създаде "приятелски настроен" и безопасен изкуствен интелект.

ОЩЕ ОТ ВРЕМЕТО НА КАРЕЛ ЧАПЕК, който пръв въведе термина "робот" в своята пиеса "Р.У.Р" (1920), заплахата от изкуствения интелект тревожи водещите умове на човечеството. Големият физик Стивън Хокинг предупреждаваше, че ако ИИ един ден получи способността да се самоизменя с нарастващо темпо, това ще означава край на човешката раса. Самият Илон Мъск нарича ИИ "най-голямата екзистенциална заплаха за човечеството". В концепцията за създаването на OpenAI изрично се казва, че е "трудно да се предположи какви ползи би донесъл на обществото един ИИ с капацитета на човешки ум", и че е също толкова трудно да се прецени "колко би могъл да навреди на обществото, ако бъде построен или използван некоректно". Тази тревога, трябва да признаем, звучи напълно логично. Онова, което донякъде противоречи на логиката, е начинът, по който OpenAI иска да ни предпази от изкуствения интелект: като го разработи и го направи достъпен за всички. Нашумелият шведски философ и преподавател в Оксфорд Ник Бостром изрази скептицизма си в интервю за Wired: "Ако имаш бутон, който може да навреди на света, не го даваш в ръцете на всички". Грег Брокман, президент на OpenAI, призна, че целта е "да направим най-доброто за момента. Малко е мъглява". Междувременно от 2019 OpenAI вече не е само организация с идеална цел, а има и търговско дружество.

ВПРОЧЕМ OPENAI СЪВСЕМ НЕ Е ЕДИНСТВЕНИЯТ играч на този пазар (междувременно Google довършва своя конкурентен проект, наречен Bard, а китайският гигант Baidu потвърди скорошния дебют на свой самообучаващ се чатбот). Нито пък революцията се изчерпва с "умни" чатботове. Хиляди графични дизайнери по цял свят потръпват при мисълта за DALL-E - инструмент, който може да създава всевъзможни графични продукти само на базата на простичко описание. И се конкурира вече с над дузина подобни решения от други компании. Bloomberg наскоро разкри, че компютърни програми все повече заместват човешките умове в отдела за човешки ресурси на Amazon, като например преценяват ефективността на отделните

куриери на компанията. Алгоритъмът дори е способен автоматизирано да вземе решение за уволнението на някои от тях, и да им изпрати съобщението за това по пощата. Гигантът Microsoft, който съкрати 10,000 служители в последните месеци, потвърди, че планира "многомилиардна инвестиция" в технологии като ChatGPT. Проучване на Capterra, отново цитирано от Bloomberg, показва, че 98% от ръководителите на отдели за човешки ресурси в американски компании планират да разчитат на алгоритми, за да намалят разходите за труд.

УЧИЛИЩАТА В ЩАТА НЮ ЙОРК ЗАБРАНИХА употребата на ChatGPT на своя територия заради безбройните опити да се използва чатботът, за да се мами при изпитване. Малко след това технологичното издание CNET бе разкрито, че от месеци използва ИИ, за да генерира статии - практика, която обаче бе спряна заради надигналото се масово недоволство от читателите. А в елитното Wharton School - факултета по бизнес към Университета на Пенсилвания - подложиха ChatGPT на стандартния си изпит за степента магистър по бизнес администрация (MBA) и с дълбок потрес установиха, че софтуерът постига по-високи резултати от доста истински студенти. "ИИ започва да изнема работните места на т. нар. "бели якички", и не мисля, че някой може да го спре", предупреди Пънчен Ши, заместник-ректор на Рочестърския институт по технологии, в разговор с The New York Post. Много други експерти са съгласни с него и предричат мрачни времена за хората с професии като програмист, журналист, графичен дизайнер, финансист, счетоводител. Но това е доста преувеличено. ChatGPT все още е повече "изкуствен", отколкото "интелект". Както впрочем и останалите алгоритми за разговори, търсене, дизайн и така нататък. Никой от тях не е творец. Изображенията, музиката и текстовете, които създават, са версии на (или комбинации от) вече съществуващи фрагменти, открити в мрежата. С други думи, просто усъвършенствана търсачка. Фотографската агенция Getty наскоро обяви, че ще съди създателите на ИИ дизайнери за неправомерно използване на хиляди изображения, защитени с авторско право. От друга страна, и в редиците на дизайнерите, композиторите и писателите има много хора, които постъпват по същия начин. За тях алгоритмите са непосредствена заплаха. Защото ChatGPT никога няма да напише журналистическа статия, достойна за "Пулицър". Но спокойно може да запълва изцяло много от съвременните интернет издания, функциониращи на принципа copy-paste. ■

ПЕТ ЗАСТРАШЕНИ ПРОФЕСИИ

УЧИТЕЛИ

Според експерти като Ши, дори и в сегашния си вид алгоритми като ChatGPT могат да заменят учителите и да преподават онлайн. За момента чатботът показва и доста неточности и пропуски в познанията, но те бързо се компенсират - трябва просто да го обучиш. А и учителите с пропуски в знанията също не са чак толкова малко.

ФИНАНСИ

ИИ отдавна вече е навлязъл в борсовата търговия заради способността си да обработва светкавично огромни масиви от информация. Според експерти е въпрос на няколко години алгоритмите да бъдат обучени да се занимават с инвестиционно банкиране, да правят Excel модели и така нататък.

ПРОГРАМИРАНЕ

Някои от т. нар. "софтуерни инженери" са истински гении, измислящи нови области и решения. Но голямото мнозинство са просто т. нар. code monkeys - "пишещи код маймунки", или, иначе казано, хора, които вършат по роботски монотонен труд. Алгоритмите могат да го правят несравнимо по-бързо и с по-малко грешки. Защо да търсите програмист, който да ви направи сайт за онлайн търговия, щом можете просто да възложите задачата на чатбота?

ЖУРНАЛИСТИКА

До момента технологията не може да се похвали със съществени успехи в тази област. Краткият опит на CNET се сблъска с огромно обществено недоволство. Преди това британският Guardian експериментира с GPT софтуер, но резултатите бяха разочароващи - грамотно написани, но зле композирани статии, без всякакъв усет към подбора на важно и интересно от информацията. Но последното важи и за немалко хора, практикуващи тази професия.

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН

И тук нещата опират до таланта. DALL-E, Midjourney и останалите подобни алгоритми никога не биха могли да заменят истински талантиви графичен дизайнер. Но вече са напълно способни да заместят посредствените. Стига първо да решат очертаващите се огромни проблеми с авторските права.

WHO'S AFRAID OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE?

Just two months after the emergence of the ChatGPT, many are predicting the end of dozens of professions, from teachers to programmers. This is greatly exaggerated - but there are indeed reasons for concern

By KALIN ANGELOV / Photography ISTOCK

In the beginning, it was a non-profit laboratory, created to ensure that humanity would not be destroyed by an artificial intelligence that got out of its control. Seven years later, it's now a commercially-driven company whose AI projects are already successfully stealing jobs — and many predict they are to do so on an incomparably greater scale soon. This is the short evolution of OpenAI, a venture created with the active financial support of people like Elon Musk and Peter Thiel.

OpenAI is the creator of the current technology sensation ChatGPT - essentially an intelligent assistant for searching the Internet. It is an interface through which users can ask questions or set tasks in their native language, and the system answers them within seconds. In just the first five days after its debut, ChatGPT gathered

over a million users. At the moment the interest in it is such that most of the time the site tells you that it is working at full capacity and you should try again later. Alternatively, you can pay a \$20 monthly subscription and have access all the time.

THE MAIN ROLE OF THIS CHATBOT is to imitate a human when communicating with users: it is capable of recommending a restaurant, giving you gift ideas or simply telling you a joke. But it is actually capable of much more. ChatGPT can write you a computer program if you explain exactly what you want, or find the errors in yours. It can write a literary text - for example, the essay on Bulgarian literature that your child received for homework, or a speech for the general meeting of your company. It can compose music and

create poetry. In short, it does things that hundreds of millions of people around the world currently do for a living. ChatGPT is based on the GPT-3 linguistic model developed by OpenAI, which contains 175 billion parameters.

A few words about OpenAI itself, which after serious media attention in December was valued by the markets at nearly 30 billion dollars. The company was founded in 2017 as a not-for-profit lab by Sam Altman, Greg Brockman and Ilya Sutskever, and with the impressive investments of the likes of Elon Musk and Peter Thiel totaling \$1 billion. The main goal of the laboratory, expressed repeatedly by Musk himself, was to create a "friendly" and safe artificial intelligence.

EVER SINCE THE TIME OF KAREL ČAPEK, who first introduced the term "robot" in his play ▶

► "R.U.R" (1920), the threat of artificial intelligence has worried the leading minds of humanity. The great physicist Stephen Hawking warned that if AI one day gained the ability to change itself at an increasing rate, it would mean the end of the human race. Elon Musk himself calls AI "the greatest existential threat to humanity." The concept behind the creation of OpenAI explicitly states that it is "it's hard to fathom how much human-level AI could benefit society" and that it is equally difficult to assess "how much it could damage society if built or used incorrectly". This concern, we must admit, sounds perfectly logical. What somewhat defies logic is the way OpenAI wants to protect us from artificial intelligence: by developing it and making it available to everyone. The sullen Swedish philosopher and Oxford lecturer Nick Bostrom expressed his skepticism in an interview with Wired: "If you have a button that could do bad things to the world, you don't want to give it to everyone." Greg Brockman, who is the president of OpenAI, acknowledged that the goal "right now... is to do the best thing there is to do. It's a little vague." Meanwhile, as of 2019, OpenAI is no longer just a non-profit organization, but also has a commercial entity.

HOWEVER, OPENAI IS BY NO MEANS the only player in this market (Google, meanwhile, is finishing up its rival project called Bard, and Chinese giant Baidu has confirmed the recent debut of its self-learning chatbot). Nor does the revolution end with "smart" chatbots. Thousands of graphic designers around the world shudder at the thought of DALL-E - a tool that can create all kinds of graphic products based on just a simple word description. And it already competes with over a dozen similar solutions from other companies. Bloomberg recently revealed that computer programs are increasingly replacing human minds in Amazon's human resources department, such as evaluating the performance of the company's individual couriers. The algorithm is even able to automatically decide on the dismissal of some of couriers, and send the message by mail. The giant Microsoft, which has

cut 10,000 jobs in recent months, has confirmed it plans a "multi-billion dollar investment" in technologies such as ChatGPT. A Capterra survey, again cited by Bloomberg, shows that 98% of HR leaders at US companies plan to rely on algorithms to reduce labor costs.

SCHOOLS IN NEW YORK STATE HAVE BANNED the use of ChatGPT on their campuses because of countless attempts to use the chatbot to cheat on tests. Shortly thereafter, the tech publication CNET was revealed to have been using AI to generate articles for months, a practice that was halted due to widespread reader backlash. And at the elite Wharton School - the business programme at the University of Pennsylvania - they put ChatGPT on their standard MBA exam and were shocked to find that the software outperformed quite a few real students. "AI is starting to take away so-called white-collar jobs, and I don't think anyone can stop it," Pengcheng Shi, associate dean of the Rochester Institute of Technology, warned The New York Post. Many other experts agree with him and predict dark times for people with professions such as programmer, journalist, graphic designer, financier, accountant. But this is quite an exaggeration. ChatGPT is still more "artificial" than "intelligence". As well as other algorithms for conversation, search, design and so on. None of them are truly creative. The images, music and texts they produce are versions of (or combinations of) pre-existing fragments found on the web. In other words, just an advanced search engine. The photography agency Getty recently announced that it will sue the creators of AI Design bots for misusing thousands of copyrighted images. On the other hand, in the ranks of designers, composers and writers there are many people who do the same. For them, algorithms are an immediate threat. Because ChatGPT will never write a Pulitzer-worthy piece of journalism. But it can easily fill many of the modern Internet editions, functioning on the copy-paste principle. ■

FIVE PROFESSIONS AT RISK

TEACHERS

According to experts like Shi, even in its current form, algorithms like ChatGPT can replace teachers and lecture online. At the moment, the chatbot also shows a lot of inaccuracies and gaps in knowledge, but they are quickly compensated - you just have to train it. And there are not so few teachers with knowledge gaps either.

FINANCE

AI has long since entered the stock market because of its ability to process vast amounts of information at lightning speed. According to experts, it is a matter of a few years before the algorithms are trained to do investment banking, make Excel models and so on.

PROGRAMMING

Some of the so-called "software engineers" are real geniuses, inventing new areas and solutions. But the great majority are simply so-called code monkeys - or, in other words, people who do robotic, monotonous work. Algorithms can do it incomparably faster and with fewer errors. Why look for a developer to build you an online commerce site when you can just outsource the task to a chatbot?

JOURNALISM

To date, the technology cannot boast of significant successes in this area. CNET's brief experiment was met with massive public outrage. The UK's Guardian had previously experimented with GPT software, but the results were disappointing - grammatically accurate but poorly composed articles, without any sense for highlighting the important and interesting bits of information. But the latter also applies to quite a few people practicing this profession.

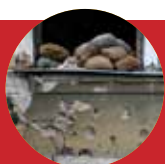
GRAPHIC DESIGN

Here things are based on talent, as well. DALL-E, Midjourney, and other similar algorithms could never replace a truly talented graphic designer. But they are now fully capable of replacing mediocre ones. As long as they resolve the looming massive copyright issues first.

Лунен изгрев в Лапландия, от Роберто Павич. Тази снимка спечели една от националните награди в тазгодишното издание на Sony World Photography Awards
Moonrise in Lapland, by Roberto Pavić. This photo won one of the national awards at this year's Sony World Photography Awards

56 | ЦВЕТЕН СВЯТ A COLOURFUL WORLD

46 | CASUS BELLI
CASUS BELLI

44 | КЪДЕ ЖИВЕЯТ БЪЛГАРИТЕ ПО СВЕТА
WHERE DO BULGARIANS LIVE?

КЪДЕ ЖИВЕЯТ БЪЛГАРИТЕ ПО СВЕТА? WHERE DO BULGARIANS LIVE?

Най-голямата българска общност извън страната е вече в Германия. Справка на посолството в Берлин показва, че във федералната република в момента постоянно живеят 410 885 български граждани. На второ място по този показател са Съединените щати, където българите са над 350,000, но по неофициални данни.

Испания, която дълги години бе основна посока на трудова миграция за българите, днес по данни на консулствата е дом на 118 120 сънародници. Според алтернативни данни обаче българите на Пиренейския полуостров са над 215,000. В Италия българската диаспора се оценява на около 90,000 души, а във Франция - между 60 и 80 хиляди.

За Гърция консулските справки сочат 68 307 постоянно живеещи български граждани. Сравнително многобройни български колонии има също в Белгия (46,000), Австрия (35-45 хиляди), Нидерландия (43 530) и Чехия (около 17,000). Извън Европа и САЩ, най-внушителна е българската диаспора в Канада - около 90,000 души, и в Аржентина - между 60,000 и 80,000, макар че в последния случай става дума основно за миграция от първата половина на XX век.

The largest Bulgarian community outside the country is now in Germany. A reference from the embassy in Berlin shows that 410,885 Bulgarian citizens currently live permanently in the Federal republic. In second place according to this indicator is the United States, where Bulgarians are over 350,000 (unofficial data). Spain, which for many years was the main direction of labour migration for Bulgarians, today, according to the consulates, is home to 118,120 compatriots. Alternative data, however, counts the Bulgarians on the Iberian Peninsula to be over 215,000. In Italy, the Bulgarian diaspora is estimated at around 90,000 people, and in France - between 60 and 80 thousand. For Greece, consular reports indicate 68,307 permanent resident Bulgarian citizens. There are also relatively numerous Bulgarian colonies in Belgium (46,000), Austria (35-45 thousand), the Netherlands (43,530) and the Czech Republic (about 17,000). Outside of Europe and the USA, the most impressive is the Bulgarian diaspora in Canada - about 90,000 people, and in Argentina - between 60,000 and 80,000, although in the latter case, it is mainly migration from the first half of the 20th century. ■

РУМЪНИЯ, ЛИТВА И БЪЛГАРИЯ ХАРЧАТ НАЙ-МНОГО ЗА ХРАНА

ROMANIA, LITHUANIA AND
BULGARIA SPEND THE
MOST ON FOOD

България е сред трите страни в ЕС, които отделят за храна и безалкохолни напитки най-голям процент от дохода на домакинствата - 20.1% за 2021 година, по данни на Eurostat. По този показател ни изпреварват само Румъния (24.8%) и Литва (20.4%). Най-малка част от доходите отиват за храна в Ейре (8.3%), Люксембург (9.0%) и Австрия (10.9%).

За изненада на мнозина обаче България е едва в средата, когато става дума за разходи за алкохолни напитки. Рекордьори тук са латвийците, които дават за алкохол цели 5% от дохода на домакинствата, следвани от Естония и Полша. Най-малко отделят за алкохол гърците и италианците - едва по 1% от дохода си.

Bulgaria is among the three EU countries that allocate the largest percentage of household income to food and non-alcoholic beverages - 20.1% for 2021, according to Eurostat data. Only Romania (24.8%) and Lithuania (20.4%) are ahead of us. The smallest share of income goes to food in Ireland (8.3%), Luxembourg (9.0%) and Austria (10.9%).

To the surprise of many, however, Bulgaria is only in the middle when it comes to spending on alcoholic beverages. The record holders here are the Latvians, who spend as much as 5% of household income on alcohol, followed by Estonia and Poland. Greeks and Italians spend the least on alcohol - only 1% of their income. ■

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

BOOK NOW

www.astorgardenhotel.com

**VILLA
CHINKA**

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

BOOK NOW

www.villachinka.com

**AQUA
HOUSE**
HOTEL & SPA

BOOK NOW

www.aquahousehotel.com

BOOK NOW

www.azaliahotel.com

**HOTEL
PRIMORSKI**

BOOK NOW

www.hotelprimorski.com

**AQUA
HOUSE**
THERMAL & BEACH

SEE MORE

www.aquahouse.bg

reservations@stconstantine.bg

www.visitstconstantine.bg

CASUS BELLI

От Райхстага преди 90 години до Ирак преди 20: за събитията, които обръщат историята

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография ISTOCK

Пламъците лумват в една февруарска нощ на 1933, точно преди 90 години. Гори не просто Райхстагът. В огъня потъва цял един свят.

Подробностите около прочутия пожар не са ясни до днес. Берлинската полиция заварва в горящата сграда объркан младеж. Холандският комунист и сериен подпалвач Маринус ван дер Любе ще плати с живота си наивното желание да вдигне народа срещу току-що дошлите на власт нацисти. Но бил ли е сам? Има ли заговор? Хитлер обвинява комунистите. Комунистите обвиняват Хитлер.

Така или иначе, нацистите използват палежа на германския парламент за разправа с Комунистическата партия. Но никога не успяват да докажат тезата си в съда. Главен герой в процеса е българинът Георги Димитров. Останалото е история, която ще завърши с Втората световна война.

КАЗАХ „ИСТОРИЯ“ И СЕ СЕТИХ. В съда Димитров говори за нейното „колеело“. Събитията като палежа на Райхстага са камъчето, което обръща колелото. Тукидид го нарича „просхема“, а Гропиус – „казус бели“, casus belli, повод за война. Погобни

събития често не са черно-бели. Детайлите им са мътни, последствията – огромни. Те могат да ни кажат много за скритите пружини на историята, стига да имаме мощен микроскоп. Най-често обаче нямаме. Когато се случват, няма време; когато отминат – няма интерес.

Историците знаят всяка стъпка на Гаврило Принцип, който убива австрийския ерцхерцог в Сараево през 1914 и предизвиква Първата световна. Но и до днес спорят за ролята на сръбската държава в атентата.

Точно преди 29 години, през февруари 1994, тръгнах спешно за същото това Сараево. Едно събитие можеше да обърне босненската война, която бушуваше вече втора година. Мина бе уцелила сараевския градски пазар Маркале. 68 души загинаха. Светът реагира с възмущение. Телевизиите показваха окървавени тела. НАТО даде ултиматум на босненските сърби, чиято армия обсаждаше столицата на Босна и Херцеговина: или предават тежките оръжия, или ще Ви бомбардираме.

Логично, вниманието към инцидента бе огромно, спекулациите – също. Сигурно ли е, че мината е дошла от босненските сърби?

Тогава журналистите и блогърите не се занимаваха с геолокация, както днес в Украйна. Нямахме масов интернет, нито дронове, а фалшивите новини си бяха просто пропаганда. Конспиративните теории обаче, този балкански евъргрин, винаги можеха да преобладават бялото в черно. Веднага се намериха хора да кажат, че на пазара предварително бил заложен взрив. Пенсиониран руски полковник взе да изчислява траектории и да оспорва официалната версия. Моят източник обаче бе колкото авторитетен, толкова и категоричен: това са глупости. Целенасочено или случайно, мината бе изстреляна от сърбите. В крайна сметка, сръбското командване изпълни ултиматума и ракетите не полетяха. И когато година и половина по-късно нова мина уби още 43 души на същото място, съмнение вече нямаше. НАТО удари. Скоро след това войната свърши. През 1999 съдбата ме срещна с още един casus belli. 45 албански трупа в Рачак, централно Косово, станаха една от причините НАТО да проведе бомбена кампания срещу тогавашната Съюзна Република Югославия.

РАЧАК БЕ РАЗСЛЕДВАН ПО-ВНИМАТЕЛ-

Следите от войната и до днес личат по сградите в Сараево
The traces of the war can still be seen on the buildings in Sarajevo

НО, ОТКОЛКОТО МАРКАЛЕ. Търсеше се категоричен отговор на въпроса: как бяха убити албанците? Руско-беларуски екип, ангажиран от сръбското правителство, твърдеше, че става дума за бойци от Армията за освобождение на Косово (АОК), загинали в бой. Финландският екип на Европейския съюз установи точно обратното: това са екзекутирани цивилни, сред тях – майка с 12-годишно дете. Курушум в главата, изстрелян отблизо. Изводът на финландците обаче бе обявен едва две години по-късно.

Спомням си моите собствени въпроси. Вече знаех от Босна колко важни са подобни казуси и опитах да вникна в подробностите и в аргументите на двете страни. Отидох и на погребението на жертвите, гневна демонстрация на албанската неprimиримост. Макар Косово все още да бе под сръбска власт, един от командирите на АОК, Шукри Буя, шетаеше свободно с най-голямото автоматично оръжие, което можете да си представите.

ТОГАВА СИ ПОМИСЛИХ: ВЪЗМОЖНО ЛИ Е И ДВЕТЕ СТРАНИ ДА ИМАТ ПРАВО? Убитите албанци да са гържали оръжие в ръцете си? А след престрелката да са се

предали и да са ги екзекутирали с контролен изстрел в тила?

Не ме разбирайте погрешно. Не казвам, че единият винаги е виновен, а другият – дежурно невинен. За да разнищиш подобни казуси, ти трябва силна и безпристрастна журналистика, а не активисти от социалните мрежи, които имат черни очила за врагове и розови – за приятели. През 2003 същите тези западни журналисти, изнесли фактите за Маркале и Рачак, откриха, че Саддам Хюсеин не е имал оръжия за масово поразяване. Следователно, една от причините за американското нападение срещу Ирак е била в най-добрия случай самозаблуда, а в най-лошия – нагла лъжа.

ПОДОБНА ЖУРНАЛИСТИКА НЯМА МНОГО ПРИЯТЕЛИ. Когато casus belli прерасне в bellum, война, всичко вече е различно. Събитието – повод остава в ръцете на медиите и историците; обществото вече не ще да слуша. Кървавият ритъм на войната го оглушава и го кара да се озърта за победители. След това всичко е различно.

А истината е такава, каквато е била винаги: неудобна, функционално непригодна – и единствена. ■

Надеждни куриерски услуги за страната и чужбина

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с **GLS** доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

CASUS BELLI

From the Reichstag 90 years ago to Iraq 20 years ago: the events that turned history

By BOYKO VASSILEV / Photography ISTOCK

Flames blaze in one February night in 1933, exactly 90 years ago. Burns not just the Reichstag. A whole world sinks into the flames. THE DETAILS SURROUNDING THE FAMOUS FIRE are not clear to this day. The Berlin police found a confused young man in the burning building. The Dutch communist and serial arsonist Marinus van der Luebe will pay with his life for the naive desire to raise the people against the Nazis who had just come to power. But was he by himself? Was there any conspiracy? Hitler blames the communists. Communists blame Hitler. Either way, the Nazis use the fire of the German Parliament as a reason for a fight with the party of the communists. Yet they never managed to prove their thesis in court. The main character in the process is the Bulgarian Georgi Dimitrov. The rest is history that would end with World War II.

I SAID "HISTORY" AND I REMEMBERED. In court, Dimitrov talked about its "wheel". Events like the burning of the Reichstag are the pebble that turns the wheel. Thucydides calls it "proschema", and Gropius - casus belli, an occasion for war. Such events are often not black and white. Their details are murky, their consequences enormous. They can tell us a lot about the hidden springs of history, as long as we have a powerful microscope. However, most often we don't. When they happen, there is no time; when they pass – there is no interest.

Historians know each step of Gavrilo Princip who kills the Austrian archduke in Sarajevo in 1914 and gives rise to the World War I. But even nowadays the role of Serbia in the assassination is argued.

EXACTLY 29 YEARS AGO, IN FEBRUARY 1994, I left urgently for this same Sarajevo. One event could turn the tide of the Bosnian war, now in its second year. A mine had hit Sarajevo's Markale city market. 68 people died. The world reacted with outrage. Televisions showed bloodied bodies. NATO gave an ultimatum to the Bosnian Serbs, whose army was besieging the capital of Bosnia and Herzegovina: either you hand over the heavy weapons or we will bomb you. Logically, the attention to the incident was huge, as was the speculation. Is it certain that

the mine came from the Bosnian Serbs?

JOURNALISTS AND BLOGGERS DID NOT DEAL with geolocation then, as they do now in Ukraine. There was no mass internet, no drones, and fake news was just propaganda. Conspiracy theories, however, this Balkan evergreen, could always repaint white into black. Immediately there were people who said that an explosion had been set in advance on the market. A retired Russian colonel took to calculating trajectories and disputing the official version. My source, however, was as authoritative as it was emphatic: this is bullshit. Either on purpose or by accident, the mine was

Димитров по време на Лайпцигския процес. Комунистически пропаганден плакат Georgi Dimitrov during the Leipzig trial. Communist propaganda poster

launched by the Serbs.

In the end, the Serbian command fulfilled the ultimatum and the missiles did not fly. And when a year and a half later a new mine killed 43 more people in the same place, there was no longer any doubt. NATO strikes. Soon after, the war ended.

In 1999, fate met me with another casus belli. 45 Albanian corpses in Racak, central Kosovo, became one of the reasons NATO launched a bombing campaign against the then Federal Republic of Yugoslavia.

Racak was investigated more thoroughly than Markale. A definitive answer to the question was sought: how were the Albanians killed? A Russian-Belarusian team engaged by the Serbian government claimed they were Kosovo Liberation Army (KLA) fighters killed in action. The Finnish team of the European Union found exactly the opposite: these were executed civilians, among them were a mother with a 12-year-old child. A bullet to the head, fired at close range. However, the Finns' conclusion was only announced two years later.

I REMEMBER MY OWN QUESTIONS. I already knew from Bosnia how important such cases are, and I tried to get into the details and the arguments of both sides. I also went to the funeral of the victims, an angry display of Albanian intransigence. Although Kosovo was still under Serbian rule, one of the KLA commanders, Shukri Buya, walked around freely with the largest automatic weapon imaginable.

Then I thought: is it possible for both sides to be right? Were the killed Albanians holding weapons in their hands? And after the shootout, they surrendered and executed them with a control shot in the back of the head?

Do not get me wrong. I am not saying that one is always guilty and the other is always innocent. To solve such cases, you need strong and unbiased journalism, not social media activists who have black glasses for enemies and pink glasses for friends. In 2003, these same Western journalists who reported the facts about Markale and Racak discovered that Saddam Hussein had no weapons of mass destruction. Therefore, one of the reasons for the American attack on Iraq was at best self-delusion and at worst a blatant lie.

SUCH JOURNALISM DOESN'T HAVE MANY FRIENDS. When casus belli becomes a bellum (war), then everything is different. The event that is the occasion, remains in the hands of media and historians; the society doesn't want to listen to them. The bloody groove of the war deafens it and makes it look around for winners. After that, everything is different. And the truth is as it has always been: uncomfortable, functionally unsuitable - and solitary. ■

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ПРОЛЕТНА ЦЕНА!

Погрижете се за спокойствието и сигурността на Вашия дом и имущество със застраховка „Защитена фамилия“

Армеец

Винаги с вас!

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ПРОЛЕТНА ЦЕНА. ПОГРИЖЕТЕ СЕ ЗА СПОКОЙСТИЕТО И СИГУРНОСТТА НА ВАШИЯ ДОМ И ИМУЩЕСТВО СЪС ЗАСТРАХОВКА „ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ“.

Какви са предимствата, предлагани от ЗАД „АРМЕЕЦ“:

- 20% отстъпка от застрахователната премия;
- Застрахователно покритие, изцяло съобразено с Вашето жилище и имуществото Ви;
- Бърза процедура и експертна консултация при сключване на застраховката;
- Възможност за избор на застрахователните рискове;
- Покритие срещу кражба чрез взлом и кражба с техническо средство до 14 000 лева без opis на имуществото;
- Навременно изплащане на щетите в случай на застрахователно събитие;
- Осигурен денонощен асисанс център на телефон: **0 700 1 3939**.

Къде можете да сключите застраховка „ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ“?

- В офисите на ЗАД „Армеец“;
- При застрахователните брокери и агенти, които са партньори на компанията.

ПРОМОЦИЯТА Е ВАЛИДНА ОТ 01.03 ДО 31.05.2023г.

ПРОКЛЯТИЕТО НА ТУРЧИНА

Най-скандалният политик на Латинска Америка надживя обвиненията в контрабанда, съучастие в тероризъм и колосална корупция

Беше време, когато лидерите на свободния свят бяха пример за подражание - поне на думи - за политиките от неготам демократичните общества. Но в последните години все по-често имаме чувството, че се случва обратното: че европейските и американските политици започват да се възглеждат за идеи и възхищение към изпечените популисти от Третия свят. Настоящи и особено бивши. Решихме да разкажем историите на някои от тези паднали политици като напомняне - и предупреждение. След Фердинанд Маркос идва ред и на един от най-печално известните политици от Латинска Америка: *Карлос Менем*.

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография АРХИВ

Карлос Менем отдавна вече не беше президент през декември 2001, когато финансовата система на Аржентина рухна, страната бе принудена да прекрати плащанията по външния си дълг (147 млрд. долара), за 12 дни се сменяха четирима държавни глави, а милиони хора се окачаха на улицата без никакви средства за препитание. И все пак тези милиони обвиниха за страданията си тъкмо него. Управлението на Менем (1989-1999), бе десетилетие на икономически растеж, но също и на неустойчива корупция, сенчеста приватизация и масова загуба на работни места. Това бе времето, според сполучливия израз на The Washington Post, в което държавната каруца ускоряваше все повече ход. Но едва след като Менем скочи в движение, се оказа, че пътят всъщност е свършвал с пропаст. В Буенос Айрес пресата започна да нарича него и кабинета му "Али Баба и 40-те разбойници". Корупционните скандали в неговия мандат щяха да са достатъчни да удавят цял легион европейски или щатски политици. Но в Латинска Америка политиката следва своя собствена логика и Менем, наричан Турчина заради сирийските си корени, се завърна и дори спечели първия тур от президентските избори, а след това бе избран за сенатор.

НЯМА ЗНАЧЕНИЕ ДАЛИ ГО МРАЗИТЕ ИЛИ ОБИЧАТЕ

- с Менем никога не е скучно, казваше преди време един аржентински комик. За десетте години, в които бе на власт, синът на сирийски емигранти непрекъснато се забъркваше в най-невероятни скандали и накарал политическите си врагове да го обвинят, че с "циркаджийските номера" просто отклонява вниманието от управлението на страната.

Впрочем тъкмо популизмът и отвлечането на вниманието бяха оръжията, с които Менем взе властта през 1989 година. Лишен от подкрепата на собствената си партия, той събираше огромни тълпи по площадите, четеше скучни речи, но винаги ги завършваше емоционално, крещейки "Исправи се и тръгни, Аржентина!" или "Няма да ви предам, следвайте ме!". Тълпите му повярваха и на 8 юли Менем се озова в президентската спалня в Розовия дворец, останал най-сетне насаме с отрезвяващата мисъл за тежестта на предизборните си обещания. В края на 80-те Аржентина бе пред колапс - със задължаваща се икономика, огромен външен дълг и хиперинфлация, която караше работодателите да плащат надниците ежедневно, а хората да ги внасят в т.нар. "нощни банки", за да запазят поне част от стойността на ►

► парите си го сутринта.

ПОПУЛИСТЪТ МЕНЕМ НЯМАШЕ ЯСНИ ИДЕИ как да спре разпадането и смени цели четиринайсет икономически министри за по-малко от шест месеца, преди да попадне на правилния човек - Доминго Кавайо. Двамата начертаха спешна програма за действие, предвиждаща да се премахне обвързването на заплатите с инфлацията, да се приватизират в ударни срокове държавните монополи като петродобина и пощите, и накрая да се обвърже непрекъснато обезценяващата се национална валута с долара. Планът "Менем" подейства бързо - ако през юни 1990 инфлацията бе 200 процента, през ноември тя вече не надхвърляше 6 на сто. Естествено, цената за това не бе никак малка - огромен ръст на безработицата, набъбване на външния дълг - но тези неща сякаш оставаха незабелязани, докато хората се наслаждаваха на новопридобитата "стабилност" и на бурния светски живот на новия си президент.

МЕНЕМ ЗА КРАТКО СЕ ПРЕВЪРНА В ГЛАВНАТА СВЕТСКА ЛИЧНОСТ НА АРЖЕНТИНА.

Таблоидите процъфтяваха покрай него. През юли 1990 съпругата му Сулема (също сирийка като него) се барикадира с двете си деца в президентската резиденция и отказа да го допусне вътре. Драмата в Розовия дворец за кратко остави без публика сапунените сериали; накрая Менем махна философски с ръка, набързо подписа един декрет, с който забрани за всички освен себе си достъпа до резиденцията, и замина на двуседмична обиколка из Европа. След завръщането си той изгони жена си, която не пропусна да превърне случая в телевизионна мелодрама с крясъци и сълзи, и прехвърли задълженията на първа дама върху дъщеря си Сулемита.

В някои държави безгрижният му подход към всички проблеми в живота би минал за арогантност; в Аржентина обаче той му печелеше симпатии. Когато в средата на 90-те топмоделът Клаудия Шифер бе посрещната в Буенос Айрес според протокола за държавни глави, в пресата се появиха доста злостни коментари, но Менем ни най-малко не се смути от тях. "Само защото съм приел една световноизвестна и красива жена, значи ли това, че се държа фриволно? Такива глуми издават умствена изостаналост", обясни той в телевизионно обръщение до нацията. Малко след това избухна нов скандал около едно ефектно Ferrari Testarossa на стойност 100 000 долара, което президентът бе приел като "подарък" от един италиански бизнесмен. На възраженията, че подобен "подарък" е недопустим, Менем се изсмя. Накрая все пак общественото мнение го принуди да продаде колата на търг и да даде парите за благотворителност.

Протест на годишнина от терористичния акт през 1994, разследването на който, според обвинението, е било потушено от Менем

ПРЕЗИДЕНТЪТ НЕ СЕ РАЗВЪЛНУВА ОСОБЕНО и от разкритието на пресата, че фирмата на един от най-близките му съветници снабдявала със сухо мляко държавната програма за социално подпомагане. Впрочем проблемът бе не толкова в очевидния конфликт на интереси, колкото във факта, че млякото съдържало недопустимо високи количества бактерии и на всичкото отгоре било радиоактивно. Със същата невъзмутимост Менем се справи и с всенародния гняв, след като даде прошка на Вигела, Масера, Галтиери и останалите лидери на военната хунта, отговорни за смъртта на над 9000 цивилни аржентинци по лагери и затвори. Петдесет хиляди протестиращи обсадиха резиденцията му след този акт, но президентът остана непреклонен.

За сметка на това други неща бяха в състояние напълно да изкарат от релси държавния глава. Например подозрението, че над него тежело проклятие. Пресата набързо намери и "доказателства": няколко министри от кабинета му починаха по време на служба; известен състезател катастрофира и се наложи да му ампутират ръката десет ми-

нути след като президентът я бе стиснал... Върхът бе на световното през 1990, когато Менем слезе на терена да поздравя футболистите и впоследствие действащите световни шампиони сензационно загубиха от неизвестните дотогава камерунци. Официално президентът се присмя на обвиненията, но жълтата преса разкри, че оттогава започнал редовно да ходи на врачка. През 1994 Менем бе в САЩ по време на световното, но демонстративно отказа да посети мача Аржентина - Нигерия (2:1). Враговете му видяха в това ловък предизборен ход.

ТЕЖКИТЕ ДНИ ЗА ПРЕЗИДЕНТА ЗАПОЧНАХА ПРЕЗ 1998,

когато се разбра, че силите няма да му стигнат за нова поправка в конституцията и осигуряването на трети мандат. Едва слязъл от власт, Менем бе погледен на яростни атаки от много свои бивши протежета, начело със съдията Хорхе Урсо. Този път не ставаше дума за пресечено мляко или подарени ферарита - обвиняваха го в незаконна търговия с оръжие, прикриване на терористични групировки, злоупотреба с държавни средства и дори убийство.

Менем и втората му съпруга
Сесилия, бивша "Мис Вселена"
Menem and his second wife
Cecilia, former Miss Universe

През 2001 Урсо вече бе събрал достатъчно улики, за да нареди задържането на бившия президент заради предполагаемото му участие в незаконни оръжейни сделки на стойност 100 милиона щ. долара. Ставаше дума за общо 6500 тона оръжие, продадени на Хърватия и Еквадор в началото на 90-те - време, в което и двете страни бяха под ембаргото на ООН. По същата афера бе арестуван и бившият икономически министър Кавайо. Появи се дори подозрение, че експлозията в оръжейната фабрика в Рио Терсеро, убила седем души и ранила над 300, не е била нещастен случай, а съзнателен опит на двамата да се прикрият следите. В Швейцария властите откриха банкова сметка на името на Менем с над 640 000 долара в нея. "Урсо върши всичко това, само за да го покажат по телевизията", контрира Менем, който бе поставен под домашен арест в дома на свой приятел и непрекъснато се оплакваше, че не разполага с тенис корт и не му дават да играе голф (впрочем едно от обвиненията срещу президента е, че при посещения в чужбина винаги включвал в официалната делегация и личния си треньор по голф).

ШВЕЙЦАРСКАТА ПОЛИЦИЯ ОБАЧЕ ТАКА И НЕ УСПЯ ДА ОТКРИЕ другата предполагаема сметка на президента - онази с 10-те милиона долара, които според обвинението Менем е получил от иранското правителство, за да потули следите в два бомбени атентата - срещу израелското посолство в Буенос Айрес през 1992-а и срещу еврейския център в града две години по-късно. Взривовите отнеха над сто живота. Според представители на 250-хилядната еврейска общност в Аржентина следствието се е водило повърхностно и тенденциозно, а ясни улики за участие на Иран са били скрити от правосъдието.

В обвинителния акт срещу Менем, надхвърлящ между другото 600 страници, имаше и други интересни улики. Например, че президентът си е присвоил около 60 млн. долара покрай строителството на два държавни затвора. Или, че с назначаване на зет си Емир Йома за директор на митницата на летището в Буенос Айрес го е превърнал в убежище за наркотрафиканти и перачи на пари. Йома също бе арестуван по нареждане на Урсо. Следствието обаче се забави

поради затруднения със събирането на доказателствата, а Менем още при първата възможност се измъкна от домашен арест и замина за Чили. Там прехвърлилият седемдесетте плеябой се ожени повторно за бившата "Мис Вселена" Сесилия Болоко, с 35 години по-млада от него. Година по-късно се роди синът им.

МЕЖДУВРЕМЕННО ЧИЛИЙСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО ОТХВЪРЛИ три иска за екстрадирането на Менем. А след катастрофата през 2001, когато за 12 дни Аржентина смени четирима президенти, вече на никого не му беше го "Турчина". Нещо повече - обвиненията срещу него до такава степен останаха на заден план, че след още година той можа да се завърне триумфално у дома. Говореше се, че роднини и приятели помогнали да се събере сумата за огромната съдебна гаранция - около 1 млн. долара. Междувременно Менем обяви кандидатурата си за президентските избори през 2003 и напук на онези, които го смятаха за политически труп, получи най-много гласове в първия тур. Социолозите обаче му предричаха катастрофална загуба във втория и той предпочете да се оттегли, отстъпвайки поста на конкурента си Нестор Кирхнер. С този ход Менем постигна две цели: първо, продължава да е единственият аржентински политик, който никога не е губил в избори; и второ, хвърли сериозна сянка върху легитимността на новия президент, избран на практика с едва 22 на сто от гласовете на населението. "Той първо открадна правото ни да работим, после правото да ядем, а сега посегна и към последното ни останало право - това да гласуваме", коментира разяреният Кирхнер. Но Карлос Менем изобщо не се трогна от нападките и обеща да се кандидатира пак през 2007. През 2005 бе избран за сенатор от Ла Риоха, което му даде частичен имунитет срещу съдебните преследвания.

ПРЕЗ 2008 РАЗСЛЕДВАНЕТО срещу Siemens доказа, че е получил 2 млн. долара подкуп от германската компания, за да ѝ даде договора за изготвяне на новите лични документи на аржентинците. Менем отрече, но се съгласи да плати глоба. През юни 2013 най-после бе осъден на 7 години затвор за контрабанда на оръжие, но сенаторският пост го отърва от решетките, а заради напредналата възраст му разрешиха домашен арест. На 24 февруари 2021 Карлос Менем трябваше да се изправи пред съда по нови обвинения, но десет дни по-рано почина от усложненията на уринарна инфекция. До самия си край невъзмутимо отричаше да е вършил нищо нередно. Макар и приел католицизма, погребваха го по мюсюлмански обичай, за да бъде със семейството си. ■

Менем с чилийским президентом
Патрицио Айлуином
Menem with the Chilean President
Patricio Aylwin

THE CURSE OF THE TURKISH

Latin America's most scandalous politician outlasted the accusations of smuggling, complicity in terrorism and colossal corruption

By KALIN ANGELOV / Photography ARCHIVE

Carlos Menem was long gone as president in December 2001, when Argentina's financial system collapsed, the country was forced to default on its foreign debt (\$147 billion), four heads of state changed in 12 days, and millions of people were displaced. The street without any means of livelihood. Yet these millions blamed their suffering on him. Menem's rule (1989-1999) was a decade of economic growth, but also of rampant corruption, shadowy privatization and massive job losses. This was the time, in the apt expression of The Washington Post, in which the wagon of state gained more and more speed. But it wasn't until Menem jumped into motion that the road actually ended in a precipice. In Buenos Aires, the press began to call him and his office "Ali Baba and the 40 robbers". The corruption scandals in his tenure would have been enough to drown a legion of European or US politicians. But in Latin America, politics follows its own logic, and Menem, nicknamed the Turk because of his Syrian background, made a comeback and even won the first round of presi-

dential elections, and was then elected senator. It doesn't matter if you hate him or love him – it's never boring with Menem, as one Argentinian comedian used to say. For the ten years he was governing, the son of Syrian emigrants was constantly involving himself in unbelievable scandals and made his political opponents accuse him of doing "circus acts" in order to divert the attention from his governing of the country.

BY THE WAY, EXACTLY THE POPULISM and diverting of attention were the weapons that Menem used to take over the power in 1989. Deprived from the support of its own party, he gathered tremendous crowds on the streets, he was reading boring speeches but always concluded them emotionally by screaming "Stand up and go, Argentina!" or "I will not betray you, follow me!". The crowds believed him and on July 8 Menem found himself in the presidential bedroom in the Rose Palace, alone at last with the sobering thought of the weight of his campaign promises. At the late 80s Argentina was facing collapse – with a stifling economy, huge

foreign debt and hyperinflation that made employers pay wages daily and people pay them into the so-called "night banks" to keep at least some of the value of their money until morning.

The populist Menem didn't have clear ideas on how to stop the collapse and replaced as many as four economic ministers in less than six months before landing on the right man - Domingo Cavayo. Together they framed emergency action program to remove the peg to inflation, privatize state-owned monopolies such as oil and the post office at a critical time, and finally peg the ever-depreciating national currency to the dollar. The "Menem" plan worked quickly - if in June 1990 inflation was 200 percent, in November it no longer exceeded 6 percent. Of course, the price for this was not small - a huge increase in unemployment, a swelling foreign debt - but these things seemed to go unnoticed while the people enjoyed the new-found "stability" and the tumultuous social life of their new president.

MENEM BRIEFLY BECAME ARGENTINA'S

LEADING SOCIALITE. The tabloids thrived alongside him. In July 1990, his wife Sulema (also Syrian like him) barricaded herself with her two children in the presidential residence and refused to let him inside. The drama in the Rose Palace briefly left the soap operas without an audience; finally Menem waved his hand philosophically, hastily signed a decree by which he forbade all but himself access to the residence, and left for a two-week tour of Europe. After his return, he kicked out his wife, who did not fail to turn the case into a television melodrama with screams and tears, and transferred the duties of first lady to his daughter Sulemita.

In some countries his carefree approach to all life problems would pass for arrogance; in Argentina, however, this won him sympathy. When, in the mid-90s, top model Claudia Schiffer was welcomed in Buenos Aires according to the protocol for heads of state, there were quite a few nasty comments in the press, but Menem was not in the least embarrassed by them. "Just because I have accepted a world-famous and beautiful woman, does that mean I am behaving frivolously? Such words show mental retardation", he explained in a televised address to the nation. Shortly after, a new scandal erupted over a spectacular \$100,000 Ferrari Testarossa that the president had accepted as a "gift" from an Italian businessman. Menem laughed at the objections that such a "gift" was unacceptable. In the end, however, public opinion forced him to sell the car at an auction and give the money to charity.

THE PRESIDENT WAS ALSO NOT PARTICULARLY THRILLED by the revelation in the press that the company of one of his closest advisers was supplying powdered milk to the state social assistance program. After all, the problem was not so much in the obvious conflict of interest as in the fact that the milk contained unacceptably high amounts of bacteria and, on top of that, was radioactive. Menem also handled the popular anger with the same composure after he pardoned Videla, Massera, Galtieri and the rest of the military junta leaders responsible for the deaths of more than 9,000 Argentine civilians in camps and prisons. Fifty thousand protesters besieged his residence after this act, but the president remained adamant. On the other hand, other things were able to completely derail the head of state. For example, the suspicion that he was under a curse. The press also quickly found "evidence": several ministers from his cabinet died while on duty; a famous athlete crashed and had to have his hand amputated ten minutes after the president had shaken it... The peak was at the 1990 World Cup, when Menem came down to the field to congratulate the players and subsequently the reigning world champions sensationally lost to the hitherto unknown Cameroonians. Officially, the president laughed off the accusations, but the yellow press revealed that since then he began to regularly go to a fortune teller. In 1994, Menem was in the USA during the World Cup, but defiantly refused to attend the

match between Argentina and Nigeria (2:1). His enemies saw this as a clever pre-election move.

THE DIFFICULT DAYS FOR THE PRESIDENT BEGAN in 1998, when it became clear that he would not have the strength to amend the constitution and secure himself a third term. Barely out of power, Menem came under fierce attacks from many of his former protégés, led by Judge Jorge Urso. This time it wasn't about curdled milk or gifted Ferraris - he was accused of illegal arms trade, harboring terrorist groups, misuse of state funds and even murder.

By 2001, Urso had gathered enough evidence to order the former president's arrest for his alleged involvement in \$USD 100 million in illegal arms deals. It involved a total of 6,500 tons of weapons sold to Croatia and Ecuador in the early 1990s, a time when both countries were under a UN embargo. Former Economy Minister Cavayo was also arrested in connection with the same affair. There was even suspicion that the explosion at the weapons factory in Rio Tercero, which killed seven people and injured more than 300, was not an accident, but a deliberate attempt by the two to cover their tracks. In Switzerland, authorities found a bank account in Menem's name with more than \$640,000 in it. "Urso is doing all this just to be shown on TV," countered Menem, who was placed under house arrest at a friend's house and constantly complained that he didn't have a tennis court and wasn't allowed to play golf (one of the accusations against the president is that during visits abroad he always included his personal golf coach in the official delegation).

SWISS POLICE, HOWEVER, were never able to locate the president's other alleged account -- the one with the \$10 million Menem allegedly received from the Iranian government to cover up two bombings -- against the Israeli embassy in Buenos Aires in 1992, and against the city's Jewish center two years later. The explosions claimed over a hundred lives. According to representatives of the 250,000-strong Jewish community in Argentina, the investigation was superficial and tendentious, and the clear evidence of Iran's involvement was

"He first stole our right to work, then our right to eat, and now he has encroached on our last remaining right - that of voting"

hidden from justice.

In the indictment against Menem, which by the way exceeded 600 pages, there were other interesting clues. For example, that the president has appropriated about 60 million dollars for the construction of two state prisons. Or that by appointing his son-in-law Emir Yoma as director of customs at the airport in Buenos Aires, he turned it into a haven for drug traffickers and money launderers. Yoma was also arrested at Urso's orders. However, the investigation was delayed due to difficulties in collecting the evidence, and Menem escaped from house arrest at the first opportunity and went to Chile. There, the seventies playboy remarried former Miss Universe Cecilia Boloco, 35 years younger than him. A year later their son was born.

MEANWHILE, THE CHILEAN GOVERNMENT had already rejected three requests to extradite Menem. And after the disaster in 2001, when Argentina replaced four presidents in 12 days, nobody cared about "Turkish" anymore. What's more, the accusations against him were to such an extent that he was able to return home in triumph after another year. Relatives and friends were said to have helped raise the amount for the huge court bail - about 1 million dollars. Meanwhile, Menem announced his candidacy for the 2003 presidential election and, despite those who considered him a political corpse, received the most votes in the first round. However, sociologists predicted a catastrophic loss for him in the second and he preferred to withdraw, giving the post to his competitor Nestor Kirchner. With this move, Menem achieved two goals: first, he remains the only Argentine politician who has never lost an election; and secondly, it cast a serious shadow over the legitimacy of the new president, elected in practice with only 22 percent of the popular vote. "He first stole our right to work, then our right to eat, and now he has encroached on our last remaining right - that of voting," commented an enraged Kirchner. But Carlos Menem was not at all moved by the attacks and promised to run again in 2007. In 2005 he was elected for a senator from La Rioja, which gave him partial immunity from prosecution.

IN 2008, THE INVESTIGATION AGAINST SIEMENS proved that he had received a \$2 million bribe from the German company to give it the contract to prepare the new identity documents of the Argentines. Menem denied it, but agreed to pay a fine. In June 2013, he was finally sentenced to 7 years in prison for arms smuggling, but the senatorial post freed him from the bars, and because of his advanced age, he was allowed house arrest. On February 24, 2021, Carlos Menem was scheduled to stand trial on new charges, but ten days earlier he died from complications of a urinary infection. To the very end, he steadfastly denied that he had done anything wrong. Although he converted to Catholicism, he was buried according to Muslim custom to be with his family. ■

ЦВЕТЕН СВЯТ

COLOURFUL WORLD

Както всяка година, и през 2022 хиляди фотографи от цял свят изпращат кадрите си за участие в престижния конкурс Sony World Photography Awards, създаден от Световната организация за фотография. До обявяването на победителите остава още време, но журито публикува националните си награди - отличени снимки от отделните държави. Ето част от тях.

As every year, in 2022 thousands of photographers from all over the world send their shots to participate in the prestigious Sony World Photography Awards, created by the World Photography Organisation. There is still a long way to go before the winners are announced, but the jury publishes its national awards - excellent photos from individual countries. Here are some of them.

All images courtesy of Sony World Photography Awards.

Ски-скачач над феновете, от Андрей Тарфила, Словения
Ski Jumper Above Fans, by Andrej Tarfila, Slovenia

Пламяк, от Сима Биволарска-Стоянова, България
Flame, by Sima Bivolarska-Stoyanova, Bulgaria

Гледайки се, от Суер Целина, Косово
Watching Each Other, by Suer Celina, Kosovo

Вход, от Дзю Сьоб Шим, Южна Корея
Entrance, by Gyu Seob Shim, Republic of Korea

Абсолют, от Никс Фрейманис, Латвия
An Absolution, by Niks Freimanis, Latvia

Завладяващи очи, от Протап Шехор Моханто, Бангладеш
The Captivating Eyes, by Protap Shekhor Mohanto, Bangladesh

Tuffie, от Прагун Когимана
Рамакришнан, Индия
Tuffie, by Pradeep Kodimana
Ramakrishnan, India

Порталът на нощта, от Филип
Хребенда, Словакия
Portal of Night, by Filip Hrebenda, Slovakia

Галактическа експлозия, от Павел Велес, Мексико
Galaxy Explosion, by Pavel Velez, Mexico

Сънят на костенурката, от Тиен Нгуен Нгок, Виетнам
Turtle Dream, by Thien Nguyen Ngoc, Vietnam

Семејно дарение, от Си Ту Йе Мюн, Мианмар
Family Donation, by Si Thu Ye Myint, Myanmar

Човек и природа, от Ернан Харамилло, Колумбия
Man and Nature, by Hernan Jaramillo, Colombia

Неозаглавена, от Ерхан Джорал, Турция
 Untitled, by Erhan Coral, Turkey

Увереност, от Абдула ал-Мушаифри, Катар
 Confident, by Abdulla Al-Mushaifri, Qatar

Срещане, от Давид Балог, Унгария
 Convergence, by David Balogh, Hungary

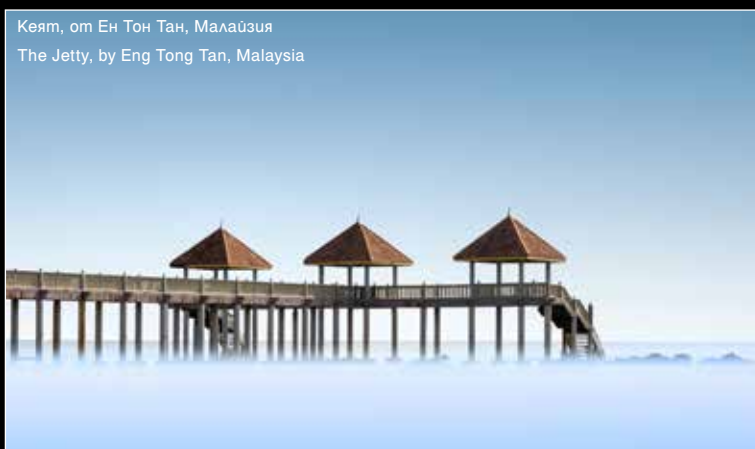

Мирна утрин, от Кюджин Джон, Южна Корея
 The Peaceful Morning, by Kyujin Jeong, Republic of Korea

Момичето с червената шапка, от Елена Георгиу, Кипър
 The Girl with the Red Hat, by Elena Georgiou, Cyprus

Кеят, от Ен Тон Тан, Малайзия
 The Jetty, by Eng Tong Tan, Malaysia

ТВОЯТ СКИ ПОЛЕТ

Възползвай се от безплатен превоз на ски или сноуборд екипировка, когато в цената на билета е включен чекиран багаж.

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

Резервирай своя полет сега на www.air.bg
или в мобилното приложение

www.air.bg

+359 888 435 336

Culinary Journey through Asia

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | www.aquahousehotel.com

0700 70 799

AQUA
HOUSE
HOTEL & SPA

SEA. SPA. SPIRIT.

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | Bulgaria

www.aquahousehotel.com

78 | **ВЕЛИКОЛЕПНАТА
СЕДМОРКА**
THE MAGNIFICENT SEVEN

66 | **НЕРАЗГАДАЕМИТЕ РЪКОПИСИ**
THE UNFATHOMABLE MANUSCRIPTS

74 | **ФЕРАРИ. ЕНЦО ФЕРАРИ**
FERRARI. ENZO FERRARI

КАФЕТО НИ ПРАВИ ПО-ГЛУПАВИ

Употребата на кофеин намалява мозъчния обем и влошава паметта. За щастие само временно

Единственото, за което мога да говоря, преди да си изпия сутрешното кафе, е кафе, гласеше текстът на една от знаменитите карикатури на New Yorker. За мнозина от нас животът без произлизащата от Етиопия и Йемен напитка е немислим. Но има лоши новини - според ново изследване консумацията на кофеин води до свиване на мозъка. За щастие временно, а не перманентно, но фактът остава - кофеинът ни прави по-глупави. Кофеинът е ксантинов алкалоид, който се съдържа в плодовете и листата на множество растения - кафе, чай, какао, гуарана и така нататък. На практика той е естествен пестицид - отрова, която предпазва растенията, като убива хранещите се с тях насекоми. Освен това, в умерени количества, действа стимулиращо на човешката нервна система. Милиарди хора изпиват поне по чаша кафе или чай на ден, за да се разсънят и фокусират.

Но това си има и цена, ако се вярва на изследването, проведено от г-р Ю-Шиуан Лин и колегите ѝ от Базелския университет. Резултатите от него, публикувани в медицинското издание Cerebral Cortex, показват, че кофеиновите напитки, и особено кафето, временно намаляват обема на мозъка. При проучването на две групи млади хора в продължение на 10-дневни периоди са давани таблетки кофеин, или безобидно плацебо. Изследванията с магнитен резонанс и електроенцефалограми показват видимо намаляване на мозъчния обем при онези, вземали кофеин. Това обаче не се дължи на нарушения в съня, както се смяташе досега. По-вероятно обяснението е в промени в кръвоснабдяването на мозъка, предизвикани от кофеина. Те засягат предимно дясното полукуло и хипоталамуса - дял от мозъка, важен за паметта. За щастие ефектът е временен - го следващата чаша кафе. ■

COFFEE MAKES US DUMBER

Caffeine use reduces grey matter volume and impairs memory. Fortunately, only temporarily

All I can talk about before I drink my morning coffee is coffee, ran the text of one of the famous New Yorker cartoons recently. For many of us, life without the drink originating from Ethiopia and Yemen is unthinkable. But there is bad news - according to a new study, caffeine consumption causes the brain to shrink. Only temporarily, thank God, but the fact remains - caffeine makes us dumber. Caffeine is a xanthine alkaloid that is contained in the fruits and leaves of many plants - coffee, tea, cocoa, guarana and so on. In practice, it is a natural pesticide - a poison that protects plants by killing the insects that feed on them. In addition, in moderate amounts, it has a stimulating effect on the human nervous system. Billions of people drink at least one cup of coffee or tea a day to wake up and focus. But this comes at a price if the research conducted by Dr. Yu-Shiuan Lin and her colleagues at the University of Basel is to be believed. The results, published in the medical journal Cerebral Cortex, show that caffeinated beverages, and especially coffee, temporarily reduce grey matter volume. In the study, two groups of young people were given caffeine tablets or a harmless placebo for 10-day periods. Magnetic resonance imaging and electroencephalograms showed a visible reduction in brain volume in those taking caffeine. However, this is not due to sleep disturbances, as previously thought. A more likely explanation lies in changes in blood supply to the brain caused by caffeine. These changes mainly affect the right hemisphere and the hypothalamus, a part of the brain important for memory. Fortunately, the effect is temporary - until the next cup of coffee. ■

КРЕДИТНИ КАРТИ ОТ ЦКБ

Бързо, сигурно и удобно

- дълъг гратисен период
- НИСКИ ЛИХВИ
- МНОГО ОТСТЪПКИ

Централна Кооперативна Банка

Важният си ти.

РЪКОПИСЪТ, КОЙТО НИКОИ НЕ МОЖА ДА ПРОЧЕТЕ

От единствения провал на Константин Иречек до дъсчиците ронго-ронго, тези пет древни текста продължават да ни озадачават дори в ерата на AI

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотогарафия АРХИВ

Внаши дни компютрите и AI са способни на чудеса. Като например да разгадаят паролата за електронната ви поща за част от секундата - ако като мнозинството хора сте заложили на нещо просто, или за час-два, ако все пак сте се постарали да я направите "непробиваема". Но цялата тази мощ се оказва напълно безпомощна пред мистерията на някои старинни текстове. От древната критска керамика до енигматичния ръкопис на Войнич, тези писания тровят живота на поколения лингвисти и криптолози - и по

всичко личи, ще продължат да го правят дори и в ерата на изкуствения интелект. Ето пет от най-загадъчните и неразгадаеми текстове, ако и на вас ви се прииска да си поблъскате главата.

Провалът на Константин Иречек

Константин Йозеф Иречек е един от най-забележителните учени на Австро-Унгария през втората половина на XIX век. Но преди да напише първата академична история на България и да заеме министерски пост у нас, и той се изправя пред най-голямата загадка за лингвистите от

► онази епоха: т. нар. Кодекс от Рохонц. Този илюстриран ръкопис носи името на градчето, в което е открит (днес - Рехниц в Австрия). През 1838 местният големец граф Батиани го дарява на Унгарската академия на науките. И поставя началото на продължаващи и до днес неуморни спорове. Никой няма представа от кого е написан сборникът, на какъв език и с каква графична система. Иречек и баща му Йозеф Иречек, също професор по история, го проучват в продължение на две години, без да стигнат до категорични заключения.

Книгата се състои от 448 страници с текст и илюстрации, които изглеждат средновековни. Но хартията, на която са изписани, е произведена във Венеция някъде между 1529 и 1540, показва възгледният анализ. Дали е късен препис на по-стар средновековен текст? Или е просто измама от XVII-XVIII век? Няма единно мнение. През годините най-различни учени са предлагали свои "преводи" от всевъзможни езици - протоунгарски, старинен влашки, кумански, дори хинди. Но всичките са неубедителни. Самият брой символи е смущаващо голям - общо 792, което може би подсказва, че става дума не за фонетична азбука, а за сричкова. Може и никога да не научим отговора.

Дискът от Фаустос

Тази кръгла "чиния" с диаметър около 15 см е изработена от изпечена глина и е покрита с шамповани символи, каквито не са виждани никъде другаде. Открита е от италианския археолог Луиджи Перниер през 1908 при разкопките в гревния дворец Фаустос на остров Крит. Днес мнозинството учени са категорични, че дискът е автентичен, и следва да се датира някъде към второто хилядолетие преди Новата ера (1850 - 1600 година преди Христа) - времената на разцвет на загадъчната минойска цивилизация. Онова, в което учените определено не са категорични, е какво е предназначението на този предмет, и какво представляват символите върху него.

Въпросните символи са общо 45, като някои са използвани многократно в общо 242 изписвания. Вдълбани са в глината чрез шампи, и са изписани спираловидно от ръба към центъра на диска. Някои от тях са лесно разпознаваеми - ходещ човек, стрела, котка, кошер, гребен. Но други не са познати от никакви други находки. Няма дори единна теория какво изразяват тези символи - дали букви, цели срички, или пък са смислови йероглифи като някои от древноегипетските. Само десетина от 45-те символа имат някаква прилика с познатите критски йерог-

Кодексът от Рохонц
The Rohonc Codex

Дъсчица ронго-ронго
A rongo-rongo tablet

лифи, така че немалко учени подозират, че предметът не е местен, а е внесен отвън, от друга култура. Сред тях е и големият български лингвист Владимир Георгиев, който проучва диска през 70-те и допуска, че той е продукт на хетите - друга обвита в мистерии цивилизация, развила се в земите на днешна Турция. Но и по тази теория има твърде много въпросителни.

Ръкописът на Войнич

Ръкописът на Войнич, притежаван някога от император Рудолф II, е пълен с рисунки на фантастични растения, зооакални символи и голи жени. Далеч по-интересен от илюстрациите обаче е самият текст: 234 страници с изящни, великолепно изписани и съвършено неразбираеми гumi.

Учените вече 111 години си блъскат главите над най-голямата загадка в историята на литературата. Мъките им датират от октомври 1912 година, когато ръкописът е открит в малка виенска книжарничка от Вилфрид Войнич - борец за освобождението на Полша, каторжник в Сибир и впоследствие антиквар.

Най-ценната му находка е именно споменатият ръкопис, състоящ се от 234 пергаментови страници. Към него имало приложено и писмо, датирано от 1666 година. То било изпратено от Маркус Марси, ректор на Карловия университет в Прага, до учения йезуит Анастасиус Кирхнер. В писмото Марси моли колегата си да помогне в разгадаването на ръкописа и добавя, че навремето книгата била собственост на император Рудолф II (1552-1612). В дъора на владетеля на Бохемия смятали, че загадъчният текст е писан от през XIII век от Роджър Бейкън, прочутия францискански монах, философ и алхимик.

Езикът на ръкописа си остава мистерия и до днес. Някои от буквите напомнят на латинските, но други не приличат на нищо познато. През годините текстът е предизвиквал най-различни хипотези. Според едни това е усъвършенствана форма на средновековния китайски. Според други е украински, но с отстранени гласни. Тези версии обаче се опровергават категорично от структурата на изреченията. Според лингвистите синтаксисът на ръкопи-

Страница от ръкописа на Войнич
A page out of the Voynich manuscript

са не съответства на нито един език в света.

Друга на пръв поглед реалистична хипотеза е, че текстът е съставен чрез специален таен код. Само че през последните петдесет години огромен брой криптографи са се мъчили да го разгадаят, без да постигнат дори и минимален напредък. Ръкописът устоя дори на усилията на Алън Тюринг и групата "Енигма", която направи на пух и прах тайните шифри на нацистите през Втората световна война.

От друга страна, текстът спокойно може да се окаже шега или дори хитра измама. Второто дори е по-вероятно, като се има предвид, че Рудолф II навремето заплатил за ръкописа фантастичната сума от 600 златни дуката. Но и тази теория има слаби места, както изтъква Габриел Ландини, специалист по древни ръкописи от университета в Бирмингам. "Тук става дума за стотици страници с думи, които може и да са неразбираеми, но съвсем очевидно са подредени в изречения, които нито веднъж не се повтарят - отбелязва Ландини. - Не виждам защо един измам-

ник би полагал толкова усилия". Наскоро група канадски програмисти обявиха, че са разгадали текста с помощта на изкуствен интелект. Според тях ръкописът е написан на иврит. Но за беда се оказва, че преводът е от модерен иврит и няма нищо общо със средновековния му диалект от времето на написване на текста. Очевидно загадката ще остане за следващите поколения.

Тайната на ронго-ронго

Повечето хора знаят за едната голяма загадка на Великденския остров - самотно, изолирано късче скала в Тихия океан, на почти 3700 км от чилийския бряг. Тази загадка са моаите - нашумелите гигантски каменни статуи, някои от които са до 10 метра високи и тежат над 80 тона. Още от откриването на острова от европейците през 1722 поколения учени са се чудели как примитивните местни жители са успели да изсекат тези гиганти, да ги пренесат през острова и най-вече - да ги изправят. Тази загадка бе разплетена от експедицията на големия норвежки изследовател Тур Хейердал през 50-те, която с помощта

на местни хора и без никаква съвременна техника успя да създаде такава статуя и да я изправи. Но дори Хейердал бе безсилен пред другата голяма мистерия на Великденския остров - дъсчиците ронго-ронго. Тези дървени плочи, гъсто изписани с йероглифи, може би крият в себе си отговора на големия въпрос: дали оригиналните строители на статуите са пришълци от великите цивилизации на Южна Америка, претопени или унищожени впоследствие от полинезийското население на острова. Поне така вярваше Хейердал. Но за жалост никои до момента не е успял да разчете дори една ронго-ронго. Последните хора, познаващи тази писменост, си отишли при голяма епидемия от шарка, донесена от европейците през 1860.

Най-старата книга в Америка

За разлика от останалите в този списък, голямата мистерия при т. нар. Кодекс Гролие не е какво пише в него, а кога и от кого е написано. И, също за разлика от останалите, тази мистерия може би вече е разбулена.

"Кодексът Гролие" е името на една книга от седем страници (смята се, че е била от поне 18, но тези в началото и края липсват) от хартия, изработена от кората на смокиново дърво. Върху страниците са изписани йероглифи, изрисувани са различни божества и е описано движението на планетата Венера. Това е един от едва четирите кодекса, оцелели от цивилизацията на маите, и единственият, който все още се намира в Америка, а не в Европа.

Проблемът е само, че доскоро повечето учени го смятаха за фалшификат. Причината - открит е не от археолози, а от иманяри, които тайно го продали на популярния колекционер г-р Хосе Саенс. Той сам не вярвал, че книгата е автентична, но все пак склонил да бъде изложена в нюйоркския клуб "Гролие" (оттам и първото име. Днес официалното наименование е Codice Maya de Mexico). Първите радиоуглеродни анализи показали, че хартията наистина е древна, но това не убедило скептиците - на черния пазар в Мексико се продавали големи количества старинна хартия от маите. Едва през 2018 направеното с най-съвременни техники изследване на пигментите показва, че кодексът не само е автентичен, но и датира от доста по-ранен период, отколкото се смяташе дотогава - някъде между 1021 и 1154 година след Христа. Това го прави най-древната книга в Америка. С това обаче загадките не се изчерпват - все още половината от текста не е разчетена. ■

THE MANUSCRIPT THAT NO ONE COULD READ

From Konstantin Ireček's single failure to the rongo-rongo tables, these five ancient texts continue to puzzle us even in the age of AI

By KONSTANTIN TOMOV / Photography ARCHIVE

These days, computers and AI are capable of miracles. For example, they can guess your e-mail password in a fraction of a second - if, like most people, you've gone for something simple, or in an hour or two, if you've tried to make it "impregnable". But all this power turns out to be completely helpless before the mystery of some ancient texts. From the 3500-years old Cretan pottery to the enigmatic Voynich manuscript, these writings have poisoned the lives of generations of linguists and cryptologists—and will likely continue to do so even in the age of artificial intelligence. Here are five of the most mysterious and inscrutable texts, if you too feel like scratching your head.

The failure of Konstantin Ireček

Konstantin Josef Ireček was one of the most outstanding scientists of Austria-Hungary in the second half of the 19th century. But before he wrote the first academic history of Bulgaria and took a ministerial post in our country, he also faced the biggest mystery for the linguists of that era: the so-called Rohonc Codex.

This illustrated manuscript bears the name of the town where it was discovered (today Rechnitz in Austria). In 1838, the local magnate Count

Batthyani donated it to the Hungarian Academy of Sciences. And set the stage for tireless disputes that continue to this day. No one has any idea by whom the collection was written, in what language and with what graphics system. Konstantin Irecek and his father, Josef Irecek, also a professor of history, studied it for two years without reaching any definite conclusions.

The book consists of 448 pages of text and illustrations that look medieval. But the paper they were written on was produced in Venice sometime between 1529 and 1540, carbon dating shows. Is it a late copy of an older medieval text? Or is it just a hoax from the XVII-XVIII century? There is no consensus. Over the years, various scholars have offered their "translations" from all sorts of languages - Proto-Hungarian, Old Vlach, Cuman, even Hindi. But they are all inconclusive. The number of symbols itself is disconcertingly large - 792 in total, which perhaps suggests that it is not a phonetic alphabet, but a syllabic one. We may never know the answer.

The Disc of Phaistos

This round "plate" of about 15 cm in diameter is made of baked clay and is covered with stamped symbols, the like of which have not

been seen anywhere else. It was discovered by the Italian archaeologist Luigi Pernier in 1908 during the excavations in the ancient Phaistos Palace on the island of Crete. Today, the majority of scientists are adamant that the disk is authentic, and it should be dated somewhere to the second millennium before the New Era (1850 - 1600 BC) - the heyday of the mysterious Minoan civilization. What scientists are not sure about is what the purpose of this object is, and what the symbols on it represent.

There are a total of 45 characters in question, with some being used multiple times in a total of 242 spells. They are stamped into the clay, orientated spirally from the edge towards the centre of the disk. Some of them are easily recognizable - a walking man, an arrow, a cat, a beehive, a comb. But others are not known from any other finds. There is not even a unified theory of what these symbols express - whether letters, whole syllables, or if they are hieroglyphs like some of the ancient Egyptian ones. Only a dozen of the 45 symbols have any resemblance to the known Cretan hieroglyphs, so many scholars suspect that the object is not local, but was imported from outside, from another culture. Among them was the famous Bulgarian linguist Vladimir Georgiev, who studied

Дискът от Фаустос
The Phaistos disc

the disk in the 1970s and assumed that it was a product of the Hittites - another civilization shrouded in mystery that developed in the lands of today's Turkey. But even with this theory, there are too many question marks.

The Voynich Manuscript, once property of Emperor Rudolf II, is full of illustrations of fantastic plants, zodiac symbols and nude ladies. The text itself, however, is far more interesting than the illustrations: 234 pages of exquisite, magnificently written and completely unintelligible words.

Scientists have been racking their brains for 111 years over the biggest mystery in the history of literature. Their efforts date back to October 1912, when the manuscript was discovered in a little Vienna bookshop by Wilfrid Voynich.

Voynich himself is a very interesting figure – fighter for the liberation of Poland, escaped from a prison in Siberia, then settled down in America as antiques dealer. His most precious find is namely the mentioned manuscript, containing 234 parchment pages. An intriguing letter, dated back to 1666, was added to it. It was sent by Marcus Marci, rector of Charles University in Prague, to the Jesuit scholar Athanasius Kircher. In the letter, Marci asks his colleague ►

DENTAL CLINIC
EO Dent

20 години създаване усмивки с любов!
20 years create smiles with love!

Дентален туризъм в България

Подарете си красива усмивка в ЕО Дент и решете своите проблеми със зъбите за една седмица в България.

Цялостна грижа - от изобелване до имплантология, 3D диагностика, лечение с лазер, фасети и циркониеви конструкции. В ЕО Дент можете да заспите (със специална упойка - седация) и да се събудите с преобразена усмивка.

Всичко това е реалност при нас.

20 години опит, доверие и сигурност!

ЕО Дент е клиниката, която преобрази усмивките на много известни личности.

Dental tourism in Bulgaria

Treat yourselves to a beautiful smile at EO Dent and find a solution to your teeth problems during one week in Bulgaria.

Complete care for your smile - from teeth whitening to implant dentistry, 3D diagnostics, laser treatment, veneers and zirconia constructions. All this is a reality with us. In EO Dent you can fall asleep (with special anesthesia) and wake up with a transformed smile.

20 years of experience, confidence, and security.

EO Dent is the clinic that has transformed the smile of many celebrities.

► to help him in the deciphering of the manuscript and adds that once the book belonged to Emperor Rudolf II (1552-1612). In the court of the Bohemian ruler it was believed that the mysterious text was written in the 13th century by Roger Bacon, the famous Franciscan monk, philosopher and alchemist.

The language of the manuscript remains a mystery to this day. Some of the letters resemble Latin ones, but others don't look like anything familiar. Over time, the text has provoked all kinds of hypotheses. According to some, it's an improved form of medieval Chinese. According to others it's Ukrainian, with the vowels removed. However, these versions are explicitly refuted by the sentence structure. According to linguists the syntax of the manuscript doesn't correspond to any world language.

Another, at first sight realistic, hypothesis is that the text was composed by means of a special secret code. Nevertheless, over the last fifty years, a great number of cryptographs have tried to decipher it without making even the slightest progress. The manuscript even resisted the efforts of Alan Turing and his famous "Enigma" team who broke the German intelligence during World War II.

On the other hand, the text can easily turn out to be a joke or even a clever scheme. The latter is even more probable, having in mind that Rudolf II once paid the fantastic sum of 600 golden ducats for the manuscript. However, this theory also has its weak points, as Gabriel Landini, an ancient manuscript expert from the University of Birmingham, points out. "We're talking about hundreds of pages with words which might be incomprehensible, but are pretty obviously ordered in sentences which are never repeated – Landini stated in an interview for *The Economist*. – I can't see why a cheat would go to so much trouble."

Recently, a group of Canadian programmers announced that they had deciphered the text using artificial intelligence. According to them, the manuscript was written in Hebrew. Unfortunately, it turned out that the translation was from modern Hebrew and had nothing to do with the medieval dialect of the time the text was written. Obviously, the mystery will remain for generations to come.

The secret of rongorongo

Most people know about the first great mystery of Easter Island - a lonely, isolated piece of rock in the Pacific Ocean, almost 3,700 km from the Chilean coast. That mystery is the moai - the famous giant stone statues, some of which are up to 10 meters high and weigh more than 80 tons. Ever since the discovery of the island by Europeans in 1722, generations of scientists have wondered how the primitive natives managed to cut down these giants, transport them across the island and, most of all, stand them up. This mystery was unravelled by

Кодексът "Гролие"
The Grolier Codex

the expedition of the great Norwegian explorer Thor Heyerdahl in the 1950s, who, with the help of local people and without any modern technology, managed to create such a statue and erect it. But even Heyerdahl was powerless before the second great mystery of Easter Island - the rongorongo tablets. These wooden slabs, densely inscribed with hieroglyphs, may hold within themselves the answer to the great question: whether the original builders of the statues were aliens from the great civilizations of South America, melted down or subsequently destroyed by the Polynesian population of the island. At least that's what Heyerdahl believed. But unfortunately, no one has been able to read even one rongorongo so far. The last people who knew this script died in a large epidemic of influenza brought by Europeans in the 1860s.

The oldest book in America

Unlike the others on this list, the big mystery about the so-called Grolier Codex is not what it says, but when and by whom it was written. And, also unlike the others, this mystery may already be solved.

"The Grolier Codex" is the name of a book of seven pages (supposed to be at least 18, but those at the beginning and end are missing) of

paper made from the bark of a fig tree. Hieroglyphs are written on the pages, various deities are painted and the movement of the planet Venus is described. It is one of only four codices to survive from the Mayan civilization, and the only one still found in the Americas and not in Europe.

The only problem is that until recently most scientists considered it a fake. The reason - it was not discovered by archaeologists, but by treasure hunters who secretly sold it to the popular collector Dr. Josue Saenz. He himself did not believe that the book was authentic, but nevertheless arranged for it to be exhibited at the New York Grolier Club (hence the popular name. Today the official name of the book is *Codice Maya de Mexico*). The first radiocarbon analyses showed that the paper was indeed ancient, but this did not convince the sceptics - large quantities of ancient Mayan paper are still sold on the black market in Mexico. Only in 2018, the study of the pigments using the most modern techniques showed that the codex was not only authentic, but also dated from a much earlier period than previously thought - somewhere between 1021 and 1154 AD. This makes it the oldest book in America. However, the riddles do not end with this - still half of the text has not been translated. ■

ОПЕРАЦИЯ

история

Всяка
неделя

16:30

**ON
AIR**

bgonair.bg

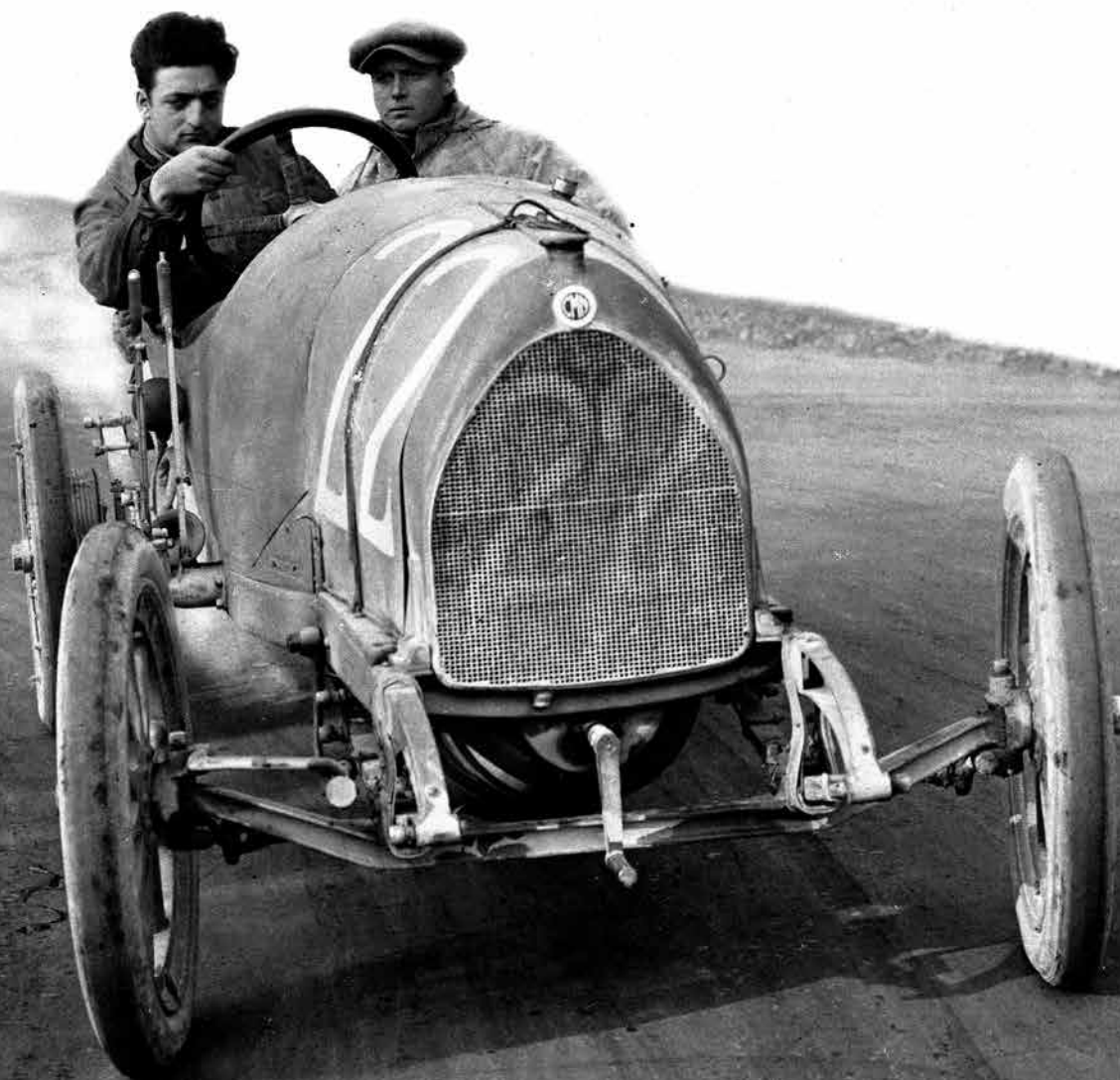

ФЕРАРИ. ЕНЦО ФЕРАРИ

125 години след рождението му си спомняме за великия италианец с десет
паметни цитата и десет любопитни факта

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография АРХИВ

На 20 февруари се навършиха 125 години от рождението на Енцо Ферари, може би най-великия конструктор и със сигурност най-скъпото име в света на състезателните автомобили. Макар че дори и това не знаем със сигурност за този толкова потаен човек: според някои твърдения той се родил всъщност на 18 февруари 1898, а баща му вписал раждането два дни по-късно заради силната снежна буря. Сайтът Automeia.bg ни напомня този удивителен човек с десет паметни негов цитата - и 10 малко известни факта за него.

"Съвършената състезателна кола е онази, която се счува миг след финала"

Енцо е на 10 години, когато баща му го отвежда на пистата в Болоня през 1908 да види победата на известния тогава Феличе Насзаро. Още тогава Ферари решава да бъде пилот. В кариерата си има 10 победи за Гран при, включително една в митичното състезание "Тарга Флорио" в Сицилия.

"Дайте на едно дете лист хартия, няколко цветни молива и го накарайте да нарисова кола - със сигурност ще я направи червена"

Дълги години автомобилите на Енцо се боядисват само в червено - но не само заради неговата слабост към този цвят. Червеното е състезателният цвят, определен от FIA за италианските автомобили. Емблемата с подскачащото конче е заета от граф Франческо Барака, италиански боен пилот, загинал в Първата световна война.

"Въздържа се да посочваме колко точно конски коне имат нашите двигатели. Ако колата ни е спечелила, значила е имала повече коне. Ако е загубила, значи е имала по-малко"

Scuderia Ferrari, състезателният отбор на Енцо, е най-успешният в историята на Формула 1, с 237 спечелени състезания, 15 шампионски титли при пилотите и 16 при конструкторите.

"Никога не съм ходил на туристическо пътуване или на ваканция в живота си; за мен истинският празник е да си стоя в работилницата, когато повечето служители са си тръгнали"

Енцо е бил пословичен домашар, който много рядко и само по принуда е напускал околностите на родния си Модена и близкия Маранело. Никога в живота си не е летял със самолет, и никога не се е качвал в асансьор, твърди един от най-известните му биографи.

"Нося тъмни очила, защото не искам другите да знаят как съм устроен отвътре"

Странно лош късмет преследва всички опити животът на Енцо да се превърне в холивудска продукция. Легендарният режисьор Майкъл Ман се опитва да заснеме такава лента от почти 20 години и беше привлякъл за ролята първо Крисчън Бейл, преди той да се откаже заради заболяване, и после Хю Джекман. Накрая проблеми с продукцията осуетиха филма. Робърт де Ниро също неведнъж е заявявал интерес да играе Ферари. В доста успешния Ford vs Ferrari в ролята на Енцо бе Ремо Джироне, познат в България като Тано Ка-

ригу от "Ок-топоз". През 2023 лентата на Ман най-после ще види бял свят, с Адам Драйвър като Ферари и с Пенелопе Крус и Патрик Демпси в добавка.

"Моторите са като жените - трябва да знаеш как да ги докосваш в най-чувствителните места"

Затворен и необщителен човек, Ферари обаче лесно се поддавал на очарованието на дамите. През 1923 се жени за Лаура Доминика Гарело, и остава с нея до смъртта ѝ през 1978. Но междувременно има безчет любовници, една от които - Лина Ларди - ражда втория му син Пиеро, днес вицепрезидент и акционер във Ferrari. Енцо обаче го признава официално чак след смъртта на Лаура. Сред любовниците му е и Фиамма Брески - първоначално гадже на пилота Луиджи Мусо. След смъртта на Мусо на пистата Ферари започва да я ухажда

"Бях разочарован от безсилието си да защита живота на сина си, който беше откъсван от мен, ген подир ген, в про-

дължение на 24 години"

Първородният син на Енцо е наречен Алфредо (на галено Дино) - на баща му и брат му, които умират от грипната пандемия през Първата световна война. Дино Ферари обаче е с влошено здраве и още като юноша е диагностициран с влошаваща се мускулна дистрофия, от която си отива през 1956, едва навършил 24 години.

"Италианците прощават всичко и на всекиго - крадци, убийци, отвличания, всичко. Не прощават само успеха"

Ферари често е обвиняван, че е тиранин, който оказва психологически натиск върху пилотите си и ги тласка към гибел. През 50-те и 60-те години цели седем от асовете му - Аскари, Кастелоти, де Портаго, Мусо, Колинс, фон Трипс и Бандини - загиват по пистите, и в. "Осерваторе Романо" го оприличава на бога Сатурн, който ядял децата си. Сърлинг Мос, също пилот на Ferrari, настоява обаче, че нито една от тези трагедии не е предизвикана от механична повреда в автомобилите.

"Имаше хора, които смятаха Жил Вилньов за откачалка, но той беше боец и шампион, и гадже толкова слава на Ferrari. Обичах го"

Енцо поема необичаен риск, когато през 1977 решава да вземе за свой пилот Жил Вилньов. Канадецът няма почти никакъв опит във Формула 1 и е необичайно възрастен за начинаещ - навършил е 27. Но на Ферари Вилньов му напомня покойния Тацио Нуволари и той решава да рискува. Двамата остават много близки чак до смъртта на Жил в катастрофа през 1982, която, според близки на Ферари, го разтърсила колкото и кончината на сина му Дино.

"Един ден няма вече да съм тук. Но се надявам червените коли с моето име да останат и да бъдат почитани по всички писти на света"

Компанията Ferrari, която на няколко пъти е била пред банкрут, размина се на косъм с поглъщане от Ford и после стана част от Fiat, днес отново е самостоятелна, а преди няколко години Brand Finance я определи като най-влиятелната марка в света. През 2019 Ferrari за пръв път в историята си продаде над 10 000 автомобили. А Ferrari 250 GTO от 60-те години е най-скъпият и търсен от колекционерите автомобил, последните появили се на търз бройки с лекота достигнаха цена от 70 млн. щатски долара. ■

FERRARI. ENZO FERRARI

125 years after his birth, we remember the great Italian with ten memorable quotes and ten curious facts

By KALIN NIKOLOV / Photography FERRARI

February 20 marks the 125th anniversary of the birth of Enzo Ferrari, perhaps the greatest constructor and certainly the most expensive name in the world of racing cars. Although even this we don't know for sure about this very secretive man: according to some claims, he was actually born on February 18, 1898, and his father registered the birth two days later because of a heavy snowstorm. The site Autotmedia.bg reminds us of this amazing man with ten memorable quotes from him - and 10 little-known facts about him.

"The perfect racing car is the one that breaks down moments after the finish"

Enzo was 10 years old when his father took him to the track in Bologna in 1908 to see the victory of the then-famous Felice Nazzaro. Even then, Ferrari decided to be a pilot. He has 10 Grand Prix wins in his career, including one in the legendary Targa Florio race in Sicily.

"Give a kid a piece of paper, some coloured pencils and have him draw a car - he's sure to make it red"

For many years, Enzo's cars were only painted red - but not only because of his fondness for this colour. Red is the racing colour designated by the FIA for Italian cars. The prancing horse emblem was borrowed from Count Francesco Baracca, an Italian fighter pilot who died in the First World War

"We refrain from saying exactly how much horsepower our engines have. If our car won, it had more horses. If it lost, it had less."

Scuderia Ferrari, Enzo's racing team, is the most successful in Formula 1 history, with 237 race wins, 15 drivers' and 16 constructors' championships.

"I have never gone on a tourist trip or a vacation in my life; for me, the real holiday is staying in the workshop when most of the employees have left"

Enzo was a proverbial homebody who very rarely, and only under compulsion, left the surroundings of his native Modena and nearby Maranello. He never flew a plane in his life, and never got in an elevator, according to one

of his most famous biographers.

"I wear dark glasses because I don't want others to know what I'm like on the inside"

Strange bad luck has dogged all attempts to turn Enzo's life into a Hollywood production. Legendary director Michael Mann has been trying to make such a film for almost 20 years and had the first attempt cast Christian Bale before he dropped out due to illness. Then the same happened to Hugh Jackman. In the end, production problems derailed the film. Robert De Niro has also repeatedly expressed interest in playing Ferrari. In the quite successful Ford vs Ferrari, Enzo was played by Remo Girone, known in Bulgaria as Tano Caridi from "La Piovra". In 2023, Mann's film will finally see the light of day, with Adam Driver as Ferrari and Penelope Cruz and Patrick Dempsey in addition.

"Engines are like women - you have to know how to touch them in the most sensitive places"

A closed and unsociable man, Ferrari, however, easily succumbed to the charms of the ladies. In 1923 he married Laura Dominica Garelli, and remained with her until her death in 1978. But in the meantime, he had countless lovers, one of whom - Lina Lardi - gave birth to

his second son Piero, today a vice president and shareholder in Ferrari. However, Enzo only officially recognized Piero after Laura's death. Among his lovers was Fiamma Breschi - the original girlfriend of the pilot Luigi Musso. After Musso's death on the track, Ferrari began courting her

"I was frustrated by my powerlessness to protect my son's life, which was taken away from me, day after day, for 24 years"

Enzo's first-born son was named Alfredo (Dino) - after his uncle who died in the influenza pandemic of the First World War. However, Dino Ferrari was in poor health and as a teenager was diagnosed with worsening muscular dystrophy, from which he passed away in 1956, just 24 years old.

"Italians forgive everything and everyone - thieves, murderers, kidnappings, everything. The one thing they don't forgive is success".

Ferrari is often accused of being a tyrant who puts psychological pressure on his drivers and drives them to their doom. In the 1950s and 1960s, as many as seven of his aces - Ascari, Castellotti, de Portago, Musso, Collins, von Trips and Bandini - died on the tracks, and in the "Osservatore Romano" likened him to the god Saturn who ate his own children. Stirling Moss, also a Ferrari driver, insists, however, that none of these tragedies was caused by mechanical failure in the cars.

"There were people who thought Gilles Villeneuve was a freak, but he was a fighter and a champion, and he gave Ferrari so much glory. I loved him."

Enzo took an unusual risk when in 1977 he decided to take Gilles Villeneuve as his pilot. The Canadian had almost no experience in Formula 1 and was unusually old for a beginner - he was 27. But Ferrari said that Villeneuve reminds him of the late Tazio Nuvolari, and decided to give him a chance. The two remained very close until Gilles' fatal crash in 1982, which, according to those close to Ferrari, shook him as much as the death of his son Dino.

"One day I won't be here anymore. But I hope the red cars with my name will stay and be honoured on all the tracks of the world"

The Ferrari company, which was on the verge of bankruptcy several times, narrowly escaped being taken over by Ford and then became part of Fiat, today it is independent again, and a few years ago Brand Finance named it the most influential brand in the world. In 2019, Ferrari sold more than 10,000 cars for the first time in its history. And the Ferrari 250 GTO from the 1960s is the most expensive and sought-after car by collectors, with recent auctions easily fetching \$70 million. ■

Ипотечен кредит

ДОМ за теб

- Ниска лихва, без скрити такси и условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

ВЕЛИКОЛЕПНАТА СЕДМОРКА

Четири десетилетия BMW 7 Series вървеше по петите на S-класата в най-високия сегмент. Вече не

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография: BMW, КОЛЕЛА

Още през 60-те години, с появата на емблематичната Neue Klasse, малката готовогава компания BMW стана голям играч в света на премиум автомобилите. И достоен конкурент на Mercedes, когото убедително победи по продажби през 2022. Но все пак оставаше един сегмент, в който BMW неизменно отстъпваше на големия си конкурент - този на луксозните лимузини, в последните 40 години доминиран еднолично от Mercedes S-Class. Но това изглежда на път да се промени.

СЕДМА СЕРИЯ ВИНАГИ Е БИЛА автомобилът, с който баварците показват пълната си мощ, най-новите си технически постижения, които по-скромните модели ще получат след години. А новото ѝ седмо поколение, с кодово име G70, е дори нещо повече. Това е най-голямата Седма серия досега. Освен това е и най-скъпата, най-високотехнологичната и с най-голям избор на задвижване. Дори и в милиардерския сегмент на Rolls-Royce и Bentley няма някои от екстрите, които се предлагат тук.

Само едно нещо прекъсва притока от възторжени прилагателни, и това е външният вид. В един идеален свят най-желаното BMW щеше да получи малко по-елегантен, по-изчистен дизайн. Като изключим това, тази кола в много отношения се доближава до идеала.

Впрочем дори и този човъркащ очите външен вид въсъщност е добре пресметнат ход. В миналото Седма серия винаги е била елегантна, дискретна и някак приглушена - създадена така, че да не привлича внимание. Но истината е, че хората, които са способни и склонни да платят над четвърт милион за представителна лимузина, не искат да останат незабелязани. Те искат именно представителност. В това отношение този нов дизайн работи чудесно. Може и да не внушава естетическо възхищение, но внушава респект. Може би ►

► дори повече от актуалната S-Class.

Промяната във философията съвсем не се изчерпва само с външния вид. Тя продължава и вътре. Едната основна причина BMW да изостава в този сегмент беше, че баварците все не можеха да изневерят на себе си и се опитваха да направят "седмицата" така, че да се кара колкото може по-добре. А основната идея в света на директорските лимузини, естествено, е малко по-различна - да те возят колкото може по-добре. Това седмо поколение променя изцяло нещата.

НАЙ-ГОЛЕМИЯТ ТЕЛЕВИЗОР, МОНТИРАН НЯКОГА в автомобил, е само част от революцията, която представлява новата Седма серия по отношение на комфорта вътре. Все пак нека започнем от него. Наречен BMW Theater Screen, той има диагонал над 31 инча и резолюция 8K, в съчетание с аудиосистема от Bowers&Wilkins с 18 говорителя. Вградената Amazon Fire TV ви дава достъп до най-новото видеосъхранение на гиганта. Функциите му, както и безброй други неща, се управляват от двата сензорни екрана, вградени във вратите. Само масажните комбинации са няколко дузини. Подгряването и вентилирането на седалките е нещо погрязнало, но тук има подгряване дори на подлакътниците. Интериорът може да е кожа мерино, екологичен синтетичен материал или комбинация от кожа и кашмир. Във върховата версия задните седалки са фантастично удобни кресла с меки възглавнички за главата, а дясното може да се превърне дори в легло. Електрическите щори на страничните и задното стъкло при нужда напълно ще ви откъснат от суровия свят навън.

ОТПРЕД ПОЛУЧАВАТЕ СЪЩИЯ ДВОЕН ЕКРАН за приборите и мултимедията, като в електрическото iX. Навигацията е с вградена добавена реалност - активни стрелки ви показват къде точно да карате. През цялото табло минава така нареченият Interaction Bar, който крие в себе си отворите на климатика. Но функцията му далеч не е само естетическа - примерно може да ви предупреди с червена светлина, ако има риск да ударите нещо с вратата. Последното е почти изключено за върховата версия, защото при нея четирите врати са с електромотори като при Rolls-Royce и се отварят автоматично, само с натискане на бутон. И съответно спират, преди да стане беля. За целта са нужни цели 24 ултразвукови сензора.

Дори базовият дизел получава четиризонен климатроник с филтър за наночастици. Панорамният покрив също е стандартно оборудване. Във високите версии има

добавени светлинни ефекти.

ВСЕ ПАК С ВСИЧКО КАЗАНО ДО МОМЕНТА не си мислете, че тази кола вече не е приятна за каране. Напротив: новата Серия 7 е запазила всички качества на досегашната, която без колебание беше най-динамичната лимузина на пазара. Но е добавила и доста нови.

Адаптивното пневматично окачване вече е серийно оборудване. То се контролира индивидуално за всяко колело и може да балансира автомобила, дори когато товарът е съвсем неравномерно разпределен. В спортен режим колата се снижава с 10 милиметра. А новата "седмица" е способна на спорт - и още как.

Ако живеете в Съединените щати или на някоя друга държава, свободна от екология, можете да имате тази кола с V8, с двоино турбо, с междинен охладител и

какво ли не още. В Европа изборът на ДВГ се свежда до един мек хибрид с 6-цилиндров дизел, който е много разумен избор като баланс между динамика и икономия. Има също два плъг-ин хибрида с бензинов двигател и батерия. И накрая идва новото i7.

ЗАЩОТО ТАЗИ СЕДМА СЕРИЯ Е НЕ САМО последната, която ще има двигател с вътрешно горене, но и първата, която може да няма. Именно това е i7 - първата електрическа лимузина на BMW, и дългоочакваният баварски конкурент на Tesla Model S. Ако се абстрахираме от стократно по-богатото оборудване, разбира се.

Стандартната версия - i7 xDrive 60 - има задвижване на четирите колела, 544 конски сили мощност и ускорение от 0 до 100 км/ч за по-малко от 5 секунди. Максимал-

BMW i7 xDrive60

544

к. с. максимална мощност
k. v. maximum power

414 или 465

км пробег с едно зареждане
km range on a single charge

745

Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

4.7

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

590-625

км пробег с едно зареждане
km range on a single charge

ната скорост е 240 километра в час. Но ако не се напъвате да я постигнете, тази кола ще мине между 590 и 625 километра с едно зареждане на батерията, която е с използваем капацитет почти 102 киловатчаса. Самото зареждане може да стига до 195 киловата, което значи, че за 10 минути ще добавите 170 километра пробег.

Тази кола се кара толкова леко, че докато сте зад волана, напълно забравяте гигантските ѝ размери. И факта, че тя вече е по-дълга от повечето ванове на пазара. Нужно е френско селце с безбожно тесни улици, за да ви върне в реалността. Ето едно сравнение, за да разберете за какво говорим. Първата "седмица" от 70-те години, Е 23, беше дълга малко над 4.80 метра. Днешната е 5.39 - с над половин метър повече. Освен това е станала по-висока и по-широка отпреди. Но въпреки

това е удивително маневрена - особено ако си я поръчате с предлаганите като опция завиващи задни колела.

Списъкът с електронните асистенти е безкраен. Има система за автоматичен видеозапис на пътната обстановка, която при инцидент на пътя може да даде доказателства за невинността ви. Системата работи и против кражби, като предупреждава, ако някой доближи съмнително колата, и после може да включи вътрешната камера и да заснеме крадеца, изпращайки данните в реално време.

Компютърът може да паркира автомобила съвсем сам. Освен това може да запази движенията ви в продължение на 200 метра, и после автоматично и безопасно да върне колата по абсолютно същото трасе.

За управление на функциите имате бутони на волана, кристалния кръгъл контро-

лер на iDrive системата, а също и госта усъвършенствани вече гласови команди.

ЕСТЕСТВЕНО, ВСИЧКО ТОВА СИ ИМА ЦЕНА. Новата Серия 7 е най-скъпата в историята. Даже базовият дизел с 300 коня започва от над 217,000 лева. За електрическото i7 ще ви трябват 262 750 лева - с 62 хилядарки повече, отколкото за базовия EQS, електрическият флагман на Mercedes. Да не говорим за допълнителните екстри. Само двувънното боядисване струва колкото добре оборудвана Dacia Sandero. Телевизорът на задната седалка е почти 10 хиляди. И така нататък.

Но Седма серия е от онези шепи автомобили, при които шокиращата цена не е недостатък. Тя всъщност е предимство. Никой не си купува такава кола, защото е разумна инвестиция. Купува си я, за да покаже, че животът се е отнесъл добре с него. ■

THE MAGNIFICENT SEVEN

For decades, the BMW 7 Series has been trying to catch up with the S-Class in the top segment. Not anymore

By KONSTANTIN TOMOV / Photography BMW

In the 1960s, with the appearance of the iconic Neue Klasse, the small German company BMW became a major player in the world of premium cars. And a worthy competitor to Mercedes, which it convincingly beat in terms of sales in 2022. But still, there remained one segment in which BMW invariably fell behind its big competitor - that of luxury limousines, which for the past 40 years has been single-handedly dominated by the Mercedes S-Class. But that seems about to change.

THE SEVENTH SERIES HAS ALWAYS BEEN

the car with which the Bavarians show their full power, and their latest technical achievements, which more modest models will receive years later. Its seventh generation, codenamed G70, is even more than that. This is the biggest 7 Series ever. It is also the most expensive, the most high-tech and with the largest choice of drivetrains. Even in the billionaire segment of Rolls-Royce and Bentley, some of the extras offered here are missing.

Only one thing interrupts the flow of rave adjectives, and that's the looks. In an ideal world, the most desirable BMW would get a slightly sleeker, cleaner design. That aside, this car is pretty close to perfect in many ways.

After all, even this eye-popping appearance is actually a well-calculated move. In the past, the 7 Series has always been elegant, understated and somewhat muted - designed not to attract attention. But the truth is, people who are able and willing to pay seven-figure prices for a luxury limousine don't want to go unnoticed. They want presence. In that regard, this new design works great. It may not inspire aesthetic admiration, but it inspires respect. Perhaps even more so than the current S-Class.

The change in philosophy is by no means limited to appearance. It continues inside. One of the main reasons BMW was lagging behind in this segment was that the Bavarians still couldn't let themselves down and tried to make the "seven" so that it could be driven as well as possible. However, the whole point of executive limousines is, of course, a little different - to drive you as best as possible. This seventh generation changes things completely.

THE LARGEST TV EVER FITTED INTO A CAR

is just part of the revolution that the new 7 Series represents in terms of internal comfort. But let's start with it. Called the BMW Theater Screen, it has a diagonal of over 31 inches and a resolution of 8K, combined with an audio system from Bowers&Wilkins with 18 speakers. Built-in Amazon Fire TV gives you access to the latest video content. Its functions, as well as many other things, are controlled by the two touch screens built into the doors. The mas-

sage combinations alone are several dozen. Heated and ventilated seats are a given for a luxury limousine but here, even the armrests are heated. The interior can be merino leather, eco-friendly synthetic material or a combination of leather and cashmere. In the top version, the rear seats are fantastically comfortable armchairs with soft head cushions, and the right one can be converted into a bed. The electric blinds on the side and rear windows, if necessary, will completely cut you off from the harsh world outside.

UP FRONT, YOU GET THE SAME DUAL SCREEN

for the instruments and multimedia as in the electric iX. Navigation has built-in augmented reality - active arrows show you exactly where to drive. The so-called Interaction Bar runs through the entire dashboard, hiding the air conditioning vents within it. But its function is far from just aesthetic - for example, it can warn you with a red light if there is a risk of hitting something with the door. The latter is almost excluded for the top version, because its four doors have electric motors like in Rolls-Royce and open automatically, just by pressing a button. And they stop before they hit anything. A total of 24 ultrasonic sensors are needed for this purpose.

Even the base diesel gets four-zone climate control with a nanoparticle filter. A panoramic roof is also standard equipment. In the high versions, there are added lighting effects.

HOWEVER, WITH ALL THAT SAID,

do not think this car isn't fun to drive anymore. On the contrary: the new 7 Series has retained all the qualities of the previous one, which was without hesitation the most dynamic sedan on the market. But it has also added quite a few new ones. Adaptive air suspension is now standard equipment. It is controlled individually for each wheel and can balance the vehicle even when the load is quite unevenly distributed. In sports mode, the car is lowered by 10 mm. And the new 7 Series is quite capable of sporty driving. If you live in the United States or some other eco-free country, you can have this car with a V8, twin-turbo, intercooler and whatnot. In Europe, the choice of ICE comes down to a mild hybrid with a 6-cylinder diesel, which is a very reasonable choice as a balance between dynamics and economy. There are also two plug-in hybrids with a gasoline engine and a battery. And finally, there comes the new i7.

THIS 7 SERIES IS NOT ONLY THE LAST that will have an internal combustion engine but the first that may not. This is the case with the i7 - BMW's first electric limousine, and the

long-awaited Bavarian competitor to the Tesla Model S.

The standard version - i7 xDrive 60 - has four-wheel drive, 544 horsepower and acceleration from 0 to 100 km/h in less than 5 seconds. The maximum speed is 240 kilometres per hour. But if you don't push yourself to achieve it, this car will go between 590 and 625 kilometres on a single charge of the battery, which has a usable capacity of almost 102 kilowatt hours. Charging itself can be up to 195 kilowatts, which means that in 10 minutes, you will add 170 kilometres of range.

This car is so easy to drive that while behind the wheel, you completely forget about its gigantic dimensions. And the fact that it is already longer than most vans on the market. It takes a French village with ungodly narrow streets to bring you back to reality. Here's a comparison to see what we're talking about. The first 7 Series of the 1970s, the E 23, was just over 4.80 meters long. Today's car is 5.39 - over half a meter longer. It has also become taller and wider than before. But it's surprisingly manoeuvrable nonetheless - especially if you order it with the optional steering rear wheels.

The list of electronic assistants is endless. There is a system of automatic video recording of the traffic situation, which in the event of an accident can provide evidence of your innocence. The system also works against theft by warning if someone suspiciously approaches the car, and then turning on the interior camera and filming the thief, sending the data in real-time.

The computer can park the car all by itself. In addition, it can memorize your movements for 200 meters, and then automatically and safely return the car along the exact same route. To control the functions, you have buttons on the steering wheel, the crystal round controller of the iDrive system, and also quite advanced now voice commands.

OF COURSE, ALL OF THIS HAS A COST.

The new 7 Series is the most expensive in history. Even the basic diesel with 300 horses starts at over 217,000 BGN. For the electric i7, you will need BGN 262,750 - BGN 62,000 more than for the base EQS, Mercedes' electric flagship. Not to mention the added extras. The two-tone paintwork alone costs as much as a well-equipped new Dacia Sandero. The TV in the back seat is almost 10 grand. And so on.

But the Seven Series is one of that handful of cars where the shocking price tag isn't a drawback. It is actually an asset. Nobody buys a car like that because it's a smart investment. He buys it to show that life has been good to him. ■

Забравете света и открийте своя...

Бъдете сред първите, които ще се насладят на незабравима почивка със специалните отстъпки за ранни записвания за сезон 2023.

Къмпинг Градина ще ви очаква от 1.05 до 30.09.

Резервирайте с 20% отстъпка през февруари и 15% отстъпка през март.

За повече информация и резервации:

+359 888 77 33 44

office@campinggradina.com

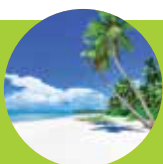
reservations@campinggradina.com

www.campinggradina.com

89 | **ВРЕМЕ ЗА ПУКАНКИ**
POPCORN TIME

95 | **СЕДЕМТЕ ПЪТЯ КЪМ РАЯ**
THE SEVEN PATHS TO HEAVEN

110 | **ОРЪЖИЯ ПРОТИВ ЗИМАТА**
WEAPONS AGAINST WINTER

АФИШ

КИНО

ИМПЕРИЯ НА СВЕТЛИНАТА // Четирима носители на "Оскар" - Оливия Коулмън, Колин Фърт, режисьорът Сам Мендес и легендарният оператор Роджър Дийкинс - обединяват усилия в тази романтична драма, действието на която се развива в началото на 80-те години в малко крайбрежно градче на Острова. Героинята на Коулмън се бори с биполарно разстройство, с обърквания си интимен живот и някои доста мощни предразсъдъци, владеещи провинциална Англия в зората на тачъризма.

По кината от 3 март

CINEMA

EMPIRE OF LIGHT // Four Oscar winners - Olivia Coleman, Colin Firth, director Sam Mendes and legendary cinematographer Roger Deakins - join forces in this romantic drama set in the early 1980s in a small coastal town in the United Kingdom. Coleman's heroine struggles with bipolar disorder, her troubled intimate life and some pretty powerful prejudices ruling countryside England at the dawn of Thatcherism.

In theaters from March 3

ТЕАТЪР

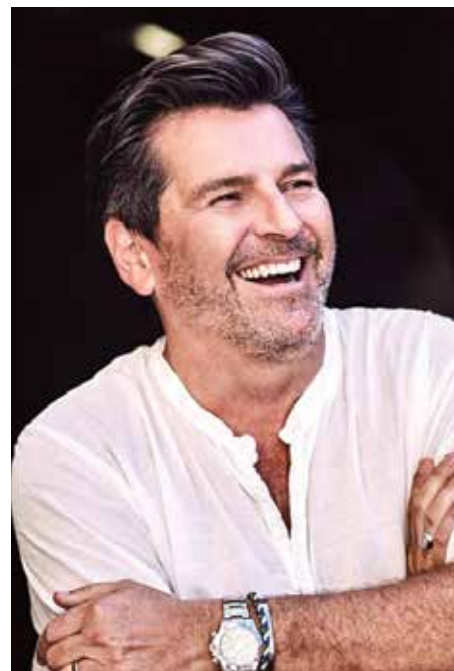
В самотата на памуковите полета // Джон Малкович ("Опасни връзки") и Ингеборга Дапкуняите ("7 години в Тибет", "Изгорени от слънцето") са звездите в тази постановка на Тимофей Кулябин. Нашумелият режисьор, който напусна Русия след нахлуването в Украйна, предлага необичайна и зрелищна трактовка на философската пиеса на френския драматург Бертран-Мари Колтес. Пиесата е на английски с български субтитри.

16, 17 и 18 февруари, София, Народен театър

THEATER

IN THE SOLITUDE OF COTTON FIELDS // John Malkovich ("Dangerous Liaisons") and Ingeborga Dapkunaite ("7 Years in Tibet", "Burnt by the Sun") star in this production of Timofey Kulyabin. The exasperated director, who left Russia after the invasion of Ukraine, offers an unusual and spectacular interpretation of the philosophical play by the French playwright Bertrand-Marie Koltes. The play is in English with Bulgarian subtitles.

February 16, 17 and 18, Sofia, National Theater

ДИСКО

ТОМАС АНДЕРС И MODERN TALKING BAND // Ако ви е налегнала носталгия по безгрижието на диско епохата, можете да се пренесете обратно в 80-те години с най-големите хитове на Modern Talking. Легендарният германски дует сега е наполовина - Дитер Болен, продуцент и композитор, се оттегли още през 2003, но вокалистът Михаел Андерс продължава да пее "You're My Heart, You're My Soul", "You Can Win If You Want", "Cheri, Cheri Lady", "Brother Louie" и "Geronimo's Cadillac".

24 и 25 февруари, НДК, София

DISCO

THOMAS ANDERS AND THE MODERN TALKING BAND // If you're feeling nostalgic for the carefreeness of the disco era, you can transport yourself back to the 80s with Modern Talking's greatest hits. The legendary German duo is now halved - Dieter Bohlen, producer and composer, retired back in 2003, but vocalist Michael Anders continues to sing "You're My Heart, You're My Soul", "You Can Win If You Want", "Cheri, Cheri Lady", "Brother Louie" and "Geronimo's Cadillac".

February 24 and 25, NDK, Sofia

POSTER

КНИГИ

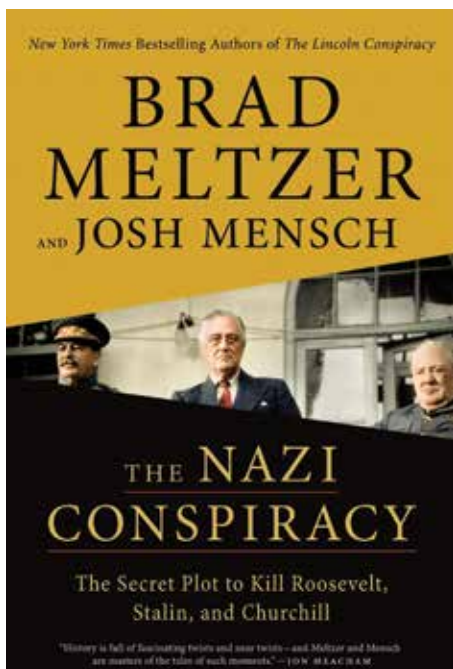
КОНСПИРАЦИЯТА НА НАЦИСТИТЕ // През 1943 Сталин, Рузвелт и Чърчил се подготвят за историческата си среща в Техеран. Но информацията за нея стига и до нацистите, които се заемат да организират покушение и да променят хода на историята. Звучи като холивудски сценарий, но всъщност е действителна история, макар и слабо позната на широката публика. Брад Мелцър и Джош Менш я разказват увлекателно и книгата им още с излизането си стана бестселър на New York Times.

От Flatiron Books

BOOK

THE NAZI CONSPIRACY // In 1943, Stalin, Roosevelt and Churchill prepare for their historic meeting in Tehran. But the information about their plans reaches the Nazis, who set out to organize an assassination attempt and change the course of history. It sounds like a Hollywood script, but it is actually a true story, albeit little known to the general public. Brad Meltzer and Josh Mensch narrate it in a fascinating way, and their book became a New York Times bestseller upon its release.

From Flatiron Books

КЛАСИКА

Вечер с музиката на Джон Уилямс // С 25 спечелени награди "Грами", четири "Златен глобус" и пет "Оскар" - и със смайващите 53 номинации за наградите на киноакадемията в добавка - Джон Уилямс е вероятно най-успешният филмов композитор в историята. Софийската филхармония под диригентството на Найден Тодоров (вече и министър на културата) ще свири познати мелодии от "Индиана Джоунс", "Междузвездни войни", "Хари Потър", "Супермен", "Джурасик парк".

9 и 11 февруари, София, зала България

CLASSICS

AN EVENING WITH THE MUSIC OF JOHN WILLIAMS // With 25 Grammy Awards, four Golden Globes and five Oscars to his name - and a staggering 53 Academy Award nominations to boot - John Williams is arguably the most successful film composer in history. The Sofia Philharmonic under the direction of Nayden Todorov (now the Minister of Culture) will play familiar tunes from "Indiana Jones", "Star Wars", "Harry Potter", "Superman", "Jurassic Park".

February 9 and 11, Sofia, Bulgaria hall

ФИЛМИ

СВЕТЦИ НА МАФИЯТА // Петнайсет години след разтърсващия финал на "Семейство Сопрано", HBO се върна към мафиотския живот в Ню Джърси със "Светци на мафията" - реално предистория на свръхпопулярния сериал. В нея младият Тони Сопрано и чичо му Дики Молтизанти се забъркват в улична война в края на 60-те в Нюарк. Като Тони ще видим Майкъл Гандолфини, сина на покойния Джеймс Гандолфини, който изигра ролята в сериала. Филмът е и екранно завръщане за Рей Лиота, който се превъплъщава едновременно в два персонажа.

По HBO Max

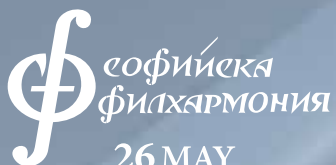
MOVIES

THE MANY SAINTS OF NEWARK // Fifteen years after the shocking finale of The Sopranos, HBO has returned to New Jersey mob life with The Many Saints of Newark, a prequel to the wildly popular TV series. In it, young Tony Soprano and his uncle Dickie Moltisanti get involved in a street war in late 1960s Newark. As Tony, we'll see Michael Gandolfini, son of the late James Gandolfini, who played the role on the series. The film is also a screen comeback for Ray Liotta, who is reincarnated in two characters at the same time.

On HBO Max

26 MAY
7 PM • 2023

HALL 1
NATIONAL PALACE
OF CULTURE

ALEKSANDRA
KURZAK

S O P R A N O

ROBERTO
ALAGNA

T E N O R

NAYDEN TODOROV

C O N D U C T O R

Photo:
(c) Kasia Paskuda

TICKETS:

BOX OFFICE OF

tickets.ndk.bg

eventim⁺

and box office of BULGARIA HALL

SOFIA PHILHARMONIC ORCHESTRA

www.sofiaphilharmonic.com

ВРЕМЕ ЗА ПУКАНКИ

POPCORN TIME

От Ингуана Джоунс до
"Опенхаймер": 12 от най-
очакваните филми през 2023

Телевизията, някога презрян и беден роднина на киното, днес с лекота привлича най-големите таланти от Холивуд. Но съвременните сериали не рядко се оказват жертва на собствения си успех: нуждата да продължаваш сезон след сезон не се отразява много добре на разказването на истории. А и все още големият екран в киното предлага усещане, до което дори гигантските съвременни телевизори не могат да доближат. Така че избирайте местата, грабвайте пуканките и нека видим кои ще най-интересните кинозаглавия през новата година.

From Indiana Jones to
Oppenheimer: 12 of the most
anticipated films of 2023

Television, once a despised and poor relative of cinema, today easily attracts Hollywood's greatest talent. But modern series are often a victim of their own success: the need to continue season after season doesn't bode well for storytelling. And still, the big screen in movie theatres offers a feeling that even giant modern TVs can't come close to.

So pick your seats, grab your popcorn and let's see what will be the most interesting movie titles in the new year.

65

The Killer

Oppenheimer

Indiana Jones and the Dial of Destiny

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

На този етап можем само да гадаем дали петата и последна част от поредицата за авантюриста-археолог доктор Хенри Джоунс ще е невероятно приключение като първите три, или просто недостоверна измишльотина като четвъртата. Но при всички случаи последното превъплъщение на Харисън Форд като Индиана ще си струва разходката до киното и фантастично надценените пуканки. Този път му партнира Фийби Уолър-Бридж като негова кръщелница. Режисьор този път няма да е Стивън Спилбърг, а Джеймс Манголд ("Логан").

Кога: юни

At this point, we can only guess whether the fifth and final instalment in the series about the adventurer-archaeologist Dr. Henry Jones will be an amazing adventure like the first three, or just an unrelatable fabrication like the fourth. But in any case, Harrison Ford's last incarnation as Indiana will be worth the trip to the cinema and the fantastically overpriced popcorn. This time he is joined by Phoebe Waller-Bridge as his goddaughter. The director this time will not be Steven Spielberg, but James Mangold ("Logan").

When: June

OPPENHEIMER

Голямото заглавие на лятото несъмнено ще е "Опенхаймер" - завръщането на Кристофър Нолан. Както ви подсказва и самото име, това е биографичен филм за Дж. Робърт Опенхаймер, ръководителя на проекта "Манхатън" и на практика бащата на атомната бомба. Килиън Мърфи (Peaky Blinders) ще влезе в ролята на големия физик, а освен него участват имена като Емили Блънт, Робърт Дауни младши, Мат Деймън, Кенет Брана, Джош Хартнет, Рами Малек. Нолан засне филма с комбинация от IMAX и 65-милиметрова

лента, което само намеква какво зрелище ни очаква.

Кога: юли

The big headline of the summer will undoubtedly be "Oppenheimer" - the return of Christopher Nolan. As the name suggests, this is a biopic about J. Robert Oppenheimer, the head of the Manhattan Project and practically the father of the atomic bomb. Cillian Murphy (Peaky Blinders) will play the role of the great physicist, and besides him, names such as Emily Blunt, Robert Downey Jr., Matt Damon, Kenneth Branagh, Josh Hartnett, Rami Malek are participating. Nolan shot the film in a

Maestro

combination of IMAX and 65mm film, which only hints at what a spectacle awaits us.

When: July

65

Скот Бек и Брайън Уудс, които нашумяха през 2018 с "Нито звук" (простете неволния каламбур), сега се завръщат с граматичен екшън, чието действие се развива... 65 милиона години в миналото. Адам Драйвър е космонавт, когото катастрофа праща в епохата на динозаврите. Той и единственият друг оцелял (в ролята е 15-годишната поп звезда Ариана Грийнблат) трябва да минат през невъобразими препятствия, за да оцелеят.

Кога: март

Scott Beck and Brian Woods, who made a lot of noise in 2018 with *A Quiet Place* (pardon the pun), now return with an action drama set... 65 million years in the past. Adam Driver is an astronaut whose accident sends him back to the age of the dinosaurs. He and the only other survivor (played by 15-year-old pop star Ariana Greenblatt) must overcome unimaginable obstacles to survive.

When: March

MAESTRO

Романтична любовна история за голям музикант с Брадли Купър в главната роля - ако ви звучи познато, не сте единствени. Тук Купър е и режисьор, но, за разлика от *A Star is Born*, става дума за действителни личности: а именно за легендарния диригент и композитор Ленърд Бърнстейн и отношенията му с певицата Фелисия Монтеалегре (по-късно Фелисия Бърнстейн, с извинение, че ви разкриваме развръзката). Кари Мълигън, Джеръми Стронг и Сара Силвърман допълват актьорския състав. А продуценти на филма са някои си Мартин Скорсезе и Стивън Спилбърг.

Кога: не е обявено

A romantic love story about a great musician starring Bradley Cooper - if this sounds familiar,

Barbie

you're not alone. Here, Cooper is also the director, but, unlike *A Star is Born*, it is about real people: namely, the legendary conductor and composer Leonard Bernstein and his relationship with the singer Felicia Montealegre (later Felicia Bernstein, with apologies to you for revealing the plot twist). Carey Mulligan, Jeremy Strong and Sarah Silverman round out the cast. And the producers of the film are some Martin Scorsese and Steven Spielberg.

When: not announced

ELEMENTAL

Отдавна вече свикнахме да очакваме с нетърпение новите продукции на Pixar - тези уж детски филми са всъщност сред най-смисленото, създавано в наши дни от Холивуд. *Elemental* е история за сблъсък между културите: в града на елементите един воден дух се влюбва в огнен, с всички про-

Elemental

изтичащи от това усложнение. Преди това в края на май Disney ще предложи поредния си live-action римейк на класическа анимация - "Малката русалка". Холи Бейли е Ариел, Мелуса Маккарти - Урсула.

Кога: юли

We've long been accustomed to looking forward to new Pixar productions - these supposedly children's films are actually among the most meaningful created by Hollywood these days. *Elemental* is a story about a clash of cultures: in the city of the elements, a water spirit falls in love with a fire spirit, with all the complications that result. Before that, at the end of May, Disney will offer its next live-action remake of a classic animation - "The Little Mermaid". Holly Bailey is Ariel, Melissa McCarthy is Ursula.

When: July

BARBIE

Това е несъмнено най-дълго правеният филм на съвременната епоха: плановете за него бяха оповестени още през 2009 година. Сега най-после първата игрална адаптация по историите за прочутата кукла е готова. Грета Гъруиг я е превърнала в романтична комедия, шарена и невинаги твърде зряла, точно както подхожда на образа. В главната роля е Марго Роби, а Райън Гослинг ще се превъплъти в партньора ѝ Кен. Освен това ще

КОМИКСИ И ВИДЕОИГРИ

Ако усещате една съществена липса в нашия списък, но не можете точно да определите каква е, не се чудете повече. Просто сме извадили от него филмите по комикси, които са толкова голяма част от съвременния Холивуд. Ако сте от почитателите им, през 2023 ви очакват госта зрелища: *Ant-Man and the Wasp: Quantumania* (февруари), третата част на *Guardians of the Galaxy* (май), *Transformers: Rise of the Beasts* (юни), *The Flash* (юни), *The Marvels* (юли), *Aquaman: The Lost Kingdom* (септември). Показателен за творческото безсилие, налегнало големите студия след масовата миграция на сценаристи към телевизията, е и растящият брой екранизации по видеоигри. И дори по настолни игри - през март на екран ще излезе *Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves*, с Крис Пайн и Мишел Родригес в главните роли, и с Хю Грант като злодей. През април очакваме новата екранизация *The Super Mario Brothers*, но за щастие не игрална, а анимация от създателите на "Аз, проклетникът" и "Сами вкъщи". През август е премиерата на *Gran Turismo*, с Арчи Маккей, Орландо Блум и Джимон Хонсу.

Leave the World Behind

Видим Уил Феръл като шефа на компанията за играчки, Риа Перлман, Кейт Маккинън и още госта познати физиономии.
Кога: юли

It is undoubtedly the longest film production of the modern era: plans for it were announced back in 2009. Now, finally, the first feature adaptation of the stories about the famous doll is ready. Greta Gerwig has turned it into a romantic comedy, colourful and not always too mature, just as befits the character. Margot Robbie stars in the title role, and Ryan Gosling will play her partner Ken. In addition, we will see Will Ferrell (as the head of the toy company), Rhea Perlman, Kate McKinnon and many other familiar faces.
When: July

DUNE: PART TWO

Първата част от новата екранизация на "Дюн", дело на Дени Вилньов, предизвика госта полярни отзиви (и подтикна мнозина да изгледат отново старата, режисирана от Дейвид Линч). Но при всички случаи продължението е едно от най-очакваните визуални събития на 2023 година. Вторият му коз е в актьорския състав: на Тимъти Шаламе партнират Зендая, Стелан Скарсгард, Хавиер Бардем, Остин Бътлър,

Кристофър Уокън, Ребека Фъргюсън, Джош Бролин, Флорънс Пю, Леа Сейду, Шарлът Рамплинг и дори кечистът Дейв Баутиста. Ако приемът е успешен, Вилньов е готов да екранизира и множеството продължения на романа на Франк Хърбърт.
Кога: ноември

The first part of the new adaptation of "Dune", by Denis Villeneuve, caused quite polar reviews (and prompted many to re-watch the old one, directed by David Lynch). But in any case, the sequel is one of the most anticipated visual events of 2023. Its second trump card is in the cast: Timothee Chalamet is joined by Zendaya, Stellan Skarsgard, Javier Bardem, Austin Butler, Christopher Walken, Rebecca Ferguson, Josh Brolin, Florence Pugh, Lea Seydoux, Charlotte Rampling and even wrestler Dave Bautista. If the reception is successful, Villeneuve is ready to screen the many sequels of Frank Herbert's novel.
When: November

THE KILLER

Майсторът на психотрилъра Дейвид Финчър се завръща с много подходящ сюжет: в основата му е френски комикс за наемен убиец, който се

обръща срещу своите покровители. The Killer ще отбележи и още едно голямо завръщане: на Майкъл Фасбендър, когото не сме гледали в нищо от вече четири години. Екранен партньор ще му е Тилда Суинтън, а познавателите отсега прогнозираат водеща роля за филма при следващите награди "Оскар". Не го чакайте в кината обаче - The Killer е заснет за Netflix.
Кога: ноември

Psycho-thriller master David Fincher returns with a very fitting plot: based on a French comic book about a hitman who turns on his patrons. The Killer will also mark another big return: that of Michael Fassbender, whom we haven't seen in anything in four years. His screen partner will be Tilda Swinton, and experts are now predicting a leading role for the film at the next Oscar awards. Don't wait for it in theatres though - The Killer is made for Netflix.
When: November

LEAVE THE WORLD BEHIND

Базиран на едноименния трилър на Румаан Алам, този филм разказва за мистериозен апокалипсис, който сполетява планетата, докато главните герои са изолирани в луксозна вила на Лонг Айленд. Продуцент и основен сценарист е

Are You There God? It's Me, Margaret

Squid Game 2

Severance

Сам Есмейл, съзателят на Mr. Robot. В ролите на двете семейства, приючени във вилата, ще видим Джулия Робъртс, Итън Хоук, Махершала Али и Майхала Херолд, а Кевин Бейкър има второстепенна, но ключова роля. Класическа история за оцеляване, но с някои доста оригинални елементи - поне ако съдим по книгата.

Кога: все още

Based on Rumaan Alam's thriller of the same name, this film tells the story of a mysterious apocalypse that befalls the planet while the main characters are isolated in a luxury villa on Long Island. The producer and main writer is Sam Esmail, the creator of Mr. Robot. Julia Roberts, Ethan Hawke, Mahershala Ali and Myna'la Herold play the roles of the two families sheltered in the cottage, and Kevin Bacon has a minor but key role. A classic survival story, but with some pretty original elements - at least judging by the book.

When: December

ARE YOU THERE GOD? IT'S ME, MARGARET

"Там ли си, Господи? Това съм аз, Маргарет" е класическа американска новела за проблемите на едно порастващо момиче, която цензурата в социалистическа България през 70-те сметна за неподходяща. Но сега екранизацията по творбата на Джуди Блум ви дава възможност да прецени сами достойнствата ѝ. Аби Райдър Фортсън, която познаваме от Ant Man, играе главната роля на тийнейджърката Маргарет, Рейчъл Макадамс е майка ѝ, а освен това ще видим и носителката на "Оскар" Кати Бейтс. Музиката е от самия Ханс Цимер.

Кога: април

"Are You There, Lord? It's Me, Margaret" is a classic American novel about the problems of a growing girl, which the censorship in socialist Bulgaria in the 1970s deemed inappropriate. But now the screen adaptation of Judy Blum's work gives you the opportunity to judge its merits

for yourself. Abby Ryder Fortson, whom we know from Ant Man, plays the main role of the teenage Margaret, Rachel McAdams is her mother, and we will also see the Oscar winner Kathy Bates. The music is by Hans Zimmer himself.

ASTEROID CITY

Досега Уес Андерсън не бе насочвал вниманието си единствено към космоса, но това ще се промени с "Астероидния град". Това е романтично-комичната история за конвенцията на младшите звездобройци в едно малко американско градче през 1955. Детайлите още са оскъдни, но пък списъкът със звезди е внушителен, както винаги: Том Хенкс, Тилда Суинтън, Едрийн Броуди, Марго Роби, Скарлет Йохансон, Рупърт Френд, Брайън Кранстън, Джеф Голдблум... Впрочем очаква ни още един филм на Андерсън - екранизация по книгата на Роалд Дал, с Бенедикт Къмбърбач в главната роля.

Кога: юни

Until now, Wes Anderson has not focused solely on space, but that will change with "Asteroid City". It's the romantic-comedy story of a junior stargazer convention in a small American town in 1955. Details are still scarce, but the star list is as impressive as ever: Tom Hanks, Tilda Swinton, Adrien Brody, Margot Robbie, Scarlett Johansson, Rupert Friend, Bryan Cranston, Jeff Goldblum... By

the way, another Anderson film is waiting for us - The Wonderful Story of Henry Sugar, based on a book by Roald Dahl, and with Benedict Cumberbatch in the lead role.

When: June

LIFT

През лятото Netflix ще ни предложи едно от онези зрелища, които никога не можем да откажем - а именно класически филм за обирджии. Които обаче в този случай са наети да предотвратят терористична атака в самолет. Кевин Харт, Винсент д'Онофрио, Сам Уъртингтън и самият Жан Рено изпълняват основните роли. Режисьор е Феликс Гари Грей, който нашумя като създател на видеоклипове (Dr. Dre, TLC, Outkast), но после натрупа и сериозен филмов портфейл ("Парламентбюрът", "Италианска афера").

Кога: август

In the summer, Netflix will offer us one of those spectacles that we can never refuse - namely a heist movie. This time, however, the master thieves are employed to prevent a terrorist attack on a plane. Kevin Hart, Vincent D'Onofrio, Sam Worthington and Jean Reno himself star. The director is Felix Gary Gray, who made a name for himself as a video creator (Dr. Dre, TLC, Outkast), but then also accumulated a serious film portfolio ("The Negotiator", "Italian Affair").

When: August

COMICS AND VIDEO GAMES

If you sense a significant lack in our list but can't quite pinpoint what it is, wonder no more. We've just taken out of it the comic book movies that are so much a part of modern Hollywood. If you are one of their fans, in 2023 a lot of spectacles await you: Ant-Man and the Wasp: Quantumania (February), the third part of Guardians of the Galaxy (May), Transformers: Rise of the Beasts (June), The Flash (June), The Marvels (July), Aquaman: The Lost Kingdom (December).

Another indication of the creative impotence that befell the major studios after the mass migration of screenwriters to television, is the growing number of adaptations based on video games. And even board games - Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves will be released in March, starring Chris Pine and Michelle Rodriguez, and with Hugh Grant as the villain. In April, we expect the new adaptation of The Super Mario Brothers - fortunately not a live-action but an animation from the creators of "Despicable Me" and "The Secret Life of Pets". August will see the premiere of Gran Turismo, starring Archie Madekwe, Orlando Bloom and Djimon Hounsou.

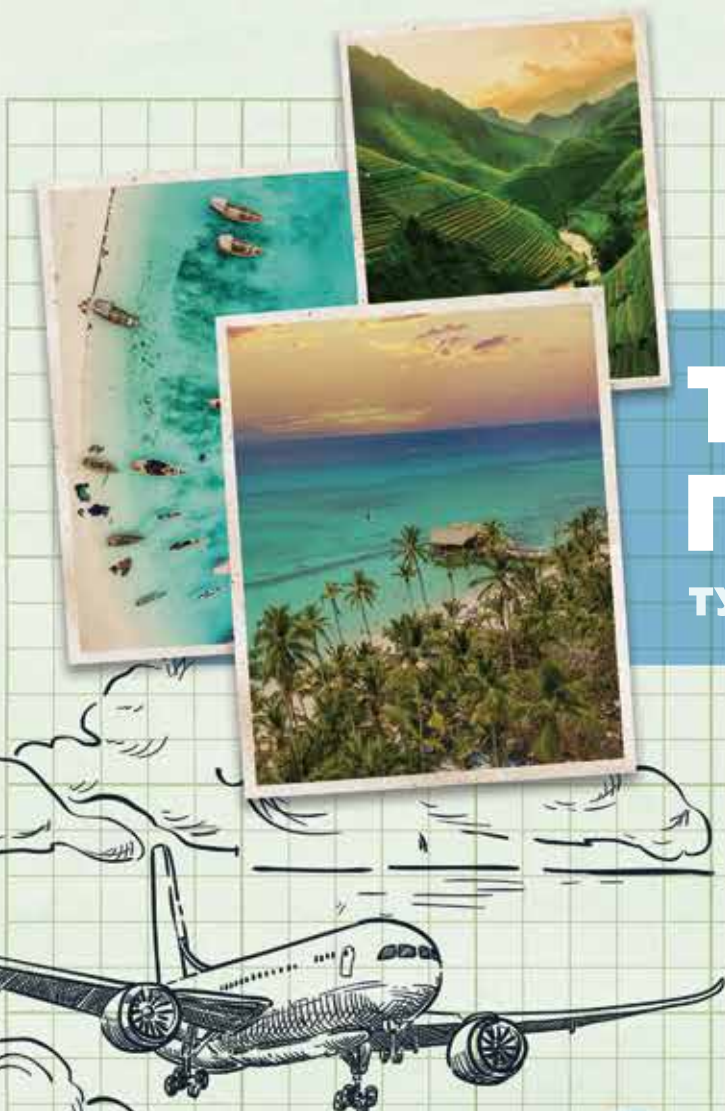

POSOKA.COM

ТИ ВЕЧЕ ПЪТЕШЕСТВАШ

ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ ОТ POSOKA.COM

- Самолетни билети
- Екскурзии и почивки в Европа и света
- Круизи
- Rent-a-car
- Фирмени пътувания
- Оферти по индивидуално запитване

Резервирай своето вълнуващо пътуване на
www.posoka.com или се свържи с нас на **0700 17 107**

СЕДЕМТЕ ПЪТЯ КЪМ РАЯ

THE SEVEN PATHS TO HEAVEN

От Канкун до Мавриций:
дестинациите, които ще ви
спасят от зимата по наистина
незабравим начин

Дори и в ерата на глобалното затопляне, никак не е лесно да се примириш със сивото небе, пронизващия вятър и цялостната безрадостност на зимата. Особено в големия град. За щастие не се и налага да се примиряваме. Февруари и март са най-доброто време за екзотични пътувания към дестинации, които никога не са виждали сняг и където основната функция на чадъра е да ви пази от слънцето. Ето седем такива посоки, до които можете удобно да стигнете с "България Еър" и нашите партньори.

From Cancun to Mauritius:
the destinations that will save
you from winter in a truly
unforgettable way

Even in the age of global warming, it's not easy to come to terms with the gray skies, biting wind and overall bleakness of winter. Especially in the big city. Fortunately, we don't have to settle. February and March are the best times for exotic travel to destinations that have never seen snow and where the main function of an umbrella is to protect you from the sun. Here are seven such destinations that you can comfortably reach with Bulgaria Air and our partners.

МАВРИЦИЙ MAURITIUS

Тази група от отдалечени острови на 2000 километра югоизточно от Африка е най-добре уредената и гостоприемна държава на континента. Владян в миналото от араби, португалци, холандци, французи и англичани, Мавриций е независима държава от 1968, с изключение на остров Реюнион, който си остава френско владение и до днес. По данни на Световната здравна организация, това е страната с втория най-чист въздух на планетата. Основният остров е ефектна комбинация от ослепителни плажове и високи планини, обрасли в гъсти тропически гори. Мавриций е рай и за интересувашите се от дивата природа - заради дългата изолация островът е дом на някои от най-редките видове растения и животни (макар и не на птицата дого, изтребена до крак от първите европейски посетители). Чревоугодниците също ще се чувстват добре тук: комбинацията от азиатски, африкански и френски влияния, в съчетание с богатствата на Индийския океан, са родили наистина запомняща се местна кухня.

Какво да очаквате: февруари и март са най-топлите месеци на Мавриций, със средна дневна температура 26 градуса. Минималната не пада под 22. За съжаление също така са и най-дъждовните. Преваляванията са почти ежедневни, но кратки. Температурата на океанската вода е 26-28 градуса през периода.

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Air Mauritius през Париж и Лондон. Цените започват от 1180 EUR в икономична класа и 2984 EUR в бизнес класа.

This group of remote islands 2,000 kilometres southeast of Africa is the continent's most well-settled and hospitable country. Ruled in the past by the Arabs, Portuguese, Dutch, French and British, Mauritius has been an independent country since 1968, with the exception of Reunion Island, which remains a French possession to this day. According to the World Health Organization, this is the country with the second cleanest air on the planet. The main island is a spectacular combination of dazzling beaches and high mountains covered in dense tropical forests. Mauritius is also a paradise for those interested in wildlife - due to its long isolation, the island is home to some of the rarest species of plants and animals (although not the dodo bird, which was exterminated by the first European visitors). Foodies will also feel good here: the combination of Asian, African and French influences, combined with the riches of the Indian Ocean, have given birth to a truly memorable local cuisine.

What to expect: February and March are Mauritius' warmest months, with an average daily temperature of 26 degrees. The minimum does not drop below 22. Unfortunately, they are also the rainiest months. Precipitation is almost daily, but brief. The temperature of the ocean water is 26-28 degrees during the period.

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Air Mauritius via Paris and London. Prices start from EUR 1,180 in economy class and EUR 2,984 in business class.

ПУНТА КАНА PUNTA CANA

Пунта Кана е курортен град в най-източната точка на Доминиканската република, далеч от лудницата на 3-милионната столица Санто Доминго. Мнозина смятат това за най-добрата курортна дестинация в Карибския басейн, а статистиката я сочи като втората най-посещавана след Канкун. Плажната ивица на т. нар. Коста дел Косо се простира на повече от 50 километра, и предлага води в най-ослепителните оттенъци на тюркоазеното. Баваро е сочен от ЮНЕСКО като един от 20-те най-добри плажа в света. Барьерният риф привлича змуркачи от хиляди километри. Ако излежаването по пясъка и плуването започнат да ви омръзват, можете да се запишете за многобройните екскурзии - например за посещение на близките острови Каталина и Саона, или до исторически градове като Ла Романа. Столицата Санто Доминго също е интересна дестинация с богата история, но изисква и малко повече предпазливост. Туристическите райони на Доминиканската република са относително безопасни, но това престава да важи, ако тръгнете на своя глава из непознатите квартали на столицата.

Какво да очаквате: Тропическият климат на остров Испаньола означава средна дневна температура от 25 градуса през февруари и март, като максималната рядко е над 28, а минималната почти не пада под 22. Това са и двата най-сухи месеца в годината. Температурата на морската вода е 26-27 градуса.

Как да стигнете: с "България Еър" и нашия партньор Condor през Франкфурт, с възможност за 10-дневен пакет със 7 нощувки в Пунта Кана. Цени от 1262 EUR в икономична класа и 2495 EUR в бизнес класа.

Punta Cana is a resort town at the easternmost point of the Dominican Republic, far from the madhouse of the 3 million-strong capital, Santo Domingo. It is considered by many to be the best resort destination in the Caribbean, and statistics show it as the second most visited after Cancun. The coastline of the so-called Costa del Coco stretches for more than 50 kilometers and offers waters in the most dazzling shades of turquoise. Bavaro is named by UNESCO as one of the 20 best beaches in the world. The barrier reef attracts divers from thousands of kilometres away. If lounging on the sand and swimming start to annoy you, you can sign up for the many excursions - for example, to visit the nearby islands of Catalina and Saona, or historic towns such as La Romana. The capital, Santo Domingo, is also an interesting destination with a rich history but requires a little more caution. The tourist areas of the Dominican Republic are very safe, but this ceases to be true if you go on your own through the unfamiliar neighbourhoods of the capital.

What to expect: Hispaniola island's tropical climate means an average daily temperature of 25 degrees in February and March, with highs rarely exceeding 28 and lows rarely falling below 22. These are also the two driest months of the year. The temperature of the seawater is 26-27 degrees.

How to get there: with Bulgaria Air and our partner Condor via Frankfurt, with the option of a 10-day package with 7 nights in Punta Cana. Prices from 1,262 EUR in economy class and 2,495 EUR in business class.

МАЛДИВИ MALDIVES

Един любопитен факт, който едва ли сте чували преди: най-високата точка в Република Малдиви се нарича Планината Вилингили (Mount Vilingilli). Освен това е издигната от човешка ръка. И е висока 5 метра и 40 сантиметра.

Малдивите официално са най-ниската държава на Земята, със средна височина едва метър и половина над морското равнище. Тази група от 1192 коралови атола заема площ почти колкото тази на България, но от нея сушата е едва 300 кв. км - колкото София без "Люлин". Но това няма значение - никой не идва тук заради сушата, а заради ослепителните бели плажове, топлото море и неописуемо богатите откъм живот коралови рифове.

Разположението точно върху линията на екватора означава постоянни - и много приятни - температури през цялата година. Онова, което се променя, е количеството дъждове. В това отношение февруари и март са идеалните месеци да посетите Малдивите и да напълните своя Instagram с предизвикващи омраза снимки за дълго време напред.

Какво да очаквате: Средната дневна температура целогодишно е около 28 градуса, с максимум около 30 и минимум - около 25. Февруари и март обаче са най-сухите месеци, средно с три и пет дъждовни дни (докато през май те скачат до 15). Температурата на морската вода не пада под 28 градуса

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Condor пред Франкфурт, с възможност за 10-дневен пакет със 7 нощувки в Мале. Цени от 2384 EUR в икономична класа и 3495 EUR в бизнес класа.

A curious fact that you have hardly heard before: the highest point in the Republic of Maldives is called Mount Vilingilli. Moreover, it was erected by human hands. And its height is... 5 meters and 40 centimeters.

The Maldives are officially the lowest country on Earth, with an average altitude of just one and a half meters above sea level. This group of 1192 coral atolls occupies an area almost as large as that of Bulgaria, but of it the land is only 300 sq. km - as much as Sofia without the Lyulin district. But that doesn't matter - visitors come here not for the land, but for the dazzling white beaches, warm seas and coral reefs indescribably rich in life.

Being right on the equator means constant - and very pleasant - temperatures throughout the year. What changes is the amount of rain. In this regard, February and March are the perfect months to visit the Maldives and fill your Instagram with hate-inducing photos for a long time to come.

What to expect: The average daily temperature year-round is around 28 degrees, with highs around 30 and lows around 25. However, February and March are the driest months, with an average of three and five rainy days (while they jump to 15 in May). The temperature of the seawater does not fall below 28 degrees.

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Condor before Frankfurt, with the option of a 10-day package with 7 nights in Male. Prices from 2384 EUR in economy class and 3495 EUR in business class.

КАНКУН CANCUN

Канкун, на североизточния бряг на мексиканския полуостров Юкатан, е един от най-популярните курорти изобщо в Америка - и не е трудно да се разбере защо. Оттук наголу тръзва прочутата "Ривиера на майите" - бряг с приятен тропически климат, фантастични плажове и отлични хотели. Това е и едно от онези благословени места, където можете да избягате от европейската зима и гарантирано да получите пълна доза слънце и вода. Температурите са летни през цялата година, но от май до октомври е сезонът на дъждовете и опасните карибски урагани. Февруари и март всъщност са най-сухото - и съответно най-доброто - време да посетите Канкун.

Естествено, плажовете и коктейлите галеч не изчерпват атракциите на това място. Близкият остров Косумел е рай за гмуркачите. Наблизо са предколумбовият град Тулум и множество други останки от майите - една от най-мистериозните и интересни цивилизации. Някои от тези останки са дори в хотелската част, като Las Ruinas del Rey. Има и множество екскурзии до Чичен Ица в съседния щат - древна столица на майите, световноизвестна с внушителните си пирамиди. Строящият се в момента Tren Maya ще осигури железопътна връзка с Паленке, другата най-интересна забележителност на Мексико - но чак през 2024.

Какво да очаквате: средната дневна температура е 25 градуса през февруари и 26 градуса през март, минималната е около 21, максималната - 29-30. Можете да очаквате средно 5 дъждовни дни месечно - това е най-сухият период. Средната температура на морската вода е 26 градуса

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Condor през Франкфурт, възможност за 13-дневен пакет с 10 нощувки в Канкун. Цените започват от 1 057 EUR в икономична класа и 2 879 EUR в бизнес клас

Cancun, on the northeast coast of Mexico's Yucatan Peninsula, is one of the most popular resorts in the Americas - and it's not hard to see why. The famous "Mayan Riviera" starts from here - a coast with a pleasant tropical climate, fantastic beaches and excellent hotels. It's also one of those blessed places where you can escape the European winter and be guaranteed a full dose of sun and water. Temperatures are summer year-round, but from May to October is the season of rain and dangerous Caribbean hurricanes. February and March are actually the driest - and therefore best - times to visit Cancun.

Naturally, beaches and cocktails are far from exhausting the attractions of this place. The nearby island of Cozumel is a diver's paradise. Nearby are the pre-Columbian city of Tulum and many other remains of the Mayans - one of the most mysterious and interesting civilizations. Some of these ruins are even in the hotel area, such as Las Ruinas del Rey. There are also numerous excursions to Chichen Itza in the neighbouring state, an ancient Mayan capital world famous for its imposing pyramids. The Tren Maya, currently under construction, will provide a rail connection to Palenque, Mexico's other most interesting landmark - but not until 2024.

What to expect: the average daily temperature is 25 degrees in February and 26 degrees in March, the minimum is around 21, the maximum - 29-30. You can expect an average of 5 rainy days per month - this is the driest period. The average temperature of the seawater is 26 degrees.

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Condor via Frankfurt, an opportunity for a 13-day package with 10 nights in Cancun. Prices start from EUR 1,057 in economy class and EUR 2,879 in business class

СЕЙШЕЛИ SEYCHELLES

Република Сейшели е страната с най-висок стандарт на живот в Африка, а заслугата за това е почти изцяло на туризма. Това е архипелаг от 155 острова - някои вулканични, други коралови - на около 1500 километра източно от материка.

Климатът е влажен, много подобен на този в джунглата. Дори и през "сухите" месеци преобладаванията са чести и проливни - но поне са краткотрайни. Туристите охотно ги изтърпяват заради неописуемо красивите плажове на Сейшелите. Особено прочут в това отношение е Ансе - всъщност няколко съседни плажа на остров Ла Диг, които отначало ще ви се сторят като нарисувани заради смайващата комбинация от розов и бял пясък, яркосиня вода и скали със странно заоблени форми. Главният плаж - Гран Ансе - е рай за сърфистите заради сериозните вълни. По-малкият Ансе Сурс д'Аржан е защитен от живописен риф и е идеален за гмуркане. В местното ресторантче сервират къри от прилепи, но като изключим това, мястото е просто приказно. Освен това 42% от територията на островите е защитена зона, богата на редки животни и растения, така че вземете фотоапарат.

Какво да очаквате: Средната дневна температура през февруари и март е около 27-28 градуса, с максимум около 33 и минимум около 25. Температурата на морската вода е около 28 градуса.

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Condor през Франкфурт, с възможност за 10-дневен пакет със 7 нощувки на Сейшелите. Цени, започващи от 1419 EUR в икономична класа, и от 3424 EUR в бизнес класа.

The Republic of Seychelles is the country with the highest standard of living in Africa, and the credit for this is almost entirely due to tourism. It is an archipelago of 155 islands - some volcanic, some coral - about 1,500 kilometres east of the mainland.

The climate is humid, very similar to that of a jungle. Even during the "dry" months, the rains are frequent and torrential - but at least they don't last long. Tourists willingly endure them because of the indescribably beautiful beaches of the Seychelles. Particularly famous in this regard is Anse - actually several neighbouring beaches on the island of La Digue, which at first will seem like a watercolor painting to you because of the stunning combination of pink and white sand, bright blue water and rocks with strangely rounded shapes. The main beach - Grand Anse - is a paradise for surfers because of the serious waves. The smaller Anse Source d'Argent is protected by a picturesque reef and is ideal for diving. The local restaurant serves bat curry, but other than that, the place is just fabulous. In addition, 42% of the islands' territory is a protected area, rich in rare animals and plants, so take a camera.

What to expect: The average daily temperature in February and March is around 27-28 degrees, with a maximum of around 33 and a minimum of around 25. The seawater temperature is around 28 degrees.

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Condor via Frankfurt, with the option of a 10-day package with 7 nights in the Seychelles. Prices start from EUR 1419 in economy class and from EUR 3424 in business class.

КУБА CUBA

Какво по-хубаво от това да покажете неприличен жест на зимата с разходка до Острова на свободата, пуриите и рома? За изпитващите носталгия по социализма Куба предлага и автентично връщане към особеното качество на обслужване от онова време - но за щастие има и предостатъчно неща, които да компенсират за него. От живописните американски коли от 50-те години, кръстосващи по улиците на Хаваана, през посещение в истинска тристагодишна дестилерия за ром, до разходка по старинните улици на изпълнения с колониален чар Тринидад - този остров е непрекъснато пътуване във времето. А когато това ви омръзне, можете да се установите в приятното безвремие на Варадеро с легендарните му плажове. И още по-легендарните му коктейли.

Крайбрежните води са рай за змуркачите, а ако искате повече контакт с природата, можете да посетите националния парк Сиенага де Сапата с неговите изпълнени с живот блатата и мангрови гори, и с ятата от розови фламинго и пеликани.

Какво да очаквате: Средната дневна температура е 22-24 градуса, минималната рядко пада под 19. Март и април са най-сухите месеци в годината. Температурата на морската вода е 23 градуса през февруари, и 24 през март.

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Condor през Франкфурт, с възможност за 10-дневен пакет със 7 или 8 нощувки в Куба. Цените започват от 1007 EUR в икономична класа и 2559 EUR в бизнес класа.

What's better than giving an obscene gesture to winter with a trip to the Island of Liberty, cigars and aged rum? For those nostalgic for socialism, Cuba also offers an authentic throwback to the special quality of service of that time - but luckily there's more than enough here to make up for it. From picturesque American cars of the 1950s cruising the streets of Havana, to a visit to a real three-hundred-year-old rum distillery, to a stroll through the old streets of Trinidad full of colonial charm, this island is a continuous journey through time. And when you tire of that, you can settle into the pleasant timelessness of Varadero with its legendary beaches. And even more legendary cocktails.

The coastal waters are a paradise for divers, and if you want more contact with nature, you can visit the Ciénaga de Zapata National Park with its swamps and mangroves teeming with life, and with its flocks of pink flamingos and pelicans.

What to expect: The average daily temperature is 22-24 degrees, the minimum rarely drops below 19. March and April are the driest months of the year. The temperature of the seawater is 23 degrees in February, and 24 in March.

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Condor via Frankfurt, with the option of a 10-day package with 7 or 8 nights in Cuba. Prices start from EUR 1,007 in economy class and EUR 2,559 in business class.

ЗАНЗИБАР

ZANZIBAR

Либералният режим по време на Covid-19 превърна Занзибар в популярна дестинация за българите и даже му спечели шеговития прякор "новия Веллинград". Но днес тази полуавтономна островна част от Танзания отново привлича с традиционните си гостоприемства - ослепително бели плажове, неописуемо синьо море, богата история и кухня, каквато може да се роди само по кръстопътищата на цивилизациите. Освен задължителния плаж, ви препоръчваме да отделите време за екскурзия до Каменния град - старинно селище от епохата, когато Занзибар е бил основна спора за арабската търговия. Това е и мястото, откъдето да си купите сувенири и подправки. Друга популярна дестинация е Островът на затворниците, който напук на зловещото си име днес е мирен резерват за гигантски костенурки. Някои от тези удивителни животни са на по 150 години - едни от най-старите живи същества на планетата. Разходката с традиционната дървена лодка "доу" из девствените води на защитения залив Менай чудесно ще допълни преживяването. Не пропускайте и прословутия ресторант The Rock, за обяд където трябва просто да навиеете крачолите си и да прецапате до него. Разположен е върху скала на сред морето, на двайсетина метра от плажа Мичанви Пингве.

Какво да очаквате: февруари и март са летни месеци в Занзибар, със средна дневна температура 28.8 градуса, и минимална, която рядко пада под 23. През февруари все още е сух сезон, към края на март започва дъждовният. Температурата на морската вода е 28-30 градуса

Как да стигнете: С "България Еър" и нашия партньор Condor. Възможност за 10-дневен пакет със 7 нощувки на остров Занзибар. Цените започват от 1 122 EUR в икономична класа и 3 455 EUR в бизнес класа

The liberal regime during Covid-19 turned Zanzibar into a popular destination for Bulgarians and even earned it the joking nickname "the new Velingrad". But today, this semi-autonomous island part of Tanzania again entices with its traditional virtues - dazzling white beaches, an indescribably blue sea, a rich history and a cuisine that can only be born at the crossroads of civilizations. In addition to the obligatory beach, we recommend that you take the time for an excursion to Stone Town - an ancient settlement from the era when Zanzibar was a major stop for Arab trade. This is also the place to buy souvenirs and spices. Another popular destination is Prisoner's Island, which, despite its ominous name, is now a peaceful reserve for giant tortoises.

Some of these amazing animals are 150 years old - among the oldest living creatures on the planet. A traditional wooden dhow sail through the pristine waters of the sheltered Menai Bay will add to the experience. Don't miss the infamous restaurant The Rock, for lunch where you just have to roll up your trousers and walk through the shallow sea. It is located on a rock twenty meters from Michanvi Pingwe beach.

What to expect: February and March are summer months in Zanzibar, with an average daily temperature of 28.8 degrees, and a minimum that rarely drops below 23. February is still the dry season, towards the end of March, the rainy season begins. The temperature of the sea water is 28-30 degrees

How to get there: With Bulgaria Air and our partner Condor. Possibility of a 10-day package with 7 nights on the island of Zanzibar. Prices start from EUR 1,122 in economy class and EUR 3,455 in business class

ОРЪЖИЯ ПРОТИВ ЗИМАТА

Осем нови технологии, с които преспите никога вече няма да ви уплашат

NUDOWN JACKET

Това на пръв поглед най-обикновено яке е първото, при което можете сами да контролирате колко да топли, за да не се потите в по-меките дни и да не мръзнете в по-студените. С проста помпичка надувате изолиращите зони - от пет напомпвания за нормален зимен ден до 20 за най-свирепите студоове.

This seemingly ordinary jacket is the first one with which you can manage your warmth so you won't sweat on warm days and won't freeze on the colder ones. You force air into the chambers using a simple pump – from five pumps for an ordinary winter

day and up to 20 for the fiercest frosts.

SEIRUS HEATTOUCH INFERNO GLOVES

И най-добре изолираните ръкавици накрая не успяват да опазят ръцете ви топли. Затова тук е добавена електрическа система за подгряване, която издържа до 6 часа с едно зареждане.

Even the best insulated gloves eventually fail to keep your hands warm. That's why they include an electrical heating system, lasting up to 6 hours on a single charge.

GIRO RANGE MIPS HELMET

Еlegantен шлем с подсилена

защита и остроумна нова конструкция, която позволява да го нагласите точно по размера на главата си.

An elegant helmet with reinforced protection and clever new design that allows it to fit every rider's head shape.

OPEDIX DUEL-TEC 2.0 TIGHTS

Основната им функция е същата като на старите ви наполеонки - да ви топят. Но освен това тези Opedix са проектирани да следват плътно мускулатурата ви и да я подкрепят като външен скелет, което чувствително намалява умората в края на

гена.

They serve the same function as your old-fashioned long underwear bottoms – to keep you warm. Besides, these Opedix are designed to promote dynamic alignment and provide support as an exoskeleton, which significantly reduces fatigue at the end of the day.

BLACK DIAMOND PILOT 11

Честно казано, на пазара има ранички и на цена, по-ниска от 1200 евро. Но тази Black Diamond има функция, която напълно си струва парите - ако ви затрупа лавина, тя автоматично надува огромна 200-литрова въздушна въз-

WEAPONS AGAINST WINTER

Eight new technologies that make snow and frost much less frightening

главница. Това ще ви помогне да "изплувате" над снега или в най-лошия случай ще ви осигури спасителен въздушен джоб, докато чакате спасителите (балонът изпуска въздуха автоматично след три минути).

Frankly speaking, there are backpacks for sale that cost less than 1,200 euro. However, this Black Diamond has a function, which is well worth the money – if you are ever buried under an avalanche; it automatically inflates a huge 200-liter airbag. It will help you keep above the snow surface or in the worst case scenario will provide you with a rescue air pocket, while waiting for the rescuers (the

balloon deflates automatically after three minutes).

CELESTRON ELEMENTS FIRECEL+

Външните батерии отдавна не са новост, но тази прибавя две полезни в планината функции: освен че ще зареди телефона ви, има вградено бяло и червено фенерче за сигнализация, а също и алуминиев отоплителен панел, за да сгрее измръзнали ръце.

External batteries are no longer a novelty, but this one has two more functions which come in handy in the mountain: besides charging your phone, there is also an integrated white and

red flashlight, including SOS for unexpected emergencies, as well as an aluminum heating panel to warm up frostbitten hands.

EVEREST 50TH ANNIVERSARY KARAKORAM

Спален чувал с тегло под килограм, ушит от 15-слойен Pentex, който отблъсква водата (готовилкова, че ако го потопите в езерото, ще плава по повърхността), а уплътнителят вътре е уникален нанополимер, гарантиращ при нужда температура с 20 градуса над външната.

A sleeping bag weighing less than a kilo, made from 15-layer

waterproof Pentex (to the extent that if you immerse it into the lake, it'll float on the surface), and the sealant on the inside is a unique nanopolymer ensuring, if necessary, a temperature of +20 degrees.

COLDAVenger PRO SOFT SHELL MASK

Може и да изглежда малко странно с тази маска, но тя предпазва от студа лицето, врата, ушите и дихателните пътища едновременно. И дори овлажнява въздуха, който вдишвате.

You may look a bit strange wearing this mask, but it protects your face, neck, ears, and respiratory tract from the cold. It even moistens the air you breathe.

ГЕОГРАФСКА КАРТА НА СУПАТА

От тайландските рибари до двора на Краля слънце, идеята да се сvari храната във вода винаги е давала забележителни резултати

Текст МАРГАРИТА СПАСОВА / Фотография ISTOCK

В студените дни нищо не сгарява душата така както купичка гореща, ароматна супа, която сякаш прониква в костите на измръзналия странник и прогонва вятъра и студа. Световната кулинария пази рецепти за галещи стомаха крем-супи, които са украсявали трапезата на крале и благородници, пълни бульони, които са възвръщали силите на моряци и пътководци, и горещи гърнета, които са помагали простолюдието да преживее години на глад и оскудица. Думата "ресторант" се появява именно благодарение на полезните свойства на супата. През XVI век във Франция се появили улични търго-вци, които продавали проста супа, наречена *restaureur*, тоест подкрепя, възстановяване. През втората половина на XVIII век в Париж открили първия магазин за *restaureur*. Предполага се, че думата супа е производна на *soup*, тоест къс, парченце, тъй като супата не се ядяла с лъжица, а с надробен хляб.

ПИКАНТНА Е ИСТОРИЯТА на знаменитата лучена супа, според която една нощ френският крал Людовик XV се събудил в някаква ловна хижа изгладнял като вълк и тъй като готвачът имал под ръка само лук, масло, шампанско и малко брашно, той приготвил супа именно от тези наглед несъвместими съставки.

Разказват, че севилските мулетари измислили рецептата за гаспачото – свежа студена супа от пресни домати, лук, чесън, стар хляб и шепя ароматни подправки. Какъв по-добър начин за утоляване на жаждата, залягване на глада и разхлаждане под палещите лъчи на слънцето в Андалусия...

РЕЦЕПТАТА ЗА АРОМАТНАТА РИБЕНА ЧОРБА буйабес, която днес присъства в менюто на най-прочутите ресторанти, дължим на марсилските рибари, които били принудени да се прехранват с непродания улов. Класическата рецепта изисква супата да се приготви от шест вида прясно уловена риба, насечена на едри късове, чесън и сол. Рибената чорба буйабес е изкусно описана от Исабел Алиенде в „Афродита – приказки, рецепти и други афродизиаки“ и Джоан Роулинг в „Хари Потър и огненият бокал“. В средновековния квартал Патерсхол на белгийския град Гент можете да опитате божествената супа ватерзой, приготвена по оригинална рецепта от риба (щука, шаран или костур), зеленчуци, жълтъци и сметана. По традиция супата се яде с надробени късчета хляб и се полива обилно с белгийска бира. Селцето Кулн на северното крайбрежие на Шотландия се славя със своята кулн-скинк - крем-супа ►

Muco / Miso

Гулаш / Goulash

Лучена супа / Onion soup

Том Юм / Tom Yum

► от пушена треска, картофи, лук и сметана. В този рибарски край месото било рядък деликатес, а моряците се нуждаели от топла, силна храна преди да излязат сред ледените води на Северно море.

РОДИНАТА НА ГЪСТИЯ ГУЛАШ е Унгария, а самата дума gulyás означава пастир. Традиционната пастирска супа се приготвя в тежък чугунен котел на огън под открито небе и е популярна в Полша, Чехия и Австрия (макар и с доста променена рецепта). По отношение на бирената супа (Pivní rolénka) няма никакъв спор – Прага! Не поръчвайте хляб – и двете амброзии се поднасят в издълбан самун ръчен хляб.

Други рецепти се отличават значително от класическата представа за супата като течна блядо. Немската кухня се гордее с необичайната супа „айнтопф“, приготвена от всичко, каквото се намери в дома – месо, наденички, колбаси, фасул, зеленчуци и т.н., което превръща супата в нещо като яхния.

Друга знаменита немска супа е пихелщайнер, гъсто ястие от три вида месо. Разказват, че тази супа станала любимо ястие на канцлера Бисмарк, което той открил, докато си почивал в баварския курорт Бад Кисинген.

В РУСИЯ СЪЩЕСТВУВАЛО строго разделение на супите – в заможните домове готвели гъсти месни щи, а в бедните къщи домакините приготвяли сиромашки борш от вода, зеле и лук. Боршът е на почит в Русия, Украйна, Беларус, Полша и дори в някои региони на Румъния и Литва, с известни вариации в рецептата и съставките. Затова пък соланката е несъмнен символ на руската кухня. Името се среща за първи път в руската литература през XV век, а през XVIII век тази гъста, пикантна и млъста супа става особено популярна, като се нарича соланка или похмелка (от похмелъе – махмурлук).

ЛЕГЕНДАРНАТА ГРУЗИНСКА СУПА харчо се приготвя от силен бульон от овнешко или

говеждо месо, лук и разбито яйце, което се разпръсва като перести облаци в горещата течност. После се добавя амброзията от смелени орехи, които се пресукват с ръце, за да се отдели ореховото масло. За кисел привкус се добавят сливи ткемали, а за аромат – зелени подправки, чесън и лютив пипер. Супата е способна да вдигне покойник или най-малкото страдалец след пищен пир с тостове от опитен тамага, десетки пикантни мезета и безчет глинени делви с ароматно вино от Кахети.

В ТУРЦИЯ ОПИСВАТ състоянието на пълна самота като „няма кой да ми свари купичка супа“. Всяко семейство пази своя уникална рецепта, а най-известна е крем-супата от червена леща. Името ѝ е обвито в легенди, които сочат за нейна създателка някоя си Езо, неопитна младоженка, която успяла да впечатли роднините на мъжа си с тази пикантна и проста рецепта. По време на свещения за мюсюлманите месец Рамадан

Буѝабес / Bouillabaisse

Харчо / Kharcho

Шчи / Schi

Езогелин / Ezogelin

всяка ифтар вечеря започва с нея, а през зимата лещената чорба е любима закуска за жителите на Анадола. Друга знаменита вкусотия е дююн чорбасъ, която се приготвя единствено за традиционните турски сватби в селата, които продължават от три до пет дни и събират огромен брой гости. Супата вари в грамаден казан на двора и се състои главно от агнешко месо, подправки и застройка от покъртителен брой жълтъци.

ЗНАМЕНИТОТО МИСО е протагонистът на всяка японска трапеза, независимо дали да закуска или вечеря. Супата се приготвя от началото на XV век. Основната съставка на мисото е едноименната паста от ферментирани зърна соя, подправени със сол и вода. В супата се добавят водорасли, гъби шиитаке, тофу, юфка от оризово или пшенично брашно, миди, дори пилешко и свинско месо, ряпа дайкон, зеле и зелен лук. Основата на супата е бульонът гаси, който се приготвя от морски водорасли със стружки сушена

скуприя. За острота се добавя специалната подправка бонито. Японците вярват, че мисото е изключително полезно, тъй като понижава холестерина в кръвта, неутрализира вредата от тютюнопушенето и екологичното замърсяване и пречиства кръвта.

ТОМ-ЮМ Е ТРАДИЦИОННА супа от Лаос и Тайланд, но е популярна също в Малайзия, Сингапур и Индонезия. На тайски "том" означава варя. Всъщност том-юм не е име то на една конкретна супа, а събирателно название за цяла група кисело-пикантни супи, които се приготвят от разнообразни зеленчуци, юфка, подправки, пилешко месо или морски дарове и застройка от кокосово мляко.

Виетнамската супа фо е почти дебютантка на фона на столетната история на посетимите си. В началото на XX век колонизаторите французи запознали местните готвачи с месния бульон, а азиатските кулинари добавили към него чили, рибен сос, подправки

и оризови нудгли. От Ханой модата да се яде супа фо постепенно се разпространила по цялата страна.

АКО ПОПАДНЕТЕ В ПЛАНИНСКИТЕ СЕЛЦА на Еквадор, ще ви нагостят с локро де папас. Еквадор се смята за родината на картофа, което обяснява защо картофената супа е едно от националните ястия на тази страна, подсилена с чесън и лютив пипер, авокадо, говеждо или месо от морски свинчета. В колумбийската супа ахиак се слагат три вида картофи – жълтите папас кариоляс, червените сабанерас и меките бели пастус, а характерният аромат на блюдото се дължи на билката гуаско.

Обе ата е убийствено лютив нигерийска супа, която се смята за безотказен афродизиак и се приготвя от люти чушки, карантия, сушена риба, а при сгоден случай се добавя и цяла козя глава. Това е вкусът на Западна Африка – жарък, наситен и автентичен. ■

THE WORLD MAP OF SOUP

From Thai fishermen to the court of the Sun King – the idea of cooking food in water has always given remarkable results.

By MARGARITA SPASOVA / Photography ISTOCK

In cold weather, nothing warms the soul more than a bowl of hot, aromatic soup that seems to penetrate the bones of freezing travellers and chases away the wind and cold. World cuisine keeps recipes for stomach-caressing cream soups that used to adorn the tables of kings and nobles, thick broths which used to regain the powers of sailors and commanders, and hot pots, helping common people to survive the years of famine and scarcity. The word "restaurant" appears precisely thanks to the benefits of eating soup. In France, in the 16th century there were street merchants selling simple soup called *restauration*, i.e. support, recovery. During the second half of the 18th century in Paris the first restaurateur shop opened. It's assumed that the word soup comes from *sop*, or a piece as the soup wasn't eaten with a spoon, but with crumbled bread.

THE FAMOUS onion soup has a juicy history telling that one night the French King Louis XV woke up in a hunting lodge – as hungry as a bear – and since the chef had only onions, butter, champagne and a little flour at hand, he made a soup exactly from these seemingly incompatible ingredients. The story goes that Seville muleteers thought of the gazpacho recipe – a fresh cold soup from fresh tomatoes, onions, garlic, stale bread

and a handful of aromatic spices. What better way to quench your thirst, beguile the feeling of hunger and cool under the Andalusian scorching sun...

THE RECIPE FOR THE AROMATIC FISH STEW *bouillabaisse* which is now present in the menu of the best restaurants, is owed to Marseille fishermen who were forced to live off the unsold catch. The classic recipe requires the soup to be made from six types of fresh fish, chopped into large chunks, garlic and salt. The fish stew *bouillabaisse* is masterly described by Isabel Allende in "Aphrodite: A Memoir of the Senses" and Joanne Rowling in "Harry Potter and the Goblet of Fire".

In the medieval Patershol District in the Belgian city of Ghent you can taste the divine soup *waterzooi* following the original recipe from fish (pike, carp or perch), vegetables, egg yolks and sour cream. Traditionally, the soup is eaten with crumbled pieces of bread and is lavishly washed down with Belgian beer.

The Cullen village on the northern coast of Scotland boasts its Cullen Skink – a cream soup made from smoked haddock, potatoes, onions and sour cream. In this fisherman's region meat used to be a rare delicacy. What's more, sailors needed warm, strong food before going into the icy waters of the North Sea.

THE HOME COUNTRY OF THE THICK GÖULASH is Hungary, and the word *gulyás* means herdsman. The traditional herdsman soup is cooked in a heavy cast iron cauldron over fire in the open and it's popular in Poland, the Czech Republic and Austria (even though its recipe is quite changed). There's no discussion regarding the beer soup (*Pivní polévka*) – Prague! Don't order bread – both *ambrosias* are served in a home-made cob loaf dip.

Other recipes differ significantly from the classic idea of soup as a kind of liquid food. German cuisine is proud of the unusual "Eintopf" soup made from anything found at home – meat, sausages, salami, beans, vegetables and so on, turning the soup into a sort of stew. Another famous German soup is *pichelsteiner* – a thick dish made from three types of meat. The story goes that this soup became Chancellor Bismarck's favourite meal, which he discovered while relaxing in the Bavarian Bad Kissingen resort.

IN RUSSIA THERE WAS a strict soup separation – in rich people's homes they used to cook thick meat *shchi*, whereas in poor homes the housewives served poor man's *borscht* made of water, cabbage and onions. *Borscht* is respected in Russia, Ukraine, Belarus, Poland and even in some regions in Romania and Lithuania, with certain variations in the recipe and the ingredi-

ents. On the other hand, the solyanka soup is undoubtedly a symbol of Russian cuisine. For the first time the name appears in Russian literature in the 15th century, and in the 18th century this thick, spicy and fatty soup became especially popular, being called solyanka or pohmelka (from pohmele – hangover).

THE LEGENDARY GEORGIAN SOUP kharcho is made from strong ram or beef stock, onions and a beaten egg, which spreads like cirrus clouds in a hot liquid. After that they add ground walnuts ambrosia, manually pressed to remove the walnut butter. For sour taste tkemali plums are added, and for aroma – green herbs, garlic and hot paprika. The soup is able to raise anyone from the dead or at least a help somebody suffering after a lavish feast with toasts proposed by an experienced tamada, or toastmaster, dozens of savory appetizers and countless jars full of aromatic Kakheti wine.

IN TURKEY THEY DESCRIBE the state of complete loneliness as “there's no one to make me a bowl of soup”. Each family keeps its unique recipe and the red lentil cream soup is the most famous one. Its name is shrouded in legends that link it to its creator Esau, a newly-married woman who managed to impress her husband's relatives with this simple savory recipe. During

the Muslim holy month of Ramadan every iftar dinner starts with it, and in the winter lentil soup is a favourite breakfast for the residents of Anatolia. Another famous delicacy is dugun corbasi, cooked only for traditional Turkish village weddings, lasting three to five days and gathering a huge number of guests. The soup is cooked in a huge cauldron outside and consists mainly of lamb, spices and a thickener made of an incredible number of egg yolks.

THE FAMOUS MISO is the protagonist on every Japanese table, whether for breakfast or dinner. The soup has been made since the beginning of the 15th century. The main ingredient of the miso soup is the fermented soy bean paste of the same name, seasoned with salt and water, seaweed, shiitake mushrooms, tofu, rice or wheat-based noodles, mussels, even chicken and pork, daikon radish, cabbage and green onions. The base of the soup is daikon radish broth made from seaweed with dried mackerel flakes. The special bonito spice is added for the sake of sharpness. The Japanese believe that miso is extremely healthy, as it lowers cholesterol levels in blood, neutralizes the dangers of smoking and pollution and purifies the blood.

TOM YUM IS A TRADITIONAL soup from Laos and Thailand, but it's also popular in Malaysia,

Singapore and Indonesia. In Thai “tom” means to boil. In fact, tom yum isn't the name of a particular soup, but a collective name for a whole group of sour-spicy soups made from various vegetables, noodles, spices, chicken or seafood and coconut milk thickener.

The Vietnamese pho soup is almost a debutante compared to the hundred-year-old history of its relatives. In early 20th century French colonists introduced meat broth to local chefs and Asian chefs added chili, fish souse, spices and rice noodles. From Hanoi the fashion of eating pho soup gradually spread across the country.

IF YOU END UP IN THE MOUNTAIN VILLAGES of Ecuador, you'll be served locro de papas. Potatoes are believed to have originated in Ecuador, which is why potato soup is one of the country's national dishes, enhanced with garlic and hot paprika, avocado, beef or guinea pigs meat. Three potato varieties are put in the Colombian ajiaco soup – the yellow papas carreolas, the red sabaneras and the soft white pastus; the dish owes its specific aroma to the guascas herb.

Obe ata is a killer hot Nigerian soup, considered a flawless aphrodisiac, made from chili peppers, offal, dried fish and, if you have a chance, you can add a whole goat's head. This is West Africa's flavour – hot, intense and authentic. ■

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Ер“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона, а в зависимост от избраната класа и тарифа и на регистриран багаж (в багажника на самолета). Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Ер“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Ер“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

ПРЕВОЗ НА БЕЗПЛАТЕН БАГАЖ В ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на България Ер имат право на превоз на безплатен ръчен багаж в салона и регистриран багаж /в багажника на самолета/, в зависимост от избраната тарифа. Безплатните норми за брой и тегло на багажа могат да бъдат различни, в зависимост от класата на пътуване /бизнес или икономична/, както и от тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на България Ер, които трябва да имате предвид.

ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ОТ БЪЛГАРИЯ ЕЪР
Авиокомпания България Ер въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011г. Системата PIECE CONCEPT е базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж, както следва:

Класа на обслужване – икономична класа

Набор на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 cm (сумарна дължина до 118 cm)* и 1 дамска чанта/лаптоп.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж до 23 kg и до 158 cm*:

Такса 30 EUR – Тел Авив (30 USD), Лондон (30 GBP), Магнус, Малага, Палма де Майорка, Барселона, Лисабон, Амстердам, Брюксел, Париж (Шарл де Гол), Москва (Шереметиево)

Такса 20 EUR – Франкфурт, Берлин, Цюрих (20 CHF), Прага, Виена, Рим-Фiumicino, Милано, Ларнака, Родос, Хераклион, Корфу, Атина

Такса 15 EUR – Варна, Бургас

> В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж се прилагат стандартните условия на България Ер.

> Регистриран багаж може да бъде закупен преди полет на летище или чрез издателя на билета.

> Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без регистриран багаж, не подлежи на възстановяване.

> Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Ер, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен чекиран багаж по тарифа без багаж.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/.

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж, както следва:

ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – БИЗНЕС КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 2 броя ръчен багаж с общо тегло до 15 kg. (размери 55x40x23cm всеки) и 1 дамска чанта/лаптоп, 2 броя регистриран багаж, до 32kg и до 158 cm* всеки

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen fare.

Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the fare on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

BAGGAGE POLICY ON FLIGHTS OPERATED BY BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The PIECE CONCEPT system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

FARES WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fare that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service – Economy class

Allowance for free of charge baggage - 1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag.

Fees for checked baggage carriage:

First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*:

Fee 30 EUR - Tel Aviv (30 USD), London (30 GBP), Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Barcelona, Lisbon, Amsterdam, Brussels, Paris (Charles de Gaulle), Moscow (Sheremetievo)

Fee 20 EUR - Frankfurt, Berlin, Zurich (20 CHF), Prague, Vienna, Rome-Fiumicino, Milan, Larnaca, Rhodes, Heraklion, Corfu, Athens

Fee 15 EUR - Varna, Burgas

> In case of heavier, above volumes or additional piece of checked baggage, the standard conditions of Bulgaria Air apply.

> Checked baggage can be purchased before the flight at the airport or through the issuer of the ticket.

> The amount paid for checked baggage for tickets issued at a fare without checked baggage is non-refundable.

> Possession of CCB Club card, Visa Platinum card from CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and FLY MORE gold card does not entitle free checked baggage on tariff without baggage.

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/.

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

FARES WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fares that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

CLASS OF SERVICE - BUSINESS CLASS

2 pieces hand baggage with a total weight up to 15 kg (dimensions 55x40x23cm each) and 1 personal item/laptop bag, 2 pieces checked baggage, up to 32kg and 158 cm* each.

CLASS OF SERVICE - ECONOMY CLASS

1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag, 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*.

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – ИКОНОМИЧНА КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 дамска чанта/лаптоп, 1 брой регистриран до 23 кг и до 158 см*

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Златна карта FLY MORE - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За членове на програмата „CCB Club“ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

Моряци - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки***

Бебетата от 0-2 години - В случай, че тарифата, по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето, позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l +h+w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж.

** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж.

*** За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци е необходимо билета да бъде издаден в по специална морска тарифа. За повече информация и резервации можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg, бюрата на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.

Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекиран багаж по тарифа без багаж.

Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг – цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магриг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - цена 70 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магриг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 80 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магриг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магриг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR

Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магриг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

*За пътуване от Лондон посочените тарифи са съответно в GBP и от Тел Авив в USD.

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг – 15 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - 40 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - 60 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - 30 EUR.

Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см* - 60 EUR.

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

В случай, че билетът дава право на безплатен превоз на два броя регистриран багаж, а пътникът превозва три броя регистриран багаж – третият багаж е в категория „Допълнителна бройка- трети багаж до 23кг до 158 см“.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg.

baggage/l+h+w/.

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

EXCEPTIONS

Gold card FLY MORE - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage - 2 pieces of 23 kg.

Third piece is charged as third excess baggage**

Seamen - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each***

Infants 0-2 years of age - If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg.

Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft.

The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

* The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage.

*** In order to take advantage of our conditions for the transportation of seamen, the ticket must be issued at a special seaman fare. For more information and reservations, please contact the Customer Service Center at +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg, any of the Bulgaria Air offices or through the travel agent network.

Possession of card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE does not entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage.

The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60.

For luggage sizes between 158** cm and 203 cm** - 70 EUR

For the following destinations: Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 80

For baggage size between 203 **cm and 280 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm** - 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60

Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

* For travel from London these fares are respectively in GBP and from Tel Aviv in USD.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 15 euros

Baggage dimensions between 158 cm* and 203 cm* – 40 euros

Baggage dimensions between 203 cm* and 280 cm* – 60 euros

Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm* – 30 euros

Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm* – 60 euros

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

In case the ticket entitles a free carriage of 2 pieces of checked baggage and the passenger carries 3 pieces of checked baggage - the third luggage is in the category " Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm".

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

For more information please check Bulgaria Air's website www.air.bg.

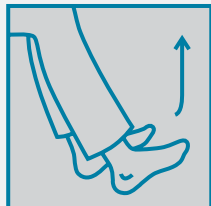

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

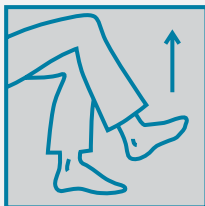
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

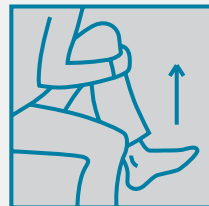
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задръжте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Ер“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Ер“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекар-ства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и задъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставайте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летишните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Ер“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВЕНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Ер“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Ер“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл всяка и общо до 1 л, поставени в samozapeчатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, супови, кремове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пана за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или излезла възможност да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки / оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане / пожарозасигатели / електрошокови уреди / брадви, секири, сатъри, томахавки / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им / саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с рещеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, щетки и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амуниции, гранати, мини, военни експлозиви / детонатори / газ и газови контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ / терпентин, разредител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns / component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers; machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

ДОМАШНИ ЛЮБИМЦИ
FLYING WITH PETS

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина /PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 кг, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 cm. За услугата се заплаща такса от 60 евро в посока.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото

на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 cm. При общо тегло до 32 кг се заплаща такса 100 евро, а над 32 кг – 140 евро в посока. Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиокомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено го и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиокомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортът трябва да отговаря на общоприетия международен образец.

Because we know they are part of your family – take advantage of our service for animal transportation!

When transporting pets in the passenger cabin /PETC/ the maximum weight of the animal and the cage is up to 8 kg and the maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. A fee of EUR 60 per direction applies.

When transporting pets in the luggage compartment /AVIH/ there are no limitations in the weight of the animal. The maximum dimensions of the

container are 110 x 65 x 70 cm.

At the weight of the animal and container up to 32 kg, a fee of EUR 100 per direction applies, if the weight is over 32 kg – EUR 140 per direction applies.

Pets' transportation is a subject to compulsory confirmation from the Airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. Animal transportation to and from Great Britain is not allowed.

The fighting and dangerous breeds are accepted for carriage

only as cargo.

Passengers willing to travel with a pet (dog or a cat), should get acquainted in advance with the airline's instructions for traveling with pets on www.air.bg as well as to observe and follow all the conditions of Regulation 576/2013. The regulation is mandatory for all EU member countries. During check-in the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the generally accepted international model.

UPGRADE TO BUSINESS CLASS
UPGRADE TO BUSINESS CLASS

Upgrade to business classa, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade to business classa.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи още редица предимства

като приоритетни чекиране и качване в самолета, допълнителен багаж, достъп до бизнес салоните на летищата и бизнес класа кетъринг. Ако сте член на програмата FLY MORE, печелите и повече точки.

Важно е да се отбележи, че при полет с прекачване трябва да се спазва разрешението за превоз на багаж и на другия превозвач. Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 2 часа преди излитане на полета от София, за да се насладите и на кетъринга като част от

всичките предимства. Таксата за услугата Upgrade е 50 евро* в посока по вътрешни линии и 100 евро* в посока по международни линии.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиентите на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета или на летището преди полет.

*За отсечката Лондон – София таксата е 100 паунда.

Upgrade to business class to be perfect

Bulgaria Air gives you the opportunity to increase the comfort of your trip with the Upgrade to the business class service.

The Upgrade may be purchased from 24 hours to 40 minutes before scheduled departure in case of availability.

By choosing it you get not only comfort and convenience, but also

priority check-in and boarding in the airplane, additional baggage, access to airport business lounges and business class catering. If you are a member of our frequent flyer program FLY MORE, you earn more points as well.

Please note that in case of a connecting flight, the luggage permit of the other carrier must be checked and observed with.

We also advise you to request UPGRADE at least 2 hours before the departure from Sofia in order

to enjoy catering as part of all the benefits of the service. The Upgrade fee is EUR 50 in direction for domestic flights and EUR 100 in direction for all international flights.

Upgrade can be purchased at our Customer Service Center: +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, and also in the Bulgaria Air offices, through the ticket issuer or at the airport before the flight.

ПОВЕЧЕ КОМФОРТ
MORE COMFORT

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

Как? Като запазите своето място с допълнително пространство и повече комфорт срещу такса от 20 евро на посока, или изберете своето предпочитано място, близо до изхода, срещу такса от 10 евро на посока. Услугата е налична за директните полети, изпълнявани от авиокомпанията. Сега имате с повече пространство и комфорт са разположени на 3 ред и аварийен изход, а тези на 4

ред можете да резервирате като предпочитани, поради близостта им до изхода и възможността бързо да се отправите към крайната точка или трансферния си пункт. Можете да заявите и заплатите своето място чрез Центъра за обслужване на клиентите на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета и на летището преди полета. Съветваме Ви да заявите услугата предварително, за да си

гарантирате налично място и да спестите време на летището. Следва да се има предвид, че има пътници, които не могат да бъдат настанявани на аварийни изходи, например хора с физически, психически и слухови увреждания, възрастни хора, деца и бебета (със или без придружител) и пътници с наднормено тегло.

* За Тел Авив таксата е в щатски долара, за Лондон в паунда, за Цюрих в швейцарски франка.

Travel even more comfortable

Bulgaria Air gives you the opportunity to guarantee more in-flight comfort! How? Just book your seat with extra space and more comfort for 20 EUR per flight or book your preferred seat near the exit f for 10 EUR per flight. The service is available for all direct flights operated by Bulgaria Air. Seats with extra space are located on the 3rd row and emergency exit, while those at 4th row can be booked as a

preferred due to their proximity to the exit point and the availability they provide for the passenger to head straight to his final destination or transfer point. You can request and prepay your seat by contacting our Customer Service Center at +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, as well as in the Bulgaria Air's offices, through the ticket issuer and at the airport prior the flight. We recommend you to request the service in advance to make sure we have an available seat

for you and to save time at the airport. It should be considered that here are passengers who cannot be seated in an emergency exit row (some of the seats with extra leg space are situated next to these exits) such as people with physical, mental and hearing impairments and limitations, elderly people, children and babies (including unaccompanied minors (UMNR) and overweight passengers.

* For Tel Aviv the fee is in USD, for London in GBP, for Zurich in CHF

ПРЕВОЗ НА НЕПРЕДРУЖЕНО ДЕТЕ
UNACCOMPANIED MINOR

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца на възраст между 3 и 5 г. осигуряваме ескорт – стюард, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, да го придружи по време на всички летишни процедури до качване в самолета, да се погрижи лично за спокойното му пътуване и да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс 50%

от еднопосочната тарифа в М класа и двупосочни летишни такси за стюарда-придружител.

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс УМ такса в размер на 50 евро на отсечка за международни полети и 30 евро за вътрешни полети. За София – Лондон таксата е 60 евро, а за Лондон – София е 60 паунда.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата

срещу заплащане на УМ таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползвате от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Детето Ви задължително трябва да носи със себе си валиден паспорт.

Една стюаргеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно. За тях се заплаща една УМ такса.

Unaccompanied minors flying

Trust the Bulgaria Air service for unaccompanied minors and let them flying without any worries!

• For children between 3 and 5 years old we provide an escort – flight attendant who will pick up the child from the person who is escorting him/her at the departure airport, will be next to the child during all airport procedures until boarding the plane, personally take care of the child's safe journey during the flight and will hand him/her over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus 50% of

the one-way fare in the M class and two-way airport taxes for the escort flight attendant.

• For children between 5 and 11 years old a staff member is provided to welcome the child from the escorting person at the departure airport, as well as a person to hand him over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus a UM fee of EUR 50 in direction for international flights and EUR 30 in direction for domestic flights. For Sofia – London the fee is EUR 60 and for London – Sofia is GBP 60.

• Per parents request, children between 12 and 18 years old could also take advantage of

the service, against payment of the UM fee. They are provided the same service as for children between 5 and 11 years of age.

In order to take advantage of the service, you should make your inquiry at least two weeks prior the flight at callfb@air.bg

Your child must carry a valid passport with him/her. One flight attendant can accompany two children from the same family – brothers and sisters who travel together. For them is paid a single UM fee.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier www.air.bg

Airbus A320-214

Airbus A319-112

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Codeshare partnerships are an integral part of Bulgaria Air route portfolio. They enable the airline to provide its customers more frequencies to a particular destination as well as to widen its destinations list at facilitated booking procedure.

SOFIA – MOSCOW
VARNA / BURGAS – MOSCOW

SOFIA – PARIS / VARN
PARIS – NICE / LYON / BORDEAUX

SOFIA – ROME / MILAN / VARN / BURGAS
ROME – MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOA / NAPLES
/ PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA /
CATANIA / BARI / PALERMO / LAMECIA TERME /
BRINDIZI / REGGIO CALABRIA / MADRID / BARCELONA /
AMSTERDAM / LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE /
GENEVA / MALTA

SOFIA – MADRID
MADRID – LAS PALMAS / TENERIFE

SOFIA – AMSTERDAM

SOFIA – ATHENS / LARNACA / VARN / BURGAS
ATHENS – BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN / NICE / TBILISI
LARNACA – TEL AVIV

SOFIA – BELGRADE / TEL AVIV / LARNACA / VARN
BELGRADE – GENEVA

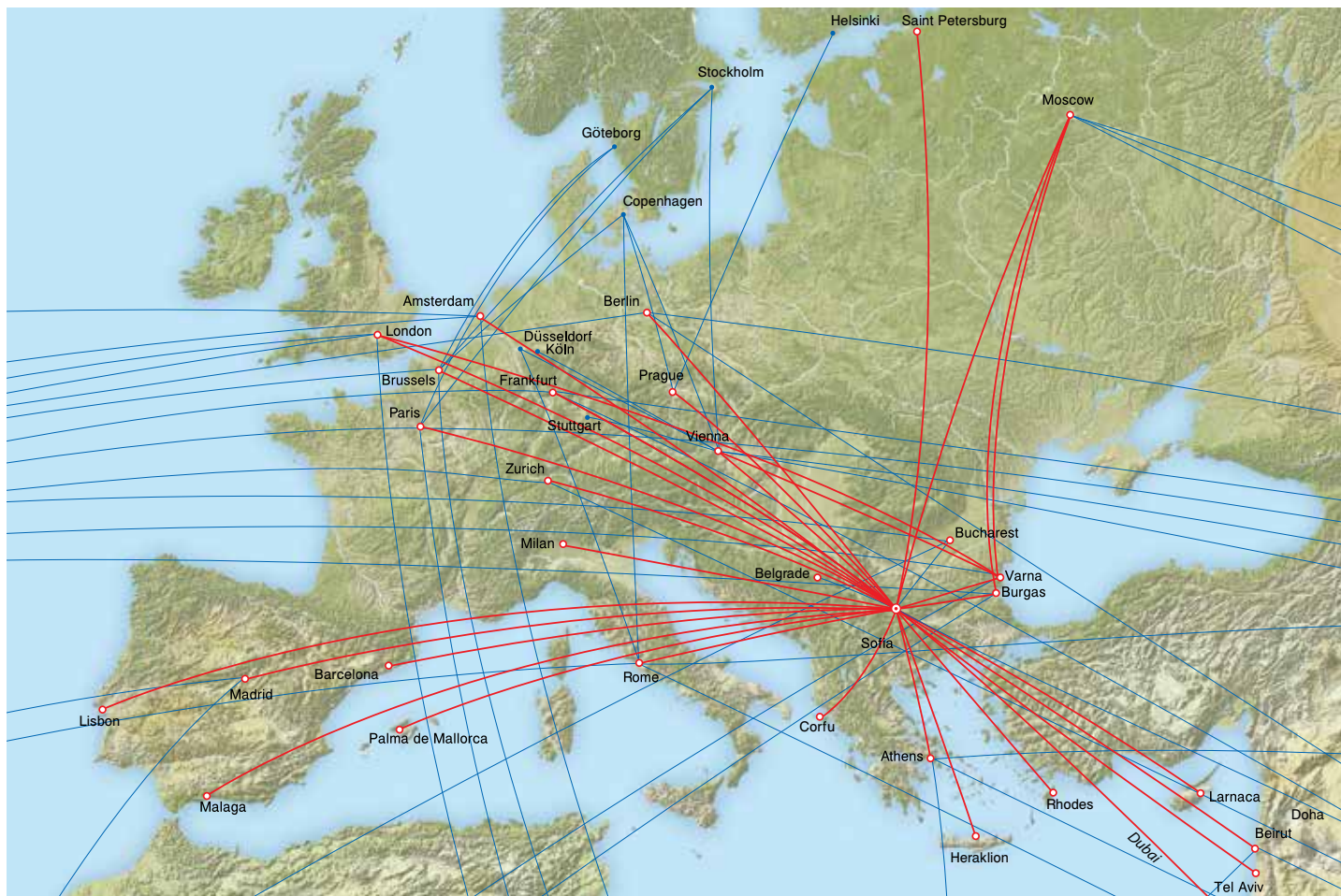

VARNA/BURGAS – SOFIA – BUCHAREST

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат прогукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

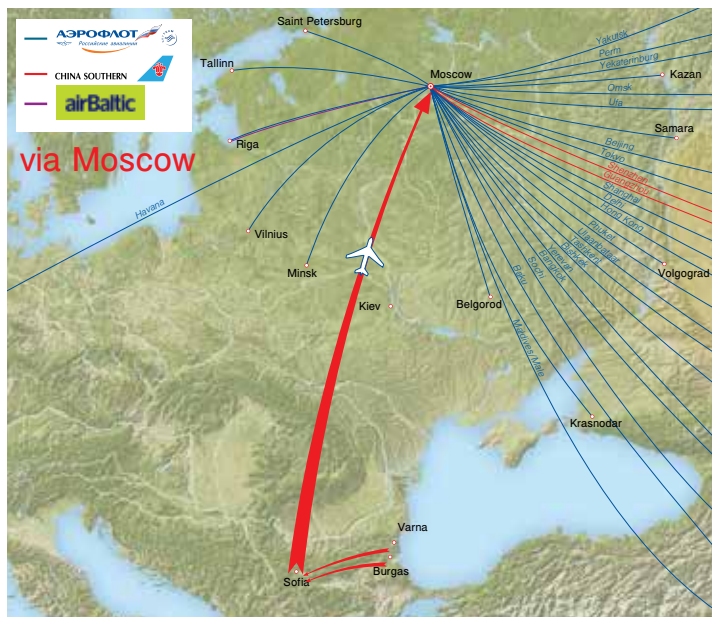

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде да ни намерите?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-20:00 Local Time</i>	phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:30 Local time</i>	phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540	phone.: +359 888 903 943 +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours Opens 2 hours prior</i> <i>to scheduled departure</i>	phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday:</i> <i>09:00 - 17:00 Local time</i> <i>Saturdays customers are served by email</i> <i>and phone from 10:00 to 16:00 Local time.</i>	phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg
	Shumen City office Shumen, Patleyna 10 str. <i>Monday-Friday: 09:00-17:00</i>	phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg
BRU 	Belgium, Brussels <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>10:00-19:00 Local Time</i>	phone: +32 470 401 260 e-mail: brussels@air.bg www.air.bg
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i>	phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg
LON 	United Kingdom, London Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i>	phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg
MOW 	Russia, Moscow City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday:</i> <i>09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time</i> <i>Saturday: 10:00-14:00</i> <i>(between June and</i> <i>September)</i>	phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg
	Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> <i>Opens 2 hours before flight</i>	e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +972 379 51 355 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg

APOLLO WINE

SHOP | TASTE | LEARN

BULGARIA'S WINE & SPIRITS SPECIALIST

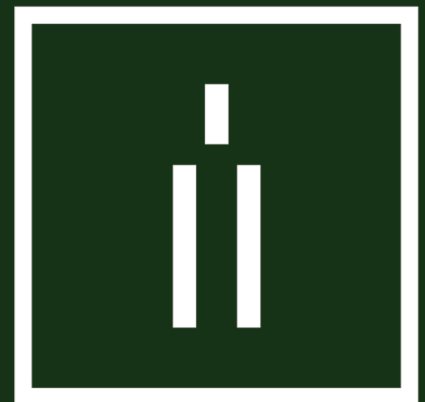
* family owned and run since 2011

* over 1000 wines

selected from the best Bulgarian
boutique wineries

* unique wine subscription plans

* professional tastings and private
events

Sofia, 49 Konstantin Velichkov 49 Blvd
e: wine@apollowine.com
t: +359 898 701 183
w: www.apollowine.com

ИНВЕСТИРАЙ В СОФИЯ
БЪЛГАРИЯ

INVEST IN SOFIA
BULGARIA

Цени от/ Prices from

€980

с ДДС/ incl. VAT

+ 359 876 300 033

www.noblehouse.bg